

“ЭМЗЭГ БҮЛГИЙН ИРГЭДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ХҮРТЭЭМЖИЙГ САЙЖРУУЛАХ” ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ
49173-003-МОН

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АНХАН ШАТНЫ ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ХӨГЖЛИЙН ЗӨВЛӨХ БАГ (CS01)

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АНХАН ШАТНЫ ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ӨНӨӨГИЙН БАЙДЛЫН ТҮРГЭВЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭ

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот
2022 оны 6 дугаар сар

Агуулга

1.	ҮНДЭСЛЭЛ	5
2.	ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТУУД	7
2.1	Түргэвчилсэн үнэлгээний зорилго	7
2.2	Түргэвчилсэн үнэлгээний зорилтууд	7
3.	ҮНЭЛГЭЭНИЙ АРГА, АРГАЧЛАЛ	8
3.1	Түргэвчилсэн үнэлгээний аргачлал	8
3.2	Өрхийн эрүүл мэндийн төвөөс цуглуулсан өгөгдөл мэдээлэл	8
3.3	Сумын эрүүл мэндийн төвөөс цуглуулсан өгөгдөл мэдээлэл	9
3.4	Дэлхийн банкны аргачлалаар цуглуулсан өгөгдөл мэдээлэл	9
4.	ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН	11
4.1	ӨЭМТ-ийн тусламж үйлчилгээний өнөөгийн байдал	11
4.2	СЭМТ-ийн тусламж үйлчилгээний өнөөгийн байдал	18
4.3	Үйлчлүүлэгчийн сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн	26
4.3.1	Нийслэлийн иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн	26
4.3.2	Хөдөөгийн иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн	32
4.4	Дэлхийн банкны аргачлалаар хийсэн үнэлгээний үр дүн	37
4.4.1	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй барилга байгууламж, орчны үнэлгээ	37
4.4.2	Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны үнэлгээ	43
4.4.3	Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ	53
4.4.4	Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ	53
4.5	ЭМАШТҮ-ний байгууллагын мэдээллийн технологийн өнөөгийн байдал	55
4.5.1	Интернэт ба мэдээллийн сүлжээ	55
4.5.2	Мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмжийн хангамж, хэрэгцээ	56
4.5.3	Програм хангамж	58
4.6	ЭМАШТҮ-ний санхүүжилтын өнөөгийн байдал	59
4.6.1	Эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн шинэчлэл	59
4.6.3	Гэрээлэх	68
4.7	СЭМТ-ийн нөхцөл байдлын үнэлгээний дүн	69
5.	ДҮГНЭЛТ	73
5.1	ЭМАШТҮ-ний байгууллагын удирдлага, бүтэц, зохион байгуулалтын тулгамдсан асуудлууд	73
5.2	ЭМАШТҮ-ний чанар	73
5.3	ЭМАШТҮ-ний хүний нөөц	76
5.4	ЭМАШТҮ-ний санхүүжилт	79
6.	ЗӨВЛӨМЖ	81

6.1 ЭМАШТҮ-ний байгууллагуудын бүтэц, зохион байгуулалтын өөрчлөлтийн санал, зөвлөмж.....	81
6.1.1 Одоогийн үйлчилгээний загвар	82
6.1.2 Одоогийн үйлчилгээний загвар – Хязгаарлах хүчин зүйлүүд	82
6.1.3 Санал болгож буй нэгдмэл тусламж үйлчилгээний загвар	83
6.1.4 Эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэгтгэх үндэслэл нь юу вэ?	86
6.1.5 Эрүүл мэндийн цогц, нэгдмэл, тасралтгүй үйлчилгээний тухай ойлголт, тэдгээрийн төрөл бүрийн хэлбэрүүд	88
6.1.6 Эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх нэгдмэл сүлжээ гэж юу вэ?	89
6.2 ЭМАШТҮ-ний чанарын удирдлагын шинэчлэлийн санал, зөвлөмж	91
6.3 Хүний нөөцийн тогтвортой байдлыг хангах талаарх санал, зөвлөмж.....	94
6.4 ЭМАШТҮ-ний санхүүжилтын шинэчлэлийн санал, зөвлөмж.....	94
ХАВСРАЛТУУД.....	96
Хавсралт 1. Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түргэвчилсэн үнэлгээний асуумж	97
Хавсралт 2. Дэлхийн банкны Эрүүл мэндийн байгууллагуудын үнэлгээний аргачлалын асуумж.....	121
Хавсралт 3. Нөхцөл байдлын үнэлгээний ярилцлагын асуумж.....	132
Хавсралт 4. Үйлчлүүлэгчийн сэтгэл ханамжийн судалгааны асуумж	133
Хавсралт 5. Мэдээллийн технологи, програм хангамжийн өнөөгийн байдлын үнэлгээний асуумж	135
Хавсралт 6. Үнэлгээний асуумж авах албан бичиг	136
Хавсралт 7. Булган, Хөвсгөл аймагт түргэвчилсэн.....	137
үнэлгээний ажлын удирдамж	137
Хавсралт 8. Дорноговь аймагт түргэвчилсэн	139
үнэлгээ хийх ажлын удирдамж.....	139
Хавсралт 9. Дэлхийн банкны аргачлалаар хийсэн	141
үнэлгээний товч тайлан	141

Товчилсон үгс

АХБ	Азийн Хөгжлийн Банк
ДЭМБ	Дэлхийн Эрүүл Мэндийн Байгууллага
ИЭМЦБ	Иргэний Эрүүл Мэндийн Цахим Бүртгэл
ӨЭМТ	Өрхийн Эрүүл Мэндийн Төв
ОХБ	Оношийн Хамааралтай Бүлэг
МХХТ	Мэдээлэл Харилцаа Холбооны Технологи
МЭЗЭМ	Макро Эдийн Засаг ба Эрүүл Мэнд
НЭМГ	Нийслэлийн Эрүүл Мэндийн Газар
СЯ	Сангийн Яам
СЭМТ	Сумын Эрүүл Мэндийн Төв
ТББ	Төрийн Бус Байгууллага
ТЭМТ	Тосгоны Эрүүл Мэндийн Төв
ТХН	Төсөл Хэрэгжүүлэх Нэгж
ТХХТ	Төр, Хувийн Хэвшлийн Түншлэл
ТХБ	Төсөл Хэрэгжүүлэх Баг
ТУХ	Төслийн Удирдах Хороо
ТАХ	Техникийн Ажлын Хэсэг
ХСС	Хамтдаа суралцах сүлжээ
ЭМАШТҮ	Эрүүл Мэндийн Анхан Шатны Тусламж Үйлчилгээ
ЭМТҮНС	Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний нэгдмэл сүлжээ
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМДЕГ	Эрүүл Мэндийн Даатгалын Ерөнхий Газар
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл Мэндийн Даатгалын Сан
ЭМХТ	Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв
ЭММСП	Эрүүл Мэндийн Мэдээлэл Солилцох Платформ
ЭМДҮЗ	Эрүүл Мэндийн Даатгалын Үндэсний Зөвлөл

1. ҮНДЭСЛЭЛ

Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас “Бүх нийтийн эрүүл мэндийн хамрагдалтад хүрэх”-ийн тулд анхан шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагыг бэхжүүлж, тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахыг зөвлөмж болгож байна.

Монгол улс Дэлхийн Тогтвортой хөгжлийн зорилт, Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030, Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлогын зорилтод хүрэхэд эрүүл мэндийн анхан шатлалын тусламж үйлчилгээг бэхжүүлэх, нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэргүүлэх чиглэл болгон ажиллаж байна.

Монгол орны хувьд дэд бүтэц сайн хөгжөөгүй, алслагдмал нөхцөлд амьдардаг хүн амд хүртээмжтэй тэгш, шударга, чанартай тусламж, үйлчилгээг сэтгэлд нь хүртэл үзүүлэх өөрчлөлтийг удирдлага, санхүүжилт, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний хүрээнд цогцоор нь хийх шаардлага тулгараад байна. Эдгээр өөрчлөлт шинэчлэлтийг хийхийн тулд өнөөгийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээнд цогц үнэлэлт өгч, алдаа оноогоо тодорхойлох шаардлага гарч байна.

Монгол улсын засгийн газар, АХБ-ны зээлээр 49173-003-MON “Эмзэг бүлгийн иргэдэд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр” төслийн хүрээнд “Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний хөгжил”-ийн зөвлөх багийн ажлын удирдамжид “Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний өнөөгийн байдлын түргэвчилсэн үнэлгээ” хийхээр төлөвлөгдсөний дагуу энэхүү үнэлгээг хийж байна.

Монгол Улсад эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээ (ЭМАШТҮ)-г Улаанбаатар хот болон аймгийн төвд Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд, хөдөө орон нутагт Сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд үзүүлж байна. Гэвч дэд бүтэц, байшин барилга, тоног төхөөрөмжийн хувьд элэгдэж муудсан, хоцрогдсон, ард иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх туршлага хомс залуу эмч нар ихэвчлэн ажилладаг байна. Иймээс ЭМАШТҮ-ий чанар тааруу гэж ойлгогдож, өвчтөнүүд анхан шатны түвшинг алгасч, шууд аймаг, дүүрэг болон хотын эмнэлгүүд рүү ханддаг явдал нь тухайн өвчтөн болон эрүүл мэндийн тогтолцооны хувьд өндөр үнэтэй, үр ашиг муутай шийдэл болж байна.

ЭМАШТҮ-г шинэчлэх анхны алхам “Өрхийн эмнэлэг байгуулах тухай” 1999 оны ЗГ-ын тогтоол гарч өрхийн эмнэлгүүдийг байгуулсанаар эхэлсэн. Өрхийн эмнэлэг нь хот, суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэх үндсэн чиг үүрэг бүхий сайн дурын үндсэн дээр бүртгүүлсэн хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн

байгууллага юм. Өрхийн эмнэлгүүдийн нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилт бага байгаа нь тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах, хөрөнгө оруулалт хийх нөхцлийг бүрдүүлэхгүй байжээ. ӨЭМТ, СЭМТ-үүд нь өвчтөн шилжүүлэх тогтолцоо мөрдөж лавлагаат шатлалын тусламж үйлчилгээг эмнэлгийн хэрэгцээ шаардлага, үндэслэлгүйгээр иргэдэд үзүүлэхээс урдчилан сэргийлж “хаалга баригч”-ийн үүргээ хангалттай сайн гүйцэтгэхгүй бол эрүүл мэндийн анхан шатны түвшинд үзүүлж буй тусламж үйлчилгээний чанарыг дорвитой сайжруулан хөгжүүлэх боломжгүй юм. Монгол улсад эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагууд (өрх, сумын эрүүл мэндийн төвүүд) нь харьяаллын хүн амд чиг үүргийн дагуу тав хүртэлх насны хүүхдийн дархлаажуулалт, жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хяналт, эх, хүүхдийн гэрийн эргэлт зэрэг 8 төрлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэн ажилладаг. Монгол орны цаг уурын эрс тэс уур амьсгалын улмаас өвөл, хаврын улиралд амьсгалын замын өвчлөл нэмэгддэг нь өрх, сумын эрүүл мэндийн төвүүдийн ажлын ачааллыг ихэсгэдэг.

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн гаргасан “Эрүүл мэндийн үзүүлэлт”-ээс харахад 2020 оны байдлаар улсын хэмжээнд 322 сумын эрүүл мэндийн төв, 209 өрхийн эрүүл мэндийн төв үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Улаанбаатар хотын 1 сая 466.1 мянган хүн амд 131 өрхийн эрүүл мэндийн төв, 21 аймгийн төвийн 702.1 мянган хүн амд 78 өрхийн эрүүл мэндийн төв эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

2. ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТУУД

2.1 Түргэвчилсэн үнэлгээний зорилго

Монгол улсын ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдлыг үнэлж, дүгнэн, тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэл, үр ашиг, чанар, хүртээмжийг сайжруулах тогтолцооны шинэчлэлийн чиг хандлагыг тодорхойлох.

2.2 Түргэвчилсэн үнэлгээний зорилтууд

Дараах зорилтуудыг дэвшүүлсэн. Үүнд:

1. ЭМАШТҮ үзүүлэгч байгууллагуудын тулгамдсан асуудлуудыг тодорхойлж, бүтэц зохион байгуулалтын өөрчлөлтийн саналыг боловсруулах,
2. ЭМАШТҮ-ний чанар, аюулгүй байдлыг үнэлж, чанарын удирдлагын шинэчлэлийн санал дэвшүүлэх,
3. ЭМАШТҮ-ний хүний нөөцийн өнөөгийн байдлыг үнэлж, тогтвортой байдлыг хангах стратегийн төлөвлөлтийн саналыг боловсруулах,
4. ЭМАШТҮ-ний санхүүжилтын өнөөгийн байдалд дүн шинжилгээ хийж, санхүүжилтын шинэчлэлийн саналыг боловсруулах,
5. ЭМАШТҮ-нд мэдээллийн технологийн ашиглалтын байдлыг үнэлэх,
6. ЭМАШТҮ-ний хүртээмж, чанарын талаарх үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийг судлах, дүгнэх,
7. Анхан шатлалын тусламж, үйлчилгээнд төр хувийн түншлэлийг нэвтрүүлэхэд тулгарах боломж, эрсдлүүдийг судлах, санал зөвлөмж боловсруулах,
8. Төслийн хүрээнд барилга барих СЭМТ, ӨЭМТ-үүдээс дэлгэрэнгүй мэдээлэл цуглуулж, барилгын үйл ажиллагааны төлөвлөлтөд ашиглах тус тус зорилттой.

3. ҮНЭЛГЭЭНИЙ АРГА, АРГАЧЛАЛ

3.1 Түргэвчилсэн үнэлгээний аргачлал

“Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний байгууллагуудын өнөөгийн байдлын түргэвчилсэн үнэлгээ”-г дараах үнэлгээний аргуудыг хослуулан хэрэглэсэн. Үүнд :

1. “Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийг магадлан шинжлэх шалгуур батлах тухай” Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны А/179 тоот тушаалаар батлагдсан шалгуураас төслийн үнэлгээний зорилго, зорилтуудтай нийцэх хэсгүүдээр үнэлгээний асуумж (**хавсралт 1**) боловсруулан 154 ӨЭМТ-үүдэд, 204 СЭМТ-үүдэд тус тус үзүүлэлт тус бүрийг 5 оноогоор үнэлсэн,
2. Дэлхийн банкны Эрүүл мэндийн байгууллагуудын үнэлгээний аргачлалын асуумж (**хавсралт 2**)-ийн дагуу 3 аймгийн 10 СЭМТ, нийслэлийн 4 ӨЭМТ дээр очиж үзүүлэлт тус бүрийг 10 оноогоор үнэлсэн. Энэхүү Дэлхийн банкны аргачлал нь эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагын манлайлал, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг судлах зориулалттай ба олон улсад өргөнөөр ашиглагддаг, мэдээллийн үнэн бодит байдлыг бүрэн тодорхойлдог судалгааны хэрэгсэл юм.
3. Найман СЭМТ-ийн дарга, их эмч, ахлах сувилагч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдтэй тусламж, үйлчилгээний давуу болон сул талуудын талаар ярилцаж, тулгамдсан асуудлуудыг тодорхойлж, нөхцөл байдлын үнэлгээ (SWOT analyzes) (**хавсралт 3**) хийсэн,
4. ӨЭМТ-ийн 110, СЭМТ-ийн 120 үйлчүүлэгчдээс тус тус сэтгэл ханамжийн судалгаа (**хавсралт 4**) авсан,
5. Дөрвөн ӨЭМТ, арван СЭМТ-үүдийн мэдээллийн технологи, програм хангамжийн өнөөгийн байдлыг өөрсдийн бэлтгэсэн асуумж (**хавсралт 5**)-аар үнэлгээ хийсэн.

3.2 Өрхийн эрүүл мэндийн төвөөс цуглуулсан өгөгдөл мэдээлэл

МӨАМХ-ноос ДЭМБ-ын техникийн болон санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр 21 аймаг, нийслэлийн 8 дүүргийн 206 ӨЭМТ-ийн ахлагч, нягтлан бодогч нар, холбооны 19 салбарын дарга нар нийт 350 төлөөлөгч оролцсон зөвлөгөөн, хэлэлцүүлгийг 2022 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдөр, ӨЭМТ-ийн удирдлагуудыг чадавхжуулах сургалтыг 2022 оны 2 дугаар сарын 25, 26-ны өдөр, мөн өрхийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний тулгамдаж буй асуудлаар хэлэлцүүлэг, ярилцлагыг ЭМЯ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, аймаг, нийслэлийн ЭМГ-ын дарга

мэргэжилтнүүдийг урьж 2 дугаар сарын 27-ны өдөр тус тус зохион байгуулсан.

Дээрх арга хэмжээний үеэр 2 дугаар сарын 26-ны өдөр “Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийг магадлан шинжлэх шалгуур батлах тухай” Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны 3 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/179 тоот тушаалаар батлагдсан шалгуурын Бүлэг 2, дэд бүлэг 1-6-ийн асуумжийг нийт ӨЭМТ-ийн ахлагч нарт тараан бөглүүлж, 154 ширхэг асуумжийг цуглуулан авсан. Энэхүү асуумж нь ӨЭМТ-ийн Засаглал, удирдлага, манлайлал, Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын удирдлага, Хүний нөөцийн хөгжил, Мэдээллийн удирдлага, аюулгүй байдал, Тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй ажиллагаа, засвар, техникийн үйлчилгээ, Барилга, инженерийн байгууламжийн аюулгүй ажиллагааг тус тус үнэлэх зорилготой.

3.3 Сумын эрүүл мэндийн төвөөс цуглуулсан өгөгдөл мэдээлэл

“Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний байгууллагуудын өнөөгийн байдлын түргэвчилсэн үнэлгээ”-г Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдийн магадлан шинжлэх шалгуурын дагуу хийхдээ дараах линкээр холбогдож, өгөгдөл цуглуулсан.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc1OGuvZnwTI5e1MhhAfUVL2V8DxKkk3IC14BXLTKeGe1ea_A/viewform

Энэхүү линкээр GOOGLE FORM-д орж асуумжийн дагуу сумын эрүүл мэндийн төвийн дарга, их эмч, статистикч эмч нар өгөгдөл оруулсан.

ЭМЯ-ны Санхүү, эдийн засгийн газрын дарга, “Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр” төслийн захирал Б.Мөнхтуулын 2022 оны 3 дугаар сарын 4-ний өдрийн 7/988 тоот “Асуумж авах тухай” албан бичиг (**хавсралт-6**)-ийг, үнэлгээ хийх аргачлалын хамт 322 СЭМТ-ийн дарга, статистикч бага эмч нарт цахим шуудангаар хүргүүлсэн. 40 гаруй СЭМТ-ийн мэйл хаяг алдаа өгсөн. Эдгээр сумдтай утсаар холбогдож, өөр цахим шуудангийн хаяг авч, дахин илгээсэн. 60 гаруй СЭМТ-ийн үнэлгээний асуумж бөглөхтэй холбоотой асуултанд, мэйлээр болон утсаар хариу өгсөн.

GOOGLE FORM-д 226 СЭМТ бөглөж хариу ирүүлснээс, нэг СЭМТ-өөс 2 өөр хүн бөглөсөн, хариултууд дутуу зэрэг 22 СЭМТ-ийн хариултыг өгөгдлийн сангаас хасч 204 СЭМТ-ийн өгөгдлийн санд статистикийн анализ, дүгнэлт хийсэн.

3.4 Дэлхийн банкны аргачлалаар цуглуулсан өгөгдөл мэдээлэл

“Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг

сайжруулах хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр” төслийн зохицуулагч А.Мөнхтайваны баталсан “Анхан шатны эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын үйл ажиллагааны түргэвчилсэн үнэлгээ”-г Булган, Хөвсгөл аймагт хийх үнэлгээний ажлын удирдамж (**хавсралт-7**)-ийн дагуу 2022 оны 3 дугаар сарын 21-25-ны өдрүүдэд Булган аймгийн ЭМГ, Дашинчилэн, Орхон, Баяннуур сумын ЭМТ, Хутаг-Өндөр сум дундын эмнэлэг, “Эмийн цэцэглэн” өрхийн ЭМТ, Хөвсгөл аймгийн ЭМГ, Тариалан, Алаг-Эрдэнэ, Тосонцэнгэл, Хатгал сумын ЭМТ, Их-Уул сум дундын эмнэлэгт тус тус очиж, эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээ (ЭМАШТҮ) үзүүлэгч байгууллагын үйл ажиллагаатай танилцаж, Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдалд Дэлхийн банкны аргачлалаар үнэлэлт дүгнэлт өгч, ӨЭМТ, СЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авч, төслийн хүрээнд Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ, Хөвсгөл аймгийн Тариалан СЭМТ-ийн шинээр барих байрны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай өгөгдөл мэдээллийг цуглуулсан.

Мөн Дорноговь аймагт хийх ажлын удирдамж (**хавсралт-8**)-ийн дагуу 2022 оны 3 дугаар сарын 28, 29-ний өдрүүдэд Дорноговь аймгийн ЭМГ, Эрдэнэ СЭМТ, “Мишээл мана-3” ӨЭМТ-ийн үйл ажиллагаатай танилцаж, Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдалд Дэлхийн банкны аргачлалаар үнэлэлт дүгнэлт өгч, ӨЭМТ, СЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авч, төслийн хүрээнд Эрдэнэ СЭМТ-ийн шинээр барих байрны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай мэдээллийг цуглуулсан.

Дэлхийн банкны аргачлалаар сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдалд дараах 4 чиглэлээр ярилцаж үнэлгээ өгсөн. Үүнд:

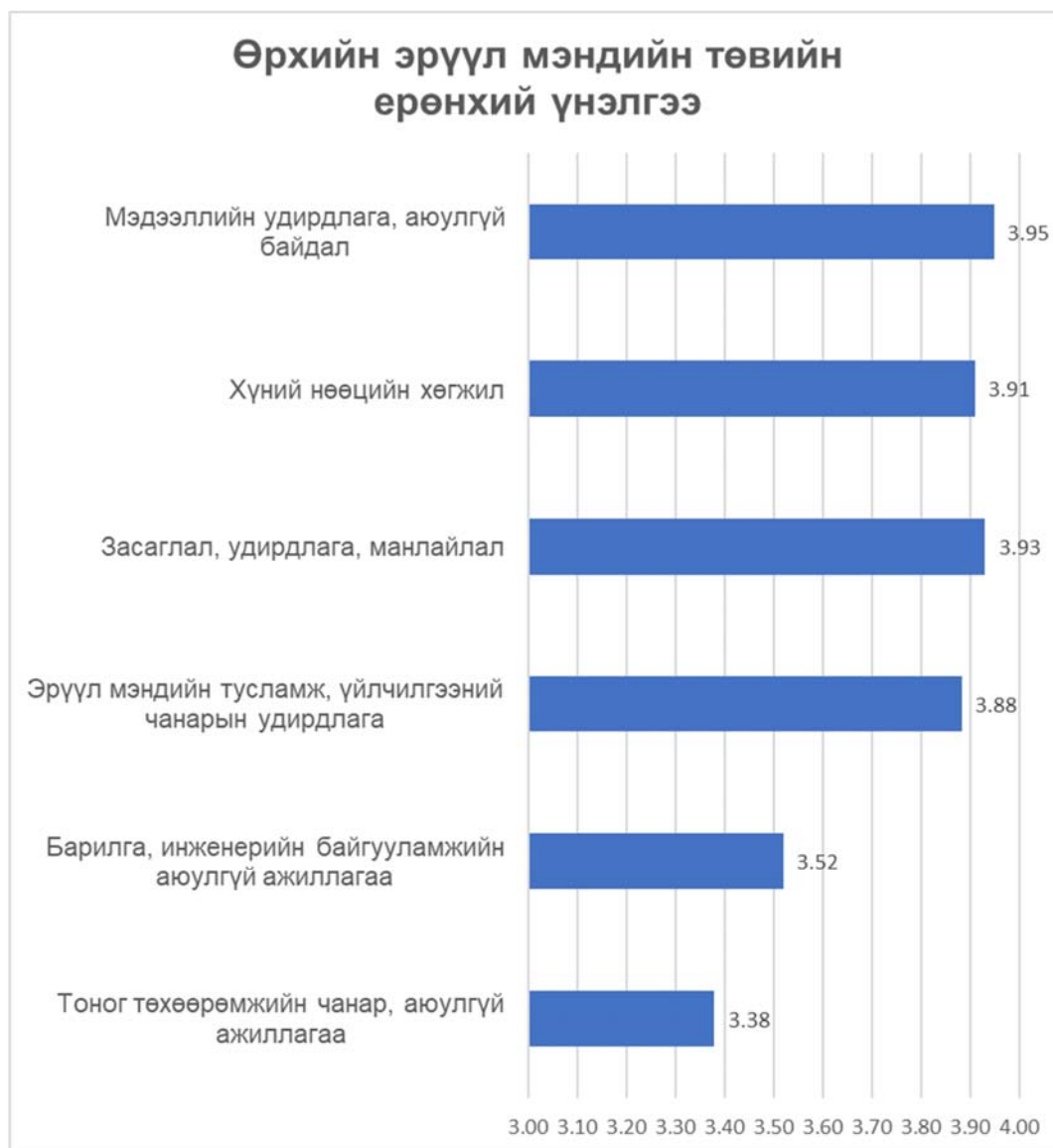
1. Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй барилга байгууламж, орчны үнэлгээ
2. Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа
3. Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ
4. Тусламж үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ.

Энэхүү аргачлалын дагуу нийслэл Улаанбаатар болон 3 аймгийн нийтдээ 14 ӨЭМТ, СЭМТ-ийн (**хавсралт-9**) тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа өрөө тасалгаануудаар тойрч танилцаад, төвийн дарга, ахлах сувилагч нартай уулзаж ярилцаж, бэлтгэсэн асуумжийн дагуу үнэлгээ хийсэн.

4. ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

4.1 ӨЭМТ-ийн тусламж үйлчилгээний өнөөгийн байдал

График 1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ерөнхий үнэлгээ

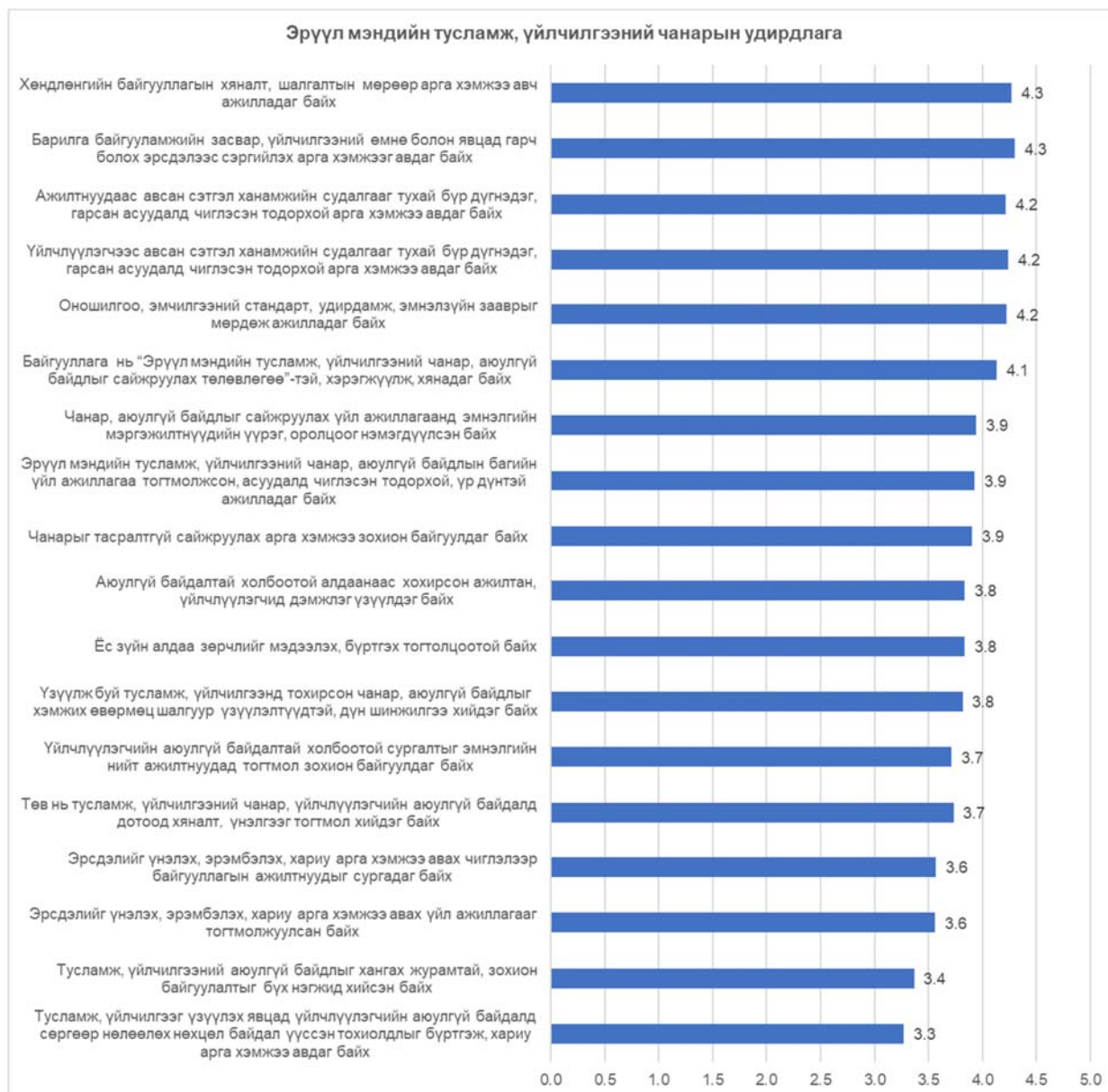
Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ерөнхий үнэлгээний дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй ажиллагаа” – 3.38, “Тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй ажиллагаа” – 3.52, “Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарын удирдлага” – 3.88 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн нь цаашид эдгээр үзүүлэлтүүд дээр анхаарч, сайжруулах шаардлагатайг харуулж байна.

График 2. ӨЭМТ-ийн засаглал, удирдлага, манлайлалын үнэлгээ

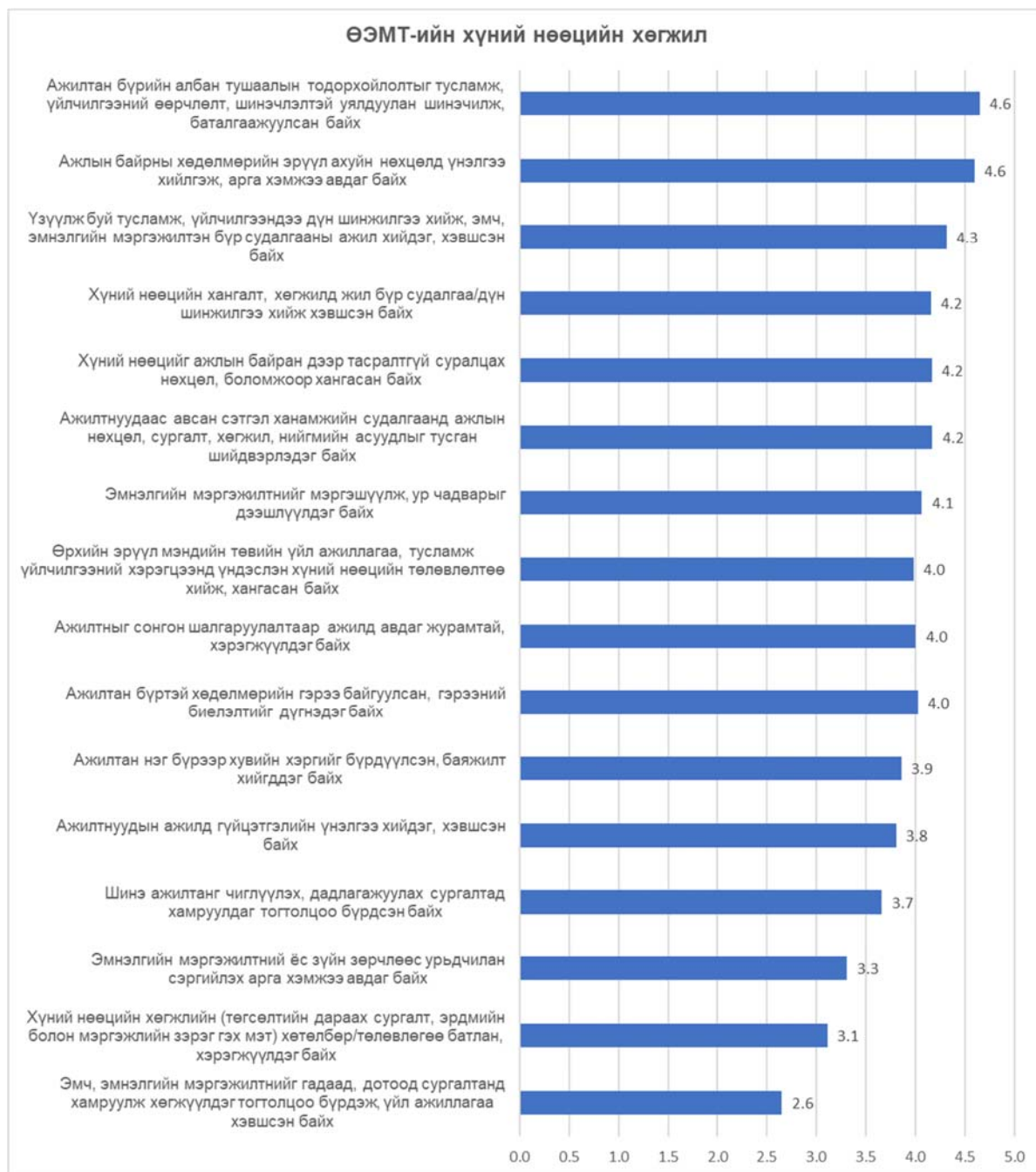
Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Ажилтнуудад хууль зүйн ба сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх” – 3.0, “Судалгаа, шинжилгээнд үндэслэсэн дунд хугацааны хөгжлийн стратеги төлөвлөгөөтэй, хэрэгжилтэд үнэлгээ хийсэн, үр дүнг тооцсон байх” – 3.4, “Лавлагаа шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран ажиллаж мэргэжил аргазүйн дэмжлэг авдаг байх” – 3.5 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 3. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын удирдлага

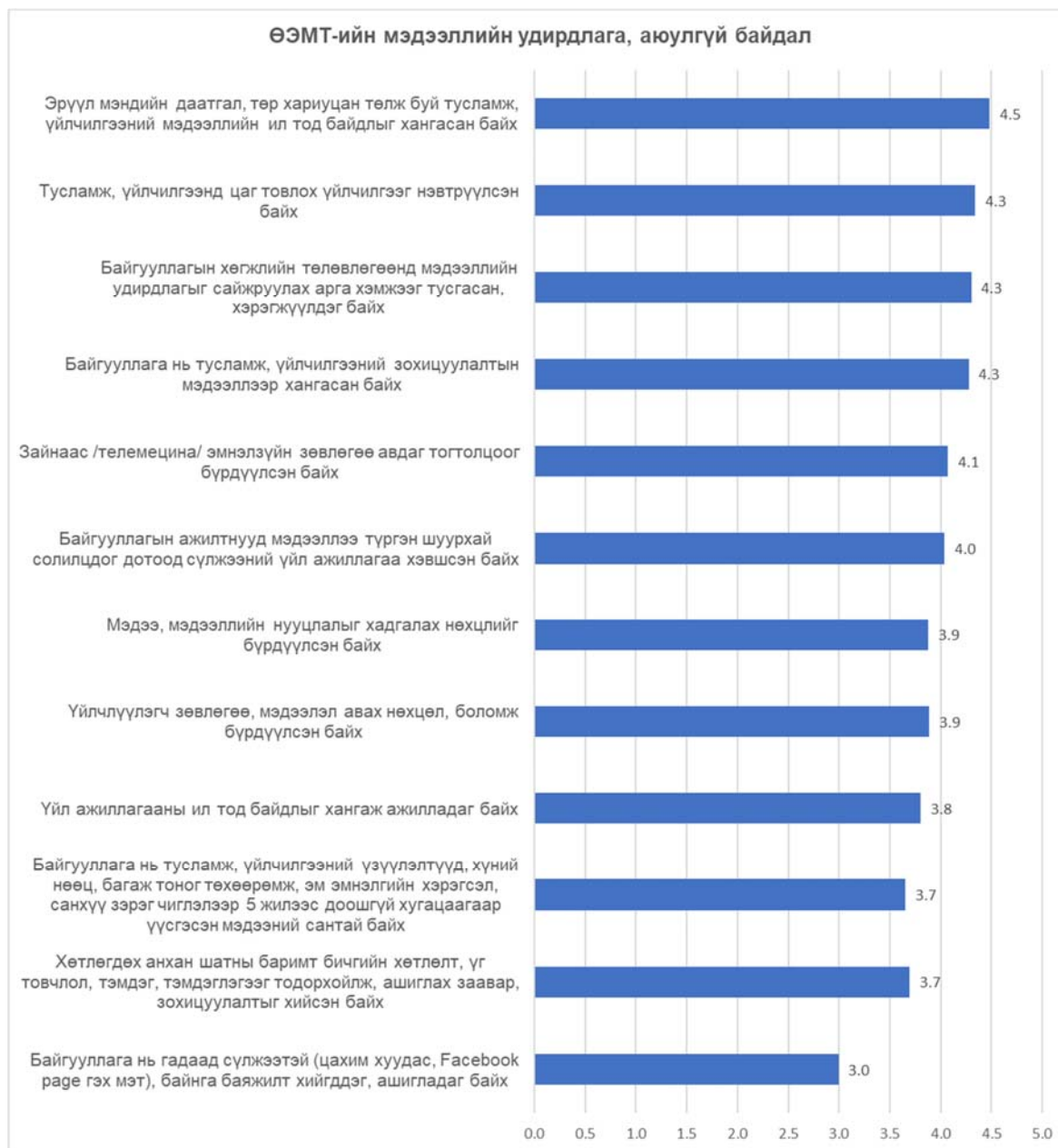
Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх явцад үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдалд сөргөөр нөлөөлөх нөхцөл байдал үүссэн тохиолдлыг бүртгэж, хариу арга хэмжээ авдаг байх” – 3.3, “Тусламж, үйлчилгээний аюулгүй байдлыг хангах журамтай, зохион байгуулалтыг бүх нэгжид хийсэн байх” – 3.4, “Эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээ авах үйл ажиллагааг тогтмолжуулсан байх” – 3.6 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 4. ӨЭМТ-ийн хүний нөөцийн хөгжил

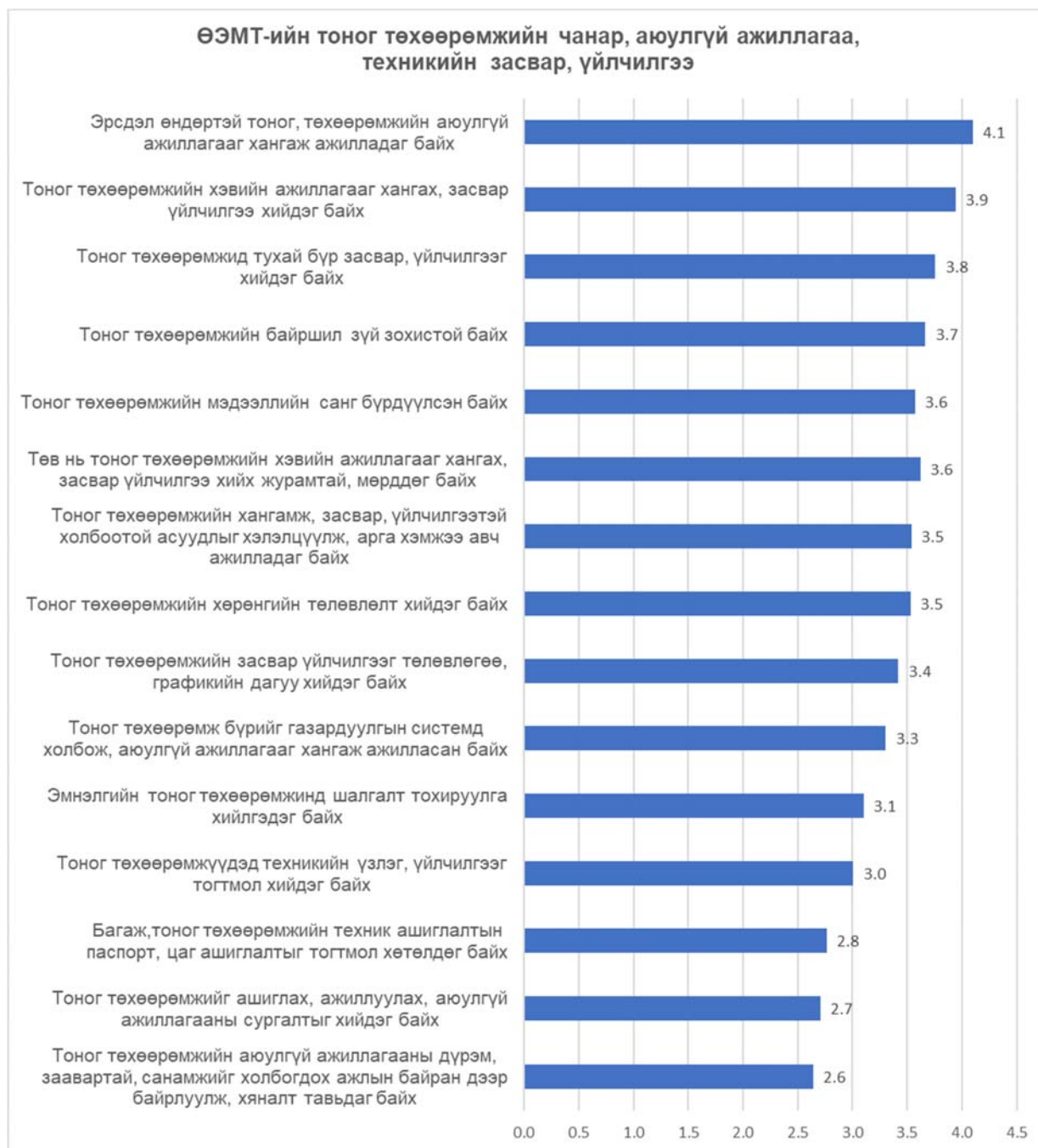
Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг гадаад, дотоод сургалтанд хамруулж хөгжүүлдэг тогтолцоо бүрдэж, үйл ажиллагаа хэвшсэн байх” – 2.2, “Хүний нөөцийн хөгжлийн (төгсөлтийн дараах сургалт, эрдмийн болон мэргэжлийн зэрэг гэх мэт) хөтөлбөр/төлөвлөгөө батлан, хэрэгжүүлдэг байх” – 3.1, “Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авдаг байх” – 3.3 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 5. ӨЭМТ-ийн мэдээллийн удирдлага, аюулгүй байдал

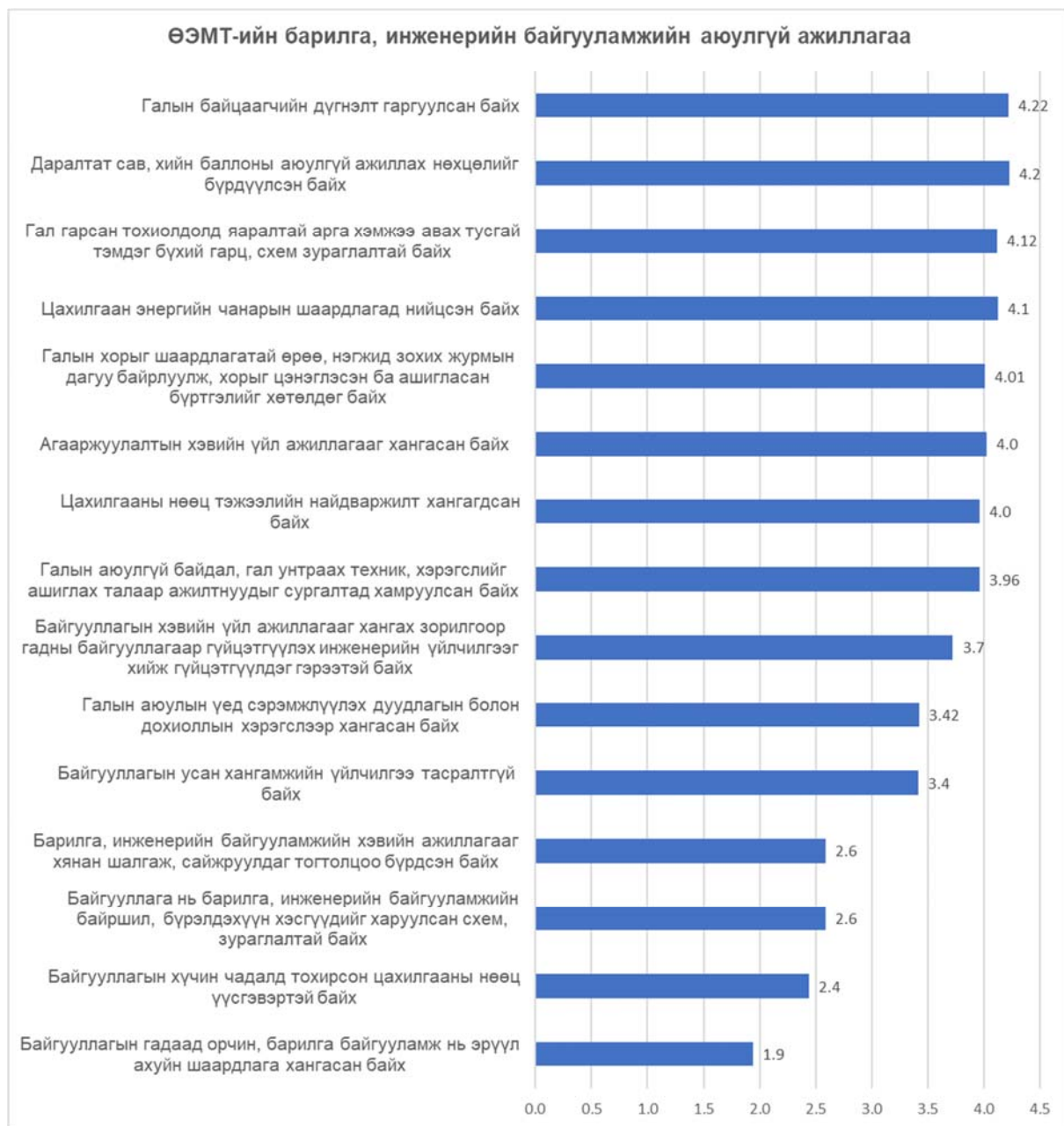
Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Байгууллага нь гадаад сүлжээтэй (цахим хуудас, Facebook page гэх мэт), байнга баяжилт хийгддэг, ашигладаг байх” – 3.0, “Хөтлөгдөх анхан шатны баримт бичгийн хөтлөлт, үг товчлол, тэмдэг, тэмдэглэгээг тодорхойлж, ашиглах заавар, зохицуулалтыг хийсэн байх” – 3.7, “Байгууллага нь тусламж, үйлчилгээний үзүүлэлтүүд, хүний нөөц, багаж тоног төхөөрөмж, эм эмнэлгийн хэрэгсэл, санхүү зэрэг чиглэлээр 5 жилээс доошгүй хугацаагаар үүсгэсэн мэдээний сантай байх” – 3.7 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 6. ӨЭМТ-ийн тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй ажиллагаа, техникийн засвар, үйлчилгээ

Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавартай, санамжийг холбогдох ажлын байран дээр байрлуулж, хяналт тавьдаг байх” – 2.6, “Тоног төхөөрөмжийг ашиглах, ажиллуулах, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг хийдэг байх” – 2.7, “Багаж, тоног төхөөрөмжийн техник ашиглалтын паспорт, цаг ашиглалтыг тогтмол хөтөлдөг байх” – 2.8 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 7. ӨЭМТ-ийн барилга, инженерийн байгууламжийн аюулгүй ажиллагаа

Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Байгууллагын гадаад орчин, барилга байгууламж нь эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх” – 1.9, “Байгууллагын хүчин чадалд тохирсон цахилгааны нөөц үүсгэвэртэй байх” – 2.4, “Байгууллага нь барилга, инженерийн байгууламжийн байршил, бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг харуулсан схем, зураглалтай байх” – 2.6 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

4.2 СЭМТ-ийн тусламж үйлчилгээний өнөөгийн байдал

"Анхан шатны эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний байгууллагуудын өнөөгийн байдлын түргэвчилсэн үнэлгээ"-нд нийт СЭМТ-үүдийн 63,4 хувь нь хамрагдсан. Орхон, Төв, Сэлэнгэ, Өмнөговь аймгуудын СЭМТ-үүдийн хамрагдалт хангалтгүй (**хүснэгт-1**) байсан. Харин Хөвсгөл, Ховд, Говьсүмбэр аймгууд бүх сумдууд хамрагдсан байна. Үнэлгээний асуумжийг статистикч бага эмч нар 59,3 хувь, төвийн дарга 32,8 хувь, их эмч 7,8 хувь тус тус бөглөсөн байна.

Хүснэгт 1. Түргэвчилсэн үнэлгээний хамрагдалт, асуумж бөглөсөн байдал

№	Аймгийн нэр	Нийт СЭМТ-ийн тоо	Үнэлгээнд хамрагдсан СЭМТ-ийн тоо	Хамрагдалтын хувь	Үнэлгээний асуумж бөглөсөн			Бүгд
					Төвийн дарга	Их эмч	Статистикч бага эмч	
1	Архангай	18	17	94.4	4	1	12	17
2	Баян-Өлгий	14	10	71.4	3	0	7	10
3	Баянхонгор	19	14	73.7	4	3	7	14
4	Булган	16	12	75.0	4	0	8	12
5	Говь-Алтай	19	10	52.6	4	3	3	10
6	Говь-Сүмбэр	2	2	100.0	1	1	0	2
7	Дархан-Уул	3	2	66.7	1	0	1	2
8	Дорноговь	13	11	84.6	4	0	7	11
9	Дорнод	13	7	53.8	4	1	2	7
10	Дундговь	15	9	60.0	7	0	2	9
11	Завхан	22	11	50.0	3	2	6	11
12	Орхон	1	0	0.0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	17	12	70.6	4	0	8	12
14	Өмнөговь	14	5	35.7	1	0	4	5
15	Сүхбаатар	12	6	50.0	5	0	1	6
16	Сэлэнгэ	21	6	28.6	3	1	2	6
17	Төв	26	6	23.1	4	0	2	6
18	Увс	18	13	72.2	2	0	11	13
19	Ховд	15	15	100.0	3	1	11	15
20	Хөвсгөл	23	23	100.0	2	3	18	23
21	Хэнтий	21	13	61.9	4	0	9	13
Бүгд		322	204	63.4	67	16	121	204
Эзлэх хувь					32.8	7.8	59.3	

Үнэлгээнд хамрагдсан 204 СЭМТ-ийн мэдээний санд боловсруулалт хийж, дараах үр дүнг гаргаж авсан.

График 8. Сумын эрүүл мэндийн төвийн ерөнхий үнэлгээ

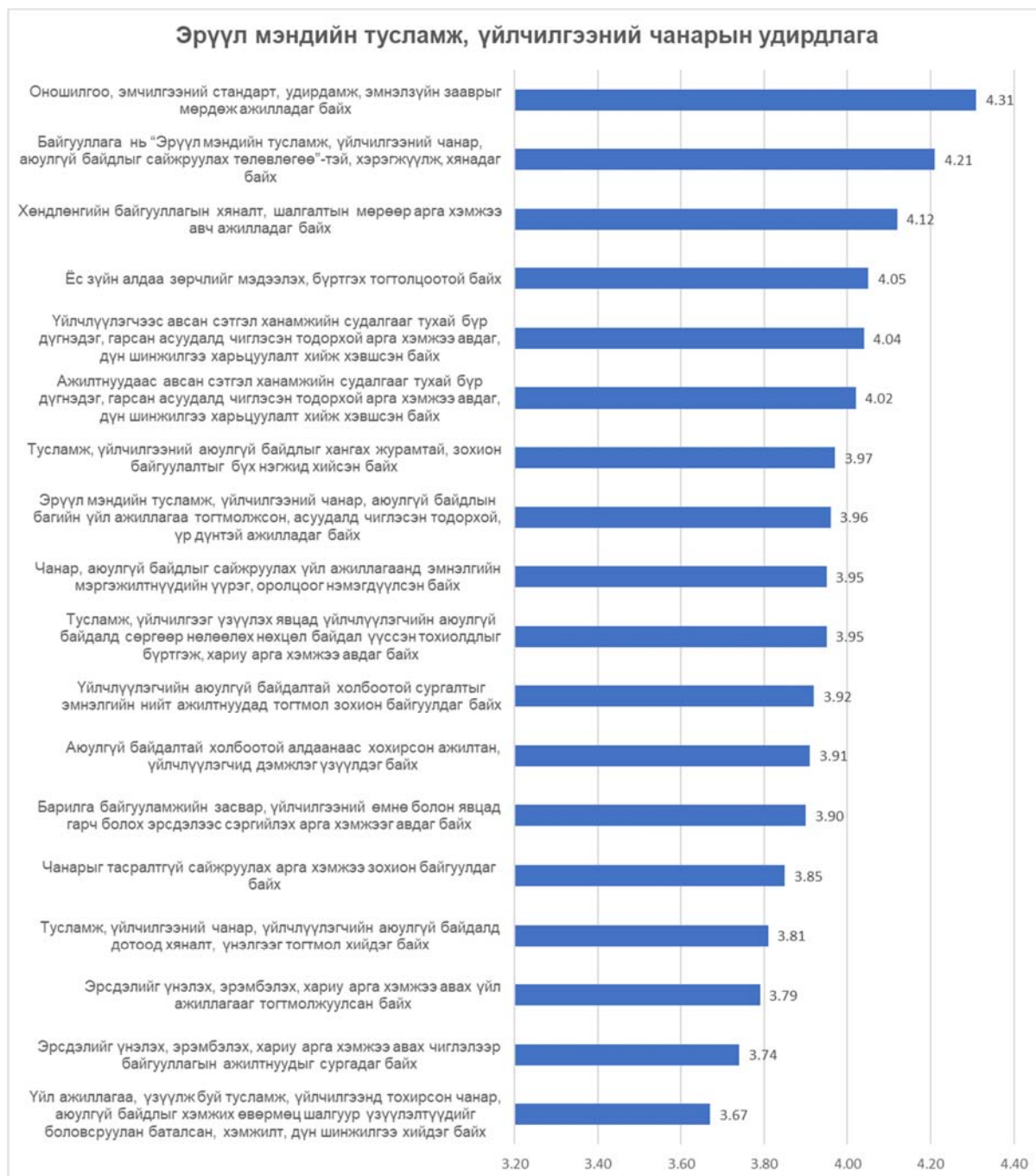
Сумын эрүүл мэндийн төвийн ерөнхий үнэлгээний дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй ажиллагаа, засвар, техникийн үйлчилгээ” – 3.70, “Барилга, инженерийн байгууламжийн аюулгүй ажиллагаа” – 3.93, “Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарын удирдлага” – 3.95 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн нь цаашид эдгээр үзүүлэлтүүд дээр анхаарч, сайжруулах шаардлагатайг харуулж байна.

График 9. СЭМТ-ийн засаглал, удирдлага, манлайлалын үнэлгээ

Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Ажилтнуудад хууль зүйн ба сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх” – 3.53, “Судалгаа, шинжилгээнд үндэслэсэн дунд хугацааны хөгжлийн стратеги төлөвлөгөөтэй, үнэлгээ хийсэн, үр дүнг тооцсон байх” – 3.76, “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр/ төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, үр дүнтэй ажилладаг байх” – 3.77 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 10. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын удирдлага

Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Үйл ажиллагаа, үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээнд тохирсон чанар, аюулгүй байдлыг хэмжих өвөрмөц шалгуур үзүүлэлтүүдийг боловсруулан баталсан, хэмжилт, дүн шинжилгээ хийдэг байх” – 3.67, “Эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээ авах чиглэлээр байгууллагын ажилтнуудыг сургадаг байх” – 3.74, “Эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээ авах үйл ажиллагааг тогтмолжуулсан байх” – 3.79 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 11. СЭМТ-ийн хүний нөөцийн хөгжил

Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээндээ дүн шинжилгээ хийж, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн бүр эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил хийдэг, хэвшсэн байх” – 3.27, “Ажлын байрны хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн нөхцөлд үнэлгээ хийлгэж, арга хэмжээ авдаг байх” – 3.82, “Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг гадаад, дотоод сургалтанд хамруулж хөгжүүлдэг тогтолцоо бүрдэж, үйл ажиллагаа хэвшсэн байх” – 3.88 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 12. СЭМТ-ийн мэдээллийн удирдлага, аюулгүй байдал

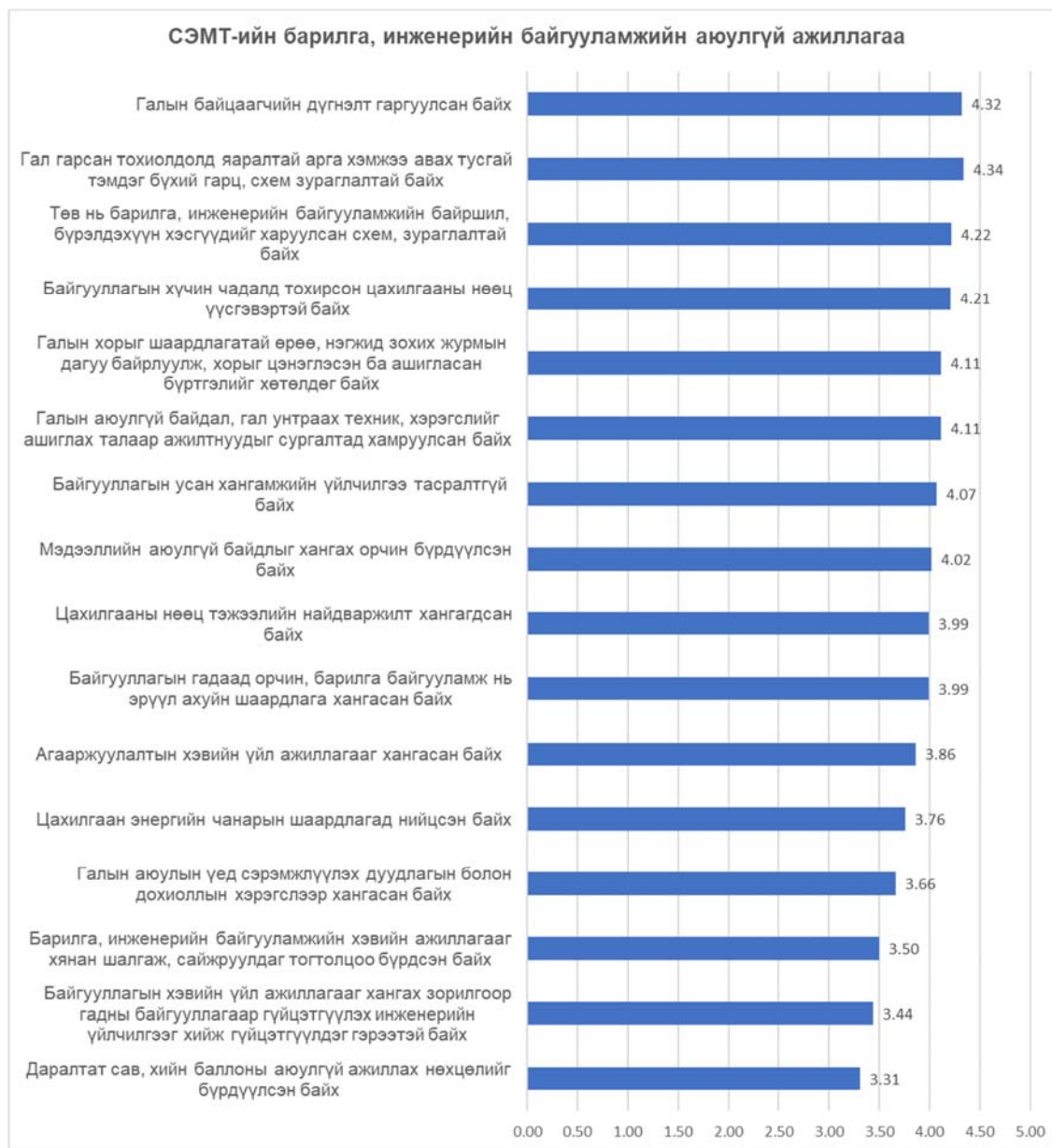
Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Зайнаас /телемедицина/ эмнэлзүйн зөвлөгөө авдаг тогтолцоог бүрдүүлсэн байх” – 3.26, “Тусламж, үйлчилгээнд цаг товлох үйлчилгээг нэвтрүүлсэн байх” – 3.46, “Байгууллагын хөгжлийн төлөвлөгөөнд мэдээллийн удирдлагыг сайжруулах арга хэмжээг тусгасан, хэрэгжүүлдэг байх” – 3.83 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 13. СЭМТ-ийн тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй ажиллагаа, техникийн засвар, үйлчилгээ

Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Рентген туяаны хор нөлөөнөөс сэргийлэх арга хэмжээ авдаг байх” – 2.25, “Цацрагийн үүсгүүртэй рентген тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ авдаг байх” – 2.47, “Тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг төлөвлөгөө, графикийн дагуу хийдэг байх” – 3.40 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

График 14. СЭМТ-ийн барилга, инженерийн байгууламжийн аюулгүй ажиллагаа

Дээрх графикаас харахад хамгийн бага үзүүлэлтүүд нь “Даралтат сав, хийн баллоны аюулгүй ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх” – 3.31, “Байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангах зорилгоор гадны байгууллагаар гүйцэтгүүлэх инженерийн үйлчилгээг хийж гүйцэтгүүлдэг гэрээтэй байх” – 3.44, “Барилга, инженерийн байгууламжийн хэвийн ажиллагааг хянан шалгаж, сайжруулдаг тогтолцоо бүрдсэн байх” – 3.50 оноогоор тус тус үнэлэгдсэн байна.

4.3 Үйлчлүүлэгчийн сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн

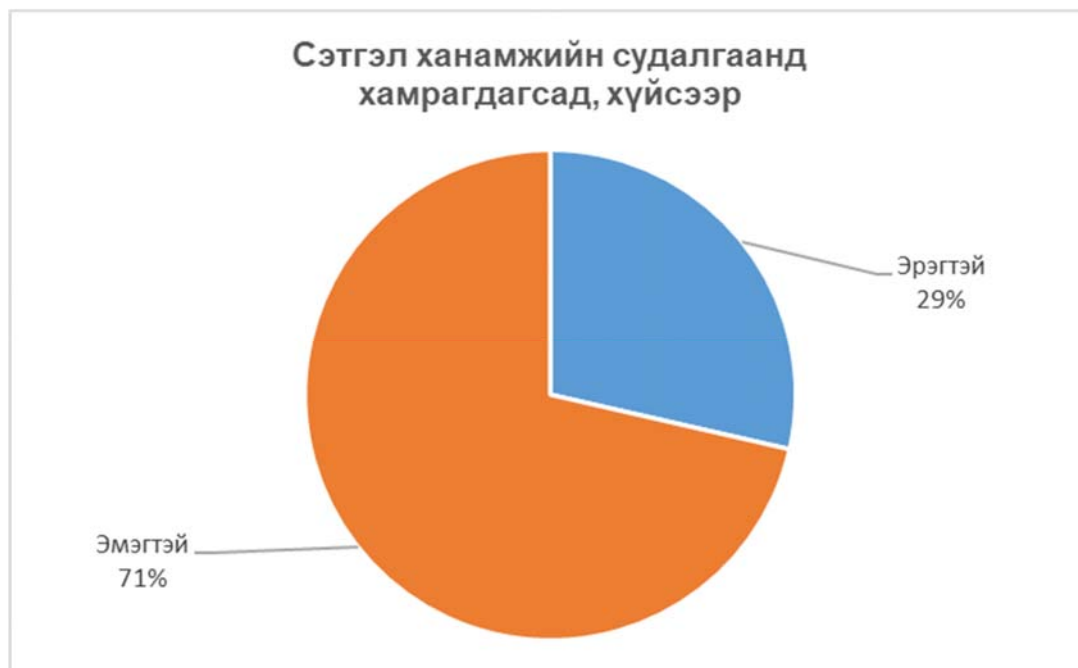
Эмнэлгийн мэргэжилтэн бүр эерэг хандлага, зөв харилцаатай, ёс зүйн өндөр түвшинд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг иргэн бүрт чанартай хүргэж чадаж байгаа эсэхийг иргэдийн сэтгэл ханамжаар тодорхойлдог.

Манай зөвлөх баг нийслэлийн 5 дүүргүүд болон хөдөөгийн 3 аймгийн 10 гаруй сум, ӨЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгааг хийсэн.

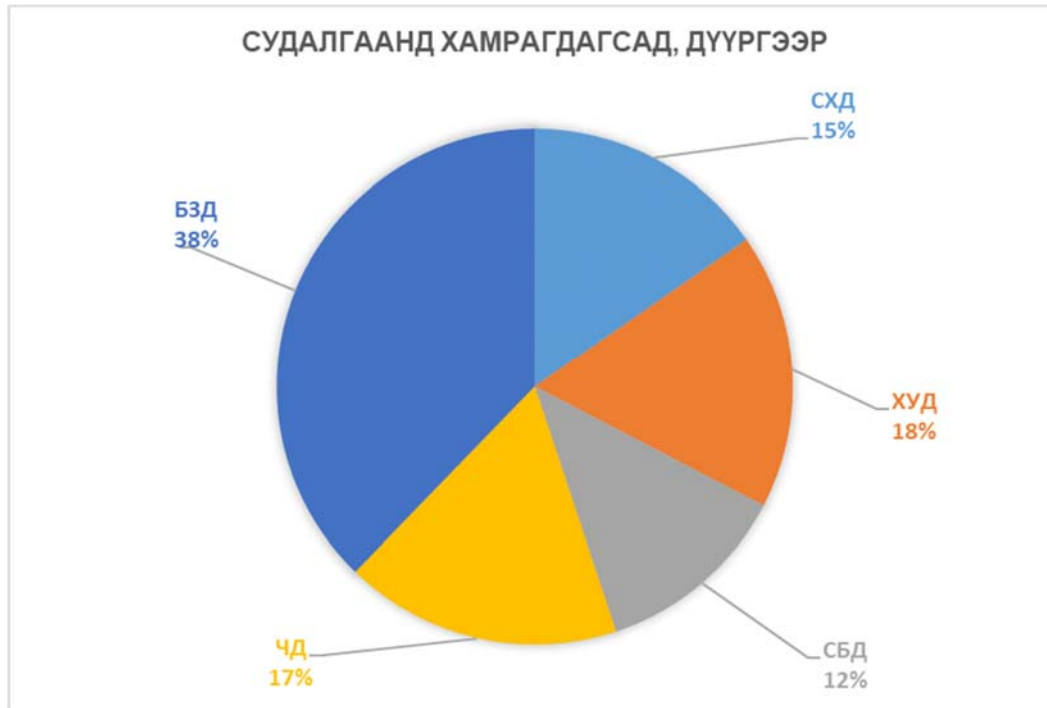
4.3.1 Нийслэлийн иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн

Нийслэлийн 98 иргэд сэтгэл ханамжийн судалгаанд хамрагдсан. Судалгаанд хамрагдагсдын дундаж нас 44.9 байна.

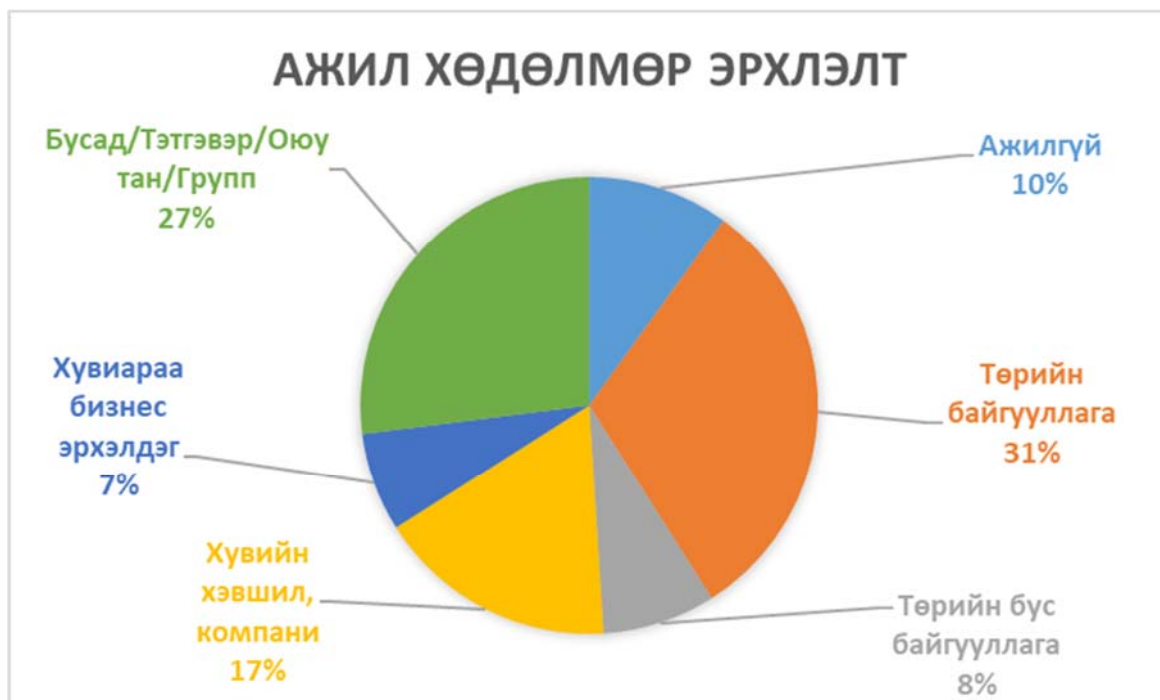
График 15. Сэтгэл ханамжийн судалгаанд хамрагдагсад, хүйсээр

Судалгаанд хамрагдагсдын 71 хувь эмэгтэйчүүд байна. Судалгаа хийх үед ӨЭМТ-өөр үйлчлүүлэгсдийн дунд эмэгтэйчүүд дийлэнх нь байсан.

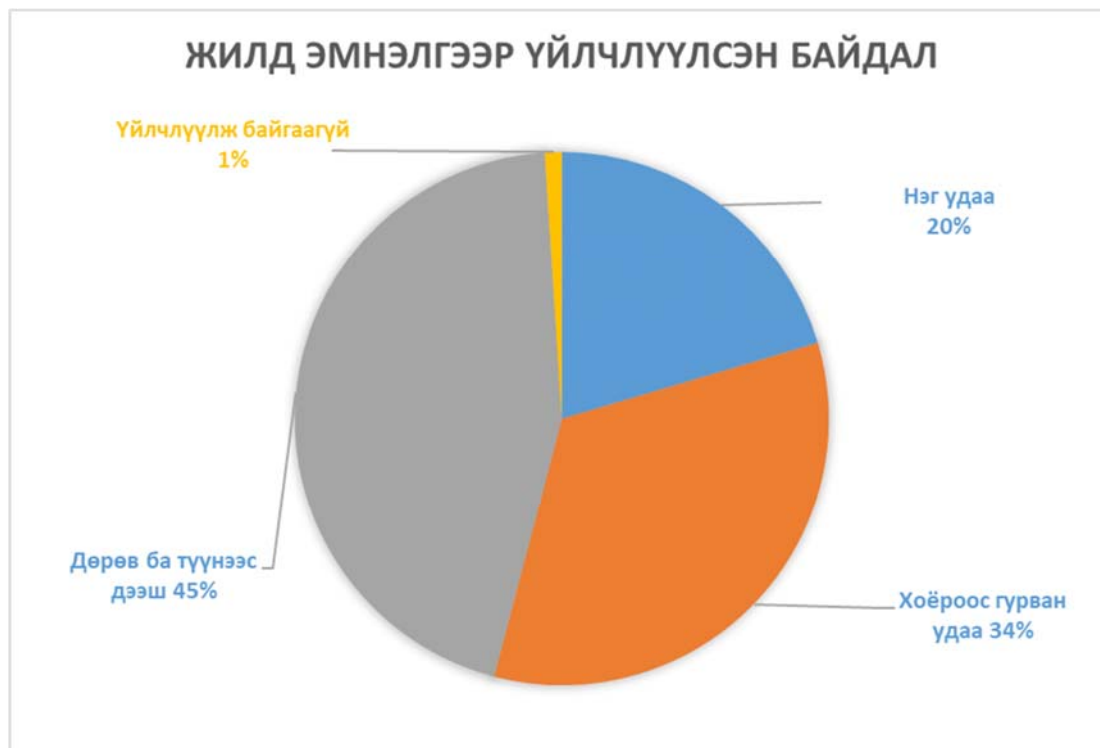
График 16. Судалгаанд хамрагдагсад, нийслэлийн дүүргээр

Судалгаанд хамрагдагсдыг нийслэлийн дүүргүүдийн ӨЭМТ-ээр үйлчлүүлэгчдээс ойролцоо тоогоор судалгаанд хамруулсан.

График 17. Судалгаанд хамрагдагсдын ажил, хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал

Дээрх графикаас харахад судалгаанд хамрагдсан үйлчлүүлэгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал нь төрийн байгууллагын ажилтнууд 31 хувь буюу хамгийн их, оюутан, тэтгэврийн болон групптэй иргэд 27 хувь, хувийн хэвшил, компанийн ажилтнууд 17 хувь, ажилгүй иргэд 10 хувь тус тус эзэлж байна.

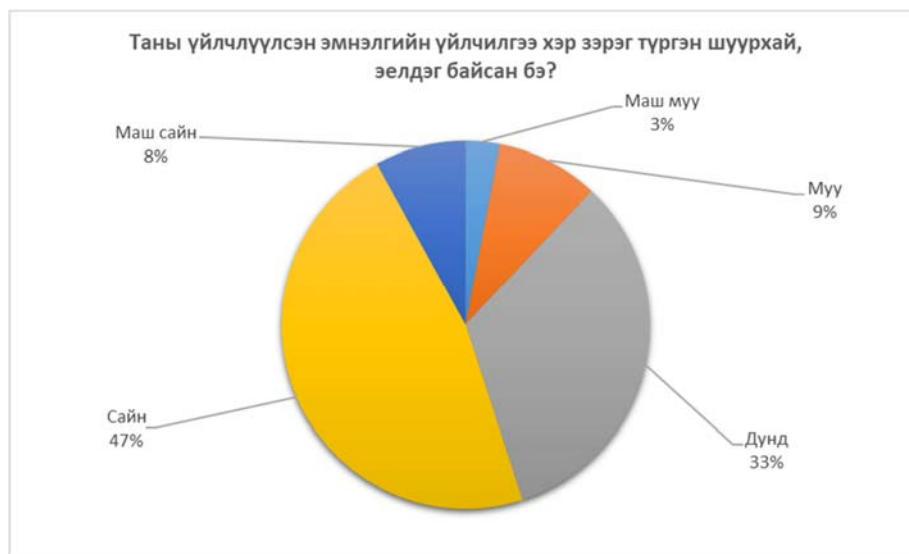
График 18. Судалгаанд хамрагдагсдын эмнэлгээр үйлчлүүлсэн байдал

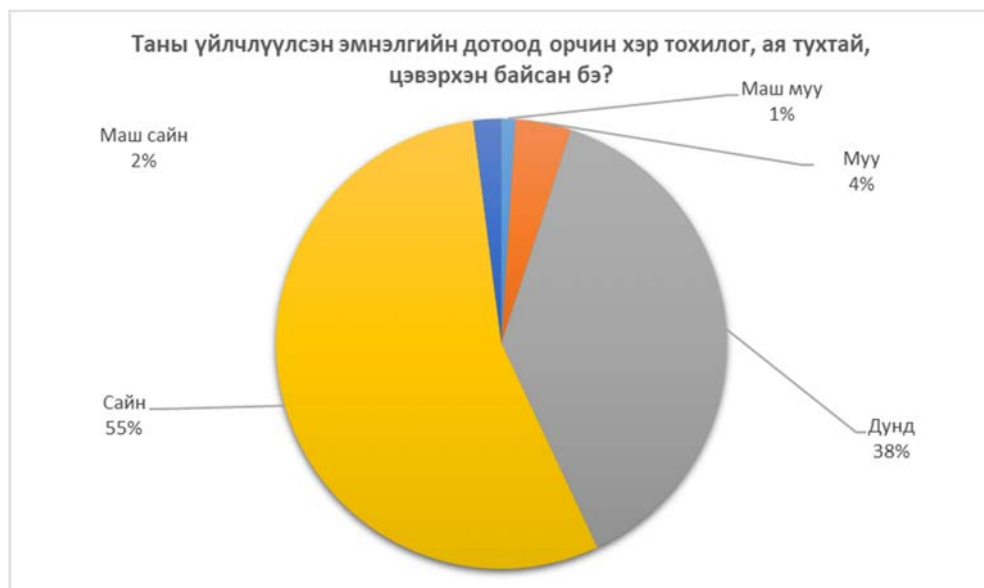
Дээрх графикаас харахад үйлчлүүлэгчдийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн давтамж нь жилд 4 ба түүнээс дээш удаа үйлчлүүлсэн 45 хувь, 2-3 удаа үйлчлүүлсэн 34 хувь, жилд 1 удаа 20 хувь, үйлчлүүлж байгаагүй 1 хувь гэж тус тус хариулсан байна.

График 19. Судалгаанд хамрагдагсад эмнэлгээр үйлчлүүлэхэд тулгардаг бэрхшээлүүд

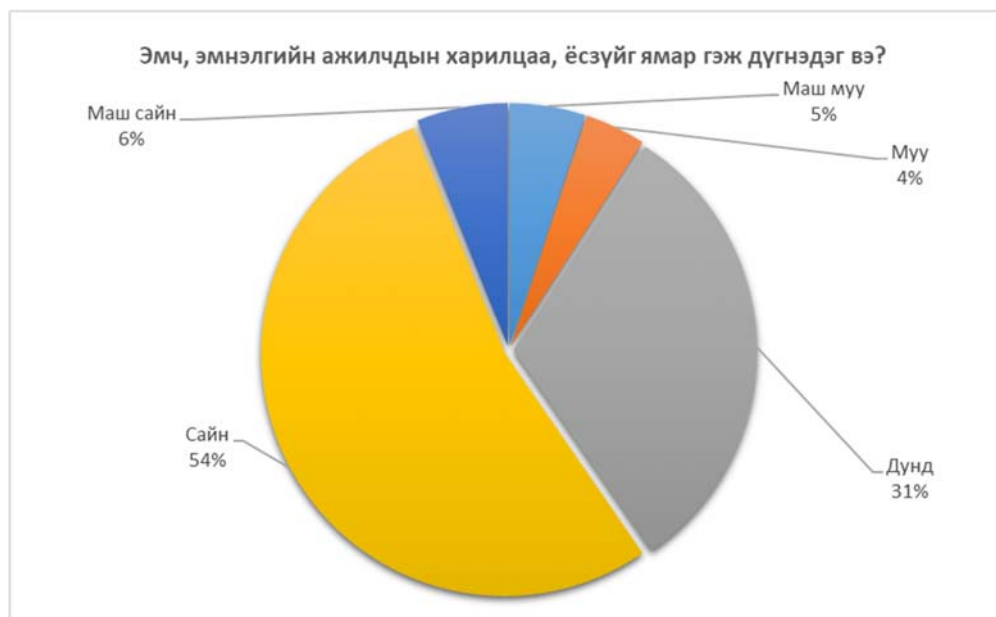
Судалгаанд хамрагдагсад эмнэлгээр үйлчлүүлэхэд ямар нэг бэрхшээл тохиолддог 46.9%, Удаан хүлээдэг – 32%, Хүнд сурталтай – 15,5%, Цагийн хуваариа мөрддөггүй -11,7, Эмч, эмнэлгийн ажилтны зан харьцаа муу - 10,7% гэж тус тус хариулсан байна.

График 20. Эмнэлгийн үйлчилгээний шуурхай байдал

Дээрх графикаас харахад “Таны үйлчлүүлсэн эмнэлгийн үйлчилгээ хэр зэрэг түргэн шуурхай, эелдэг байсан бэ?” гэсэн асуултад үйлчлүүлэгчдийн 47 хувь нь “Сайн”, 33 хувь нь “Дунд”, 9 хувь нь “Муу”, 8 хувь нь “Маш сайн”, 3 хувь нь “Маш муу” гэж тус тус хариулсан байна.

График 21. Эмнэлгийн ая тухтай байдал

Дээрх графикаас харахад “Таны үйлчлүүлсэн эмнэлгийн дотоод орчин хэр тохилог, ая тухтай, цэвэрхэн байсан бэ?” гэсэн асуултад үйлчлүүлэгчдийн 55 хувь нь “Сайн”, 38 хувь нь “Дунд”, 4 хувь нь “Муу”, 2 хувь нь “Маш сайн”, 1 хувь нь “Маш муу” гэж тус тус хариулсан байна.

График 22. Эмнэлгийн ажилтнуудын харилцаа, ёс зүйн байдал

Дээрх графикаас харахад “Эмч, эмнэлгийн ажилчдын харилцаа, ёсзүйг ямар гэж дүгнэдэг вэ?” гэсэн асуултад үйлчлүүлэгчдийн 54 хувь нь “Сайн”, 31 хувь нь “Дунд”, 6 хувь нь “Маш сайн”, 5 хувь нь “Маш муу”, 4 хувь нь “Муу” гэж тус тус хариулсан байна.

Хүснэгт 2. Хотын үйлчлүүлэгчдээс нэн тэргүүнд шийдвэрлэх асуудлуудын талаар гаргасан саналууд

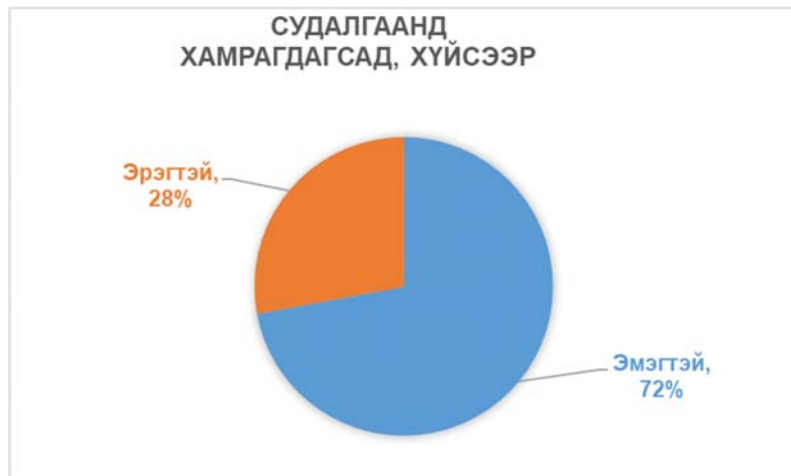
Үйлчлүүлэгчдээс нэн тэргүүнд шийдвэрлэх асуудлуудын талаар гаргасан саналууд	Саналын тоо
Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын харилцааны соёл дээшлүүлэх	26
Түргэн шуурхай үйлчлэх	21
Эмнэлгийн барилга, байгууламжийг сайжруулах	19
Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	18
Эмнэлгийн орчныг сайжруулах	11
Хүнд суртлыг багасгах	10
Шинжилгээний нэр төрөл, тоог нэмэгдүүлэх	10
Тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах	8
Хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх	8
Ялган гадуурхахгүй байх	7
Үзлэгийн ерөөний зай талбайг нэмэгдүүлэх	7
Удаан хүлээдэг, дугаарлуулдгыг багасгах	6
Үйлчилгээний чанарыг сайжруулах	6
Автомашинь зогсоолыг шийдвэрлэх	4
Үзлэгийн цагийг нэмэгдүүлэх	3
Үзлэгээ цагтаа эхлэх	3
Танил тал хардгыг багасгах	2
Үйлчлүүлэгчээ хүндэлдэг болох	2
Эмч, мэргэжилтний мэдлэгийг дээшлүүлэх	2
Цаг олголтын тогтолцоог боловсронгуй болгох	2
Үйлчилгээний мэдээллийг шуурхай, ил тод болгох	2
Цахимжуулах	2
Эмнэлгийн үйлчилгээг нэг дор төвлөрүүлэх	2
Эмч, мэргэжилтний цалинг нэмэгдүүлэх	2
Эмнэлгүүдийг оновчтой байршуулах	2
Өдрийн эмчилгээний төрөл, тоог нэмэгдүүлэх	1
Ажлын хариуцлага сайжруулах	1
Эмчийг тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцлөөр хангах	1
Эм, тариагаар бизнес хийхгүй байх	1
Үйлчилгээний соёлыг дээшлүүлэх	1
Туршлагагүй, залуу эмч ажиллуулдаг	1
Эмч нар үйлчлүүлэгчид нарийн учрыг тайлбарлаж өгдөггүй	1
Хүнлэг чанар дутагдах болсон	1
Мэргэжлийн эмч дутагдалтай	1
Эмийн үнийг бууруулах	1
Төсөв санхүүг нэмэгдүүлэх	1
Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын нийгмийн асуудлыг шийдэх	1
Эмчийн ёсзүйд анхаарах	1
Хувцас, хамгаалах хэрэгслээр хангах	1
Нийт саналын тоо	199

Үйлчлүүлэгчдээс “Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын харилцааны соёл дээшлүүлэх”, “Түргэн шуурхай үйлчлэх”, “Эмнэлгийн барилга, байгууламжийг сайжруулах”, “Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангамжийг нэмэгдүүлэх” гэсэн саналууд хамгийн олон гарсан байна.

4.3.2 Хөдөөгийн иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны үр дүн

Хөдөөгийн 111 иргэд сэтгэл ханамжийн судалгаанд хамрагдсан. Судалгаанд хамрагдагсдын дундаж нас 39.4 байна.

График 23. Судалгаанд хамрагдагсад, хүйсээр

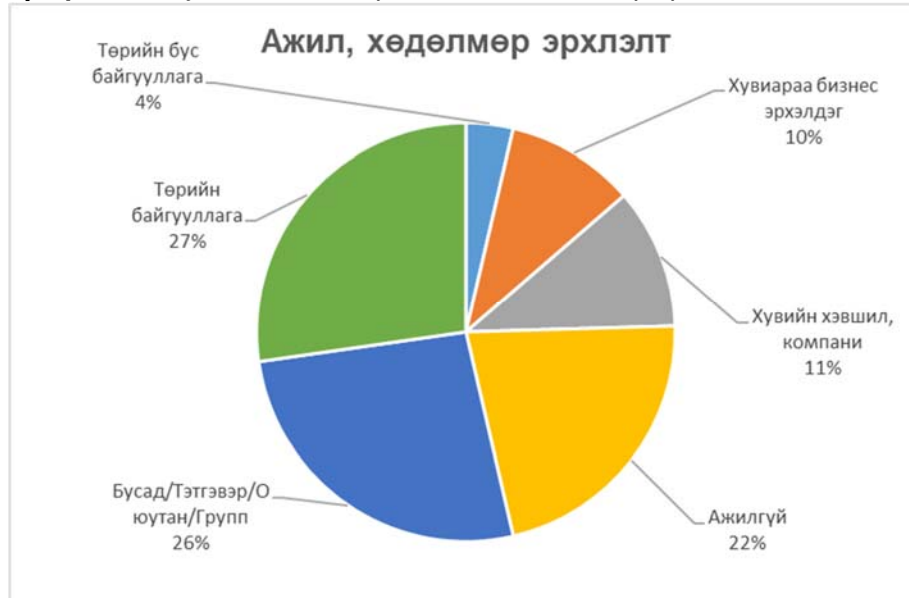

Судалгаанд хамрагдагсдын 72 хувь эмэгтэйчүүд байна. Судалгаа хийх үед СЭМТ-өөр үйлчлүүлэгсдийн дунд эмэгтэйчүүд дийлэнх нь байсан.

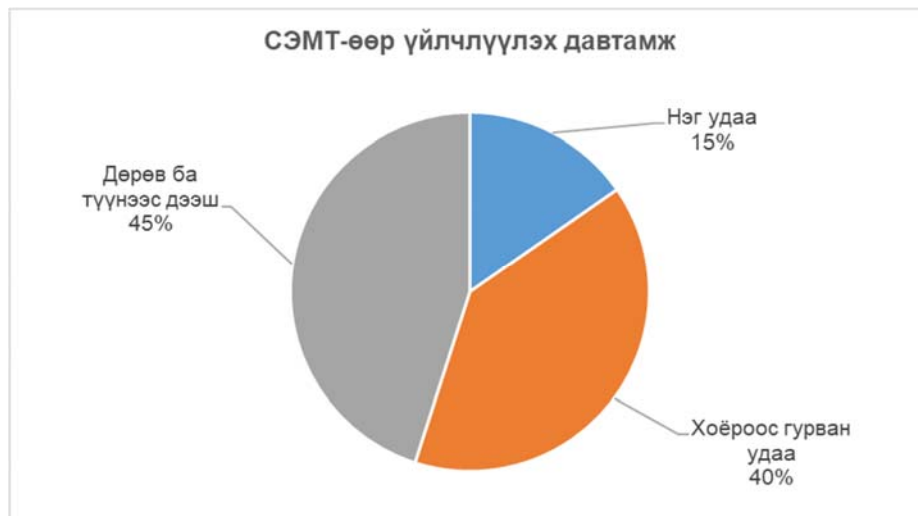
График 24. Судалгаанд хамрагдагсад, сумдаар

Судалгаанд хамрагдагсдыг аймгуудын СЭМТ-ээр үйлчлүүлэгчдээс ойролцоо тоогоор судалгаанд хамруулсан.

График 25. Судалгаанд хамрагдагсад, хөдөлмөр эрхлэлт

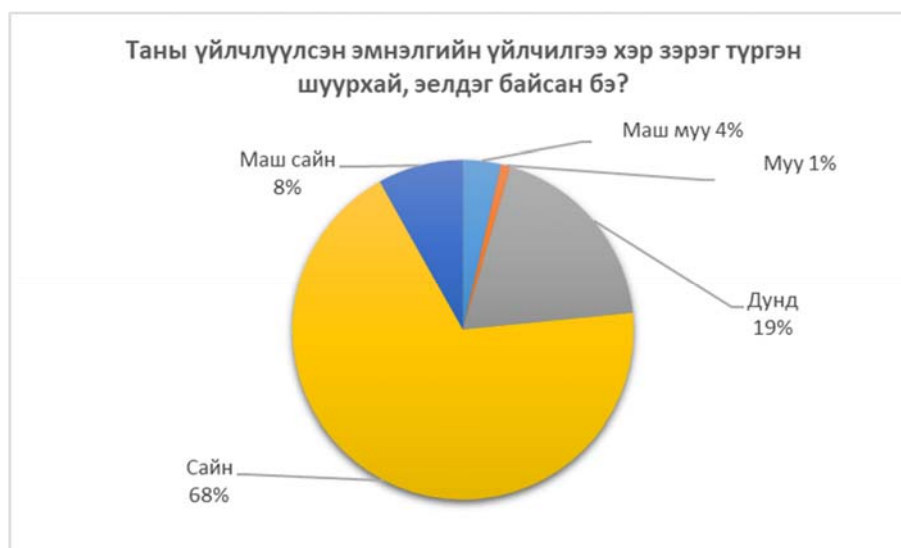
Дээрх графикаас харахад судалгаанд хамрагдсан үйлчлүүлэгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал нь төрийн байгууллагын ажилтнууд 27 хувь буюу хамгийн их, оюутан, тэтгэврийн болон групптэй иргэд 26 хувь, хувийн хэвшил, компанийн ажилтнууд 11 хувь, хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэг иргэд 10 хувь тус тус эзэлж байна.

График 26. Судалгаанд хамрагдагсдын эмнэлгээр үйлчлүүлсэн байдал

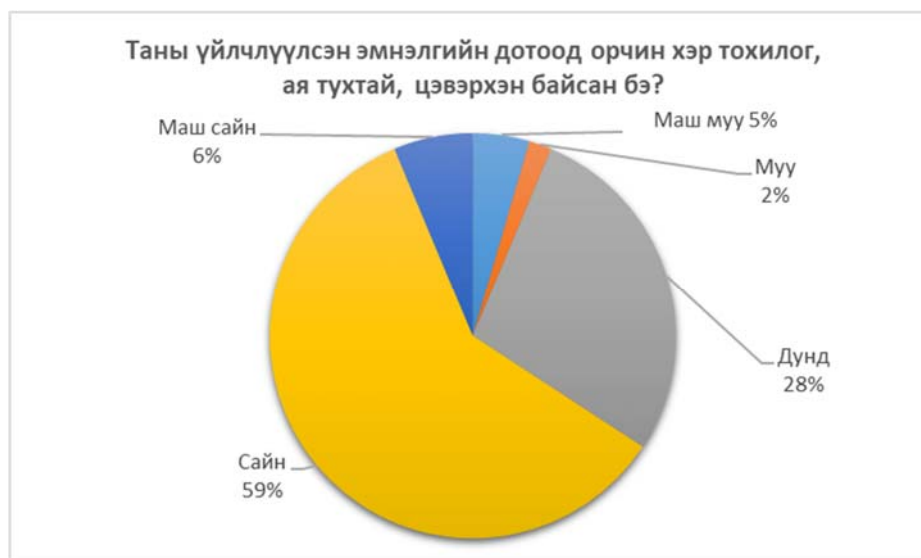
Дээрх графикаас харахад үйлчлүүлэгчдийн СЭМТ-өөр үйлчлүүлсэн давтамж нь жилд 4 ба түүнээс дээш удаа үйлчлүүлсэн 45 хувь, 2-3 удаа үйлчлүүлсэн 40 хувь, жилд 1 удаа 15 хувь гэж тус тус хариулсан байна.

График 27. Судалгаанд хамрагдагсдад эмнэлгээр үйлчлүүлэхэд тулгардаг бэрхшээл

Судалгаанд хамрагдагсдад эмнэлгээр үйлчлүүлэхэд ямар нэг бэрхшээл тохиолддог 33.3%, Удаан хүлээдэг – 26.7%, Цагийн хуваариа мөрддөггүй -17,8% Эрүүл мэндийн даатгалгүй 11%, Хүнд сурталтай – 6.7%, Эмч, эмнэлгийн ажилтны зан харьцаа муу - 6,7% гэж тус тус хариулсан байна.

График 28. Эмнэлгийн үйлчилгээний шуурхай байдал

Дээрх графикаас харахад “Таны үйлчлүүлсэн эмнэлгийн үйлчилгээ хэр зэрэг түргэн шуурхай, эелдэг байсан бэ?” гэсэн асуултад үйлчлүүлэгчдийн 68 хувь нь “Сайн”, 19 хувь нь “Дунд”, 1 хувь нь “Муу”, 8 хувь нь “Маш сайн”, 4 хувь нь “Маш муу” гэж тус тус хариулсан байна.

График 29. Эмнэлгийн ая тухтай байдал

Дээрх графикаас харахад “Таны үйлчлүүлсэн эмнэлгийн дотоод орчин хэр тохилог, ая тухтай, цэвэрхэн байсан бэ?” гэсэн асуултад үйлчлүүлэгчдийн 59 хувь нь “Сайн”, 28 хувь нь “Дунд”, 2 хувь нь “Муу”, 6 хувь нь “Маш сайн”, 5 хувь нь “Маш муу” гэж тус тус хариулсан байна.

График 30. Эмнэлгийн ажилтнуудын харилцаа, ёс зүйн байдал

Дээрх графикаас харахад “Эмч, эмнэлгийн ажилчдын харилцаа, ёсзүйг ямар гэж дүгнэдэг вэ?” гэсэн асуултад үйлчлүүлэгчдийн 71 хувь нь “Сайн”, 22 хувь нь “Дунд”, 3 хувь нь “Маш сайн”, 3 хувь нь “Маш муу”, 1 хувь нь “Муу” гэж тус тус хариулсан байна.

Хүснэгт 3. Хөдөөгийн үйлчлүүлэгчдээс нэн тэргүүнд шийдвэрлэх асуудлуудын талаар гаргасан саналууд

Үйлчлүүлэгчдээс нэн тэргүүнд шийдвэрлэх асуудлуудын талаар гаргасан саналууд	Саналын тоо
Эмнэлгийн барилга, байгууламжийг сайжруулах	40
Халаалт дулааныг сайжруулах	25
Хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх	16
Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	16
Өрөө тасалгаа хүрэлцдэггүй	12
Ариун цэврийн ерөөний асуудлыг шийдвэрлэх	10
Шүдний эмчтэй болох	8
Ажиллах тав тухтай орчныг бүрдүүлэх	8
Эмнэлгийн орны тоог нэмэгдүүлэх	7
Эмнэлгийн орчныг сайжруулах	7
Түргэн шуурхай үйлчлэх	4
Автомашинь зогсоолыг шийдвэрлэх	4
Шороо тоос ихтэй	3
Эмч, мэргэжилтний мэдлэгийг дээшлүүлэх	2
Цэвэр ус уух орчин бүрдүүлэх	2
Төсөв санхүүг нэмэгдүүлэх	2
Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын нийгмийн асуудлыг шийдэх	2
Эмч, эмнэлгийн ажилтнуудын харилцааны соёл дээшлүүлэх	1
Лабораторийг сайжруулах	1
Хүнд суртлыг багасгах	1
Тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах	1
Үзлэгийн ерөөний зай талбайг нэмэгдүүлэх	1
Эм тарианы хангамжийг нэмэгдүүлэх	1
Удирдлага зохион байгуулалтыг сайжруулах	1
Удаан хүлээдэг, дугаарлуулдгыг багасгах	1
Үзлэгийн цагийг нэмэгдүүлэх	1
Үзлэгээ цагтаа эхлэх	1
Нөхөн сэргээх эмчилгээ хийдэг байх	1
Үйлчлүүлэгчээ хүндэлдэг болох	1
Эмч, мэргэжилтний цалинг нэмэгдүүлэх	1
Хүнлэг чанар дутагдах болсон	1
Эмчийн ёсзүйд анхаарах	1
Нийт саналын тоо	183

Үйлчлүүлэгчдээс “Эмнэлгийн барилга, байгууламжийг сайжруулах”, “Халаалт дулааныг сайжруулах”, “Хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх”, “Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангамжийг нэмэгдүүлэх” гэсэн саналууд хамгийн олон гарсан байна.

4.4 Дэлхийн банкны аргачлалаар хийсэн үнэлгээний үр дүн

4.4.1 Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй барилга байгууламж, орчны үнэлгээ

Дэлхийн банкны Эрүүл мэндийн байгууллагуудын үнэлгээний аргачлалын дагуу сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн барилга байгууламж, хэсэг, нэгжийн үйл ажиллагаатай биечлэн танилцаж, төвийн дарга, ахлах сувилагч, статистикийн бага эмч нартай ярилцаж, “Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж буй барилга байгууламж, орчны үнэлгээ” хийж, дараах түргэвчилсэн үнэлгээг (**Хүснэгт 4**) хийсэн.

Хүснэгт 4. СЭМТ, ӨЭМТ-ийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж буй барилга байгууламж, орчны үнэлгээ

№	Эрүүл мэндийн төвийн нэр	Давуу тал	Сул тал	Үнэлгээний оноо
1	Нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн 17 дугаар хорооны “Увидаст-Од” ӨЭМТ	Турк улсын тусламжтай 2019 онд баригдсан шинэ барилгатай. Гадна дотно орчин маш тохилог, үзлэгийн өрөөнүүд стандартын дагуу том, гэрэлтүүлэг сайн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд үйлчлэх нөхцөлтэй. Хүлээлгийн талбайтай. Аюулгүй байдал сайн хангагдсан. Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан мэдээллийн самбартай.	Шүдний тоног төхөөрөмж, өрөөтэй боловч шүдний эмчгүй, 4Д эхо-аппарат ашиглалт муутай, 600 м.кв талбайн урсгал зардал өндөр, цахилгаан ашигласан өртэй. Ундны ус доголддог.	10 оноо
2	Хөвсгөл аймгийн Их-Уул СЭМТ	Улсын төсвөөр 2019 онд баригдсан 2 давхар шинэ барилгатай. Гадна дотно орчин маш тохилог, үзлэгийн өрөөнүүд стандартын дагуу том, гэрэлтүүлэг сайн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд үйлчлэх нөхцөлтэй. Аюулгүй байдал сайн хангагдсан. Хүлээлгийн талбайтай. Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан мэдээллийн	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан боловч лифт суурилуулаагүй бөгөөд тэргэнцэртэй хүмүүсийг ажилчид хоёрдугаар давхарт өргөх шаардлага гардаг. Энэ нь ажилтан болон өвчтнийг гэмтэх эрсдэлд оруулна.	9 оноо

		самбартай. Үйлчлүүлэгчдийн болон ажилтнуудын ариун цэврийн өрөөг давхар бүрт шийдсэн.		
3	Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл СЭМТ	Улсын төсвөөр 2020 онд баригдсан 3 давхар шинэ барилгатай. Гадна дотно орчин маш тохилог, үзлэгийн өрөөнүүд стандартын дагуу том, гэрэлтүүлэг сайн. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд үйлчлэх нөхцөлтэй. Хүлээлгийн талбайтай. Аюулгүй байдал сайн хангагдсан. Үйлчлүүлэгчдэд зориулсан мэдээллийн самбартай. Үйлчлүүлэгчдийн болон ажилтнуудын ариун цэврийн өрөөг давхар бүрт шийдсэн.	Төрөх өрөө, төрсний дараах өрөөнүүд хэтэрхий том тул өвөл хүйтэн тул ашиглаагүй. Цахилгаан шатгүй тул яаралтай тусламжийг 1 давхарт шилжүүлсэн. Ашигласан тариурын зүүг цаасан хайрцагт хийж байгаа, эмнэлгийн ажилтан гэмтэх эрсдэлтэй.	8 оноо
4	Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ	Төвийн 1 давхар барилга 1983 онд баригдсан, 2020 онд их засвар хийсэн. Төвийн дотно орчин тохилог, таатай орчин бүрдүүлсэн. Хүлээлгийн талбайтай. Аюулгүй байдал сайн хангагдсан.	Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл хязгаарлагдмал. Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан. Ашигласан тариурын зүүг цаасан хайрцагт хийж байгаа, эмнэлгийн ажилтан гэмтэх эрсдэлтэй.	7 оноо
5	Булган аймгийн Хутаг-Өндөр СЭМТ	Төвийн 2 давхар барилга 2002 онд, амбулаторийн барилга 2016 онд тус тус баригдсан. Аюулгүй байдал сайн хангагдсан. Үзлэгийн өрөөнүүд зориулалтын дагуу тохиромжтой. Ундны усны хангамж хангалттай. Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт	Тус байгууламж нь үйлчилгээ үзүүлэх хязгаарлагдмал орчинтой. Магадлан итгэмжлэл, үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл хязгаарлагдмал. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн	7 оноо

		байрлуулсан бөгөөд олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай.	талбай хязгаарлагдмал. Ашигласан тариурын зүүг цаасан хайрцагт хийж байгаа, эмнэлгийн ажилтан гэмтэх эрсдэлтэй.	
6	Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ СЭМТ	Төвийн 2 давхар барилга 2008 онд баригдсан. Аюулгүй байдал сайн хангагдсан. Үзлэгийн өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой. Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан бөгөөд олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй, хөдөлмөрийн чадваргүй хүмүүсийн хэрэгцээг зохих ёсоор хангах дотоод чадавхи байхгүй. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн хязгаарлагдмал талбайтай. Ашигласан тариурын зүүг цаасан хайрцагт хийж байгаа, эмнэлгийн ажилтан гэмтэх эрсдэлтэй. Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан. Төвийн дотор ариун цэврийн өрөөнүүд ажиллахгүй байсан.	6 оноо
7	Дорноговь аймаг “Мишээлт мана” ӨЭМТ	2019 онд баригдсан байрны 1 дүгээр давхарт байрладаг, сайн нөхцөлтэй бетон барилгатай. Магадлан итгэмжлэл, үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна. Үзлэгийн өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой. Аюулгүй байдал сайн хангагдсан. Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүсэн байна. Ундны усны хангамж хангалттай.	Байгууламж нь жижиг хавчигдмал зай талбайтай. Ашигласан тариурын зүүг цаасан хайрцагт хийж байгаа, эмнэлгийн ажилтан гэмтэх эрсдэлтэй.	6 оноо
8	Хөвсгөл аймгийн Тариалан СЭМТ	Төвийн барилга 1995 онд баригдсан. Төслийн санхүүжилтээр шинэ барилга барихаар төлөвлөгдсөн.	Байгууламж нь 3 барилгаас бүрдсэн, муу нөхцөлтэй. Үзлэгийн өрөөнүүд хэмжээний хувьд	5 оноо

		Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүж байна. Ундны усны хангамж хангалттай.	хязгаарлагдмал. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал. Аюулгүй байдлын менежмент муу.	
9	Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн 17 дугаар хорооны “Орхон түшээ мөрөн” ӨЭМТ	Үзлэгийн өрөөнүүд хангалттай зай бүхий дотоод хуваалтаар тохижуулсан түрээсийн байранд үйлчилгээ үзүүлж байна. Гэрэлтүүлэг, дотоод тохижилт сайн. Төслийн санхүүжилтээр шинэ барилга барихаар төлөвлөгдсөн. Аюулгүй байдлын менежмент сайн. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн талбайтай.	Төвийн 1999 онд баригдсан байр нь цууралт өгч, мэргэжлийн хяналтын байгууллагаас үйлчилгээ явуулахыг хориглосон тул, түрээсийн байранд байрлаж байна. Магадлан итгэмжлэл, нөхөрлөлийн байгууллагууд, үйлчилгээ үзүүлэх, гомдол гаргах журам гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл байхгүй. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгай үйлчилгээ байхгүй. Байгууламжид халуун усны хангамж байхгүй.	5 оноо
10	Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ	Төслийн санхүүжилтээр шинэ барилга барихаар төлөвлөгдсөн. Үзлэгийн өрөөнүүд нь жижиг боловч гэрэлтүүлэг, агааржуулалт сайтай. Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан. Дотоод тохижилт сайн. Аюулгүй байдлын менежмент сайн. Ундны усны хангамж хангалттай.	Төвийн барилга 1988 онд баригдсан. Байгууламжийн нөхцөл байдал муу, засвар хийх шаардлагатай Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал. Байгууламжид халуун усны хангамж байхгүй. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар барилгын гадна байдаг.	4 оноо
11	Дорноговь аймгийн Эрдэнэ СЭМТ,	Төслийн санхүүжилтээр шинэ барилга барихаар төлөвлөгдсөн. Улсын төсвөөр өргөтгөлийн 300 м.кв талбайтай барилга баригдаж байна. Үзлэгийн	Төвийн барилга 1999 онд баригдсан. Тус байгууламжийн байр байдал тааруу, зарим хананд нь бүтцийн эвдрэл, томоохон	4 оноо

		<p>ерөөнүүд нь жижиг боловч гэрэлтүүлэг, агааржуулалт сайтай. Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан. Дотоод тохижилт сайн. Аюулгүй байдлын менежмент сайн.</p>	<p>ан цав үүссэн. Ундны усыг 18 км-ийн алсаас дамжуулах хоолойгоор хангадаг. Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал.</p>	
12	Булган аймгийн Орхон СЭМТ	<p>Төвийн барилга 1957 онд баригдсан. Ирэх оны улсын төсөвт шинэ барилга барихаар төлөвлөсөн. Үзлэг, зөвлөгөө өгөх ерөөнүүд жижиг боловч, зориулалтын дагуу тохиромжтой. Аюулгүй байдлын менежмент сайн.</p>	<p>Барилга байгууламж нь үйлчилгээ үзүүлэх хязгаарлагдмал орчинтой, барилгын байр байдал муу нөхцөлтэй. Магадлан итгэмжлэл, үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл хязгаарлагдмал. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал. Ундны усыг уг байгууламжаас 70 километрийн алсаас авдаг.</p>	3 оноо
13	Хөвсгөл аймаг, “Далай Элбэрэлт” ӨЭМТ	<p>Төвийн барилга 2008 онд баригдсан. Ундны усны хангамж хангалттай. Аюулгүй байдлын менежмент сайн. Үзлэгийн ерөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой.</p>	<p>Байгууламж нь жижиг хавчигдмал зай талбайтай. Гэрэлтүүлэг муутай. Гадна, дотор тохижилт муутай. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал.</p>	2 оноо
14	Нийслэлийн Хан-Уул дүүрэг 10-р хороо, “Амин тус” ӨЭМТ	<p>Төвийн барилга 2002 онд баригдсан. Төслийн санхүүжилтээр шинэ барилга барихаар төлөвлөгдсөн. Аюулгүй байдлын менежмент сайн.</p>	<p>Байшин барилгын бүтэц нь тааруу байдалтай байна. Үзлэг, зөвлөгөө өгөх ерөөнүүд жижиг, давчуу, гэрэлтүүлэг муутай. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, тахир дутуу хүмүүст үйлчлүүлэхэд тохиромжгүй. Үйлчлүүлэгчийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал.</p>	2 оноо

			Төвд үйлчлүүлэгчдийн болон ажилтнуудын ариун цэврийн өрөө байхгүй. Зэргэлдээх орон сууцанд байрлах, салбар луу явдаг.	
15	Хөвсгөл аймгийн Хатгал СЭМТ	Төвийн барилга 2001 онд баригдсан. Магадлан итгэмжлэл, үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна. Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан. Олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай. Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой.	Барилга, байгууламжийн бүтэц нь муу нөхцөлтэй, жижиг – модон байгууламж. Барилгын баруун тал суулт өгсөн. Улсын төсвөөр өргөтгөлийн барилга барьж байгаад, төсөв хүрэлцэхгүй шалтгаанаар зогссон. Хэвтүүлэн эмчлэх тасагт шөнөдөө 3-4 градус байдаг. Хэтэрхий хүйтнээс болж, үйлчлүүлэгчид тус СЭМТ-г алгасч, шууд Аймгийн Нэгдсэн Эмнэлгээр үйлчлүүлдэг байна. Төвд дотор ариун цэврийн өрөө байхгүй.	1 оноо

График 31. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж буй барилга байгууламж, орчны үнэлгээ

Дээрх графикаас харахад ЭМАШТҮ үзүүлж буй барилга байгууламж, орчны байдал эрс тэс ялгаатай байгаа нь харагдаж байна.

4.4.2 Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны үнэлгээ

Дэлхийн банкны Эрүүл мэндийн байгууллагуудын үнэлгээний аргачлалын дагуу сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн хэсэг, нэгжийн үйл ажиллагаатай биечлэн танилцаж, төвийн дарга, ахлах сувилагч, статистикийн бага эмч нартай ярилцаж, “Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа”-нд дараах түргэвчилсэн үнэлгээг хийсэн (**Хүснэгт 5**).

Хүснэгт 5. СЭМТ, ӨЭМТ-ийн халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны үнэлгээ

№	Эрүүл мэндийн төвийн нэр	Давуу тал	Сул тал	Үнэлгээний оноо
1	Нийслэлийн Сүхбаатар дүүргийн 17 дугаар хорооны “Увидаст-Од” ӨЭМТ	Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан, Үзлэг, зөвлөгөөний бүх өрөөнд ус, угаагуур, нэг удаагийн алчуур зэрэг байна, Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна, Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт компани гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг- долоо хоног бүр гүн цэвэрлэж, хоёр цаг тутамд бүх газарт ариутгалын бодисоор цацдаг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.	9 оноо
2	Хөвсгөл аймгийн Их-Уул СЭМТ	Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан. Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай хуванцар савнууд байдаг. Эмнэлгийн хог хаягдлын		10 оноо

		сав бэлэн, зөв шошготой. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.		
3	Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл СЭМТ	Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан. Үзлэгийн бүх өрөөнд ус, угаагуур, нэг удаагийн алчуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт компани гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.	9 оноо
4	Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ	Байгууламжид засвар хийсэн тул ерөнхийдөө сайн. Үзлэгийн өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай картон хайрцаг савтай. Эмнэлгийн хог		10 оноо

		хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдварт өвчний тохиолдлыг бүртгэж, шаардлагатай тохиолдолд мэдээлдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.		
5	Булган аймгийн Хутаг-Өндөр СЭМТ	Байгууламж ерөнхийдөө хуучивтар боловч, эрүүл ахуйн шаардлага хангаж байна. Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаалтаар зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдварт өвчний тохиолдлыг бүртгэж, шаардлагатай тохиолдолд мэдээлдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.	8 оноо
6	Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ СЭМТ	Байгууламжийн байр байдал ерөнхийдөө маш хязгаарлагдмал хэдий ч ажилчид өөрсдийн чадамжаараа сайн стандартад хүргэж ажиллаж байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын	Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүдэд угаалтуур хязгаарлагдмал мөн усгүй. Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар төв байгууламжийн гадаа байдаг бөгөөд хэрэглэхэд маш муу нөхцөлтэй байсан.	5 оноо

		сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт байгууллага гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хянах ажлыг нэг эмнэлгийн ажилтан хариуцаж, халдварт өвчний бүх тохиолдлыг Үндэсний мэдээллийн санд бүртгэж, сар бүр нэгтгэн гаргадаг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй. Ариутгалын процедур байдаггүй (тоног төхөөрөмж байгаа боловч байгууламж дотор ашиглах зай байхгүй).	
7	Дорноговь аймаг “Мишээлт мана” ӨЭМТ	Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан. Үзлэгийн бүх өрөөнд ус, угаагуур, нэг удаагийн алчуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт байгууллага гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хянах ажлыг нэг эмнэлгийн ажилтан хариуцаж, халдварт өвчний бүх тохиолдлыг Үндэсний мэдээллийн санд бүртгэж, сар бүр нэгтгэн гаргадаг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй. Ариутгалын процедур байдаггүй.	8 оноо
8	Хөвсгөл аймгийн Тариалан СЭМТ	Байгууламж ерөнхийдөө хуучивтар боловч, эрүүл ахуйн шаардлага хангаж байна. Үзлэгийн бүх өрөөнд ус, угаагуур,	Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг	9 оноо

		<p>нэг удаагийн алчуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт компани гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.</p>	<p>болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.</p>	
9	<p>Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн 17 дугаар хорооны “Орхон түшээ мөрөн” ӨЭМТ</p>	<p>Барилга, байгууламж ерөнхийдөө цэвэрхэн. Зөвхөн 2 үзлэгийн өрөөнд ус, угаагуур, нэг удаагийн алчуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт компани гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.</p>	<p>Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.</p>	9 оноо
10	<p>Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ</p>	<p>Байгууламж ерөнхийдөө хуучивтар боловч, эрүүл ахуйн шаардлага хангаж байна. Үзлэгийн бүх өрөөнд ус, угаагуур, нэг удаагийн алчуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар</p>	<p>Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар барилгын гадна байдаг. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон</p>	6 оноо

		ариутгагч байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт компани гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг- долоо хоног бүр гүн цэвэрлэж, хоёр цаг тутамд бүх газарт ариутгалын бодисоор цацна. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.	
11	Дорноговь аймгийн Эрдэнэ СЭМТ,	Байгууламж ерөнхийдөө хуучивтар боловч, эрүүл ахуйн шаардлага хангаж байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байдаг. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай картон хайрцаг савтай. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдварт өвчний тохиолдлыг бүртгэж, шаардлагатай тохиолдолд мэдээлдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байхгүй.	7 оноо
12	Булган аймгийн Орхон СЭМТ	Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог	Байгууламж ерөнхийдөө дунд түвшинд байгуулагдсан. Үзлэгийн өрөөнд ус, угаагуур зэрэг	2 оноо

		хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдварт өвчний тохиолдлыг бүртгэж, шаардлагатай тохиолдолд мэдээлдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	байхгүй. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байгууламжийн гадаа байдаг.	
13	Хөвсгөл аймаг, “Далай Элбэрэлт” ӨЭМТ	Байгууламж ерөнхийдөө хуучивтар боловч, эрүүл ахуйн шаардлага хангаж байна. Үзлэгийн бүх өрөөнд ус, угаагуур, нэг удаагийн алчуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт байгууллага гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хянах ажлыг нэг эмнэлгийн ажилтан хариуцаж, халдварт өвчний бүх тохиолдлыг Үндэсний мэдээллийн санд бүртгэж, сар бүр нэгтгэн гаргадаг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Ажилтнуудын болон үйлчлүүлэгчид зориулсан бие засах газар гол байгууламжийн гадаа байдаг. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй. Ариутгалын процедурыг байдаггүй.	3 оноо
14	Нийслэлийн Хан-Уул дүүрэг 10-р хороо, “Амин тус” ӨЭМТ	Бүтцийн хязгаарлалттай хэдий ч ерөнхийдөө байгууламж цэвэрхэн байна. Зарим үзлэгийн өрөөнд ус, угаалтаар, нэг удаагийн алчуур зэрэг байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Хувийн	Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байхгүй. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс	4 оноо

		хамгаалах хэрэгсэл байдаг бөгөөд зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт компани гүйцэтгэдэг. Барилгын бүх шал цэвэрхэн. Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.	
15	Хөвсгөл аймгийн Хатгал СЭМТ	Байгууламжийн байр байдал ерөнхийдөө маш хязгаарлагдмал хэдий ч ажилчид өөрсдийн чадамжаараа тусламж, үйлчилгээг стандартын дагуу хүргэж ажиллаж байна. Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг. Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой - устгах ажлыг гэрээт байгууллага гүйцэтгэдэг. Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хянах ажлыг нэг эмнэлгийн ажилтан хариуцаж, халдварт өвчний бүх тохиолдлыг Үндэсний мэдээллийн санд бүртгэж, сар бүр нэгтгэн гаргадаг. Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.	Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүдэд угаагуур хязгаарлагдмал мөн усгүй. Өрөөнүүд хүйтэн тул цэвэрлэгээ хийхэд хүндрэл учирдаг. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар төв байгууламжийн гадаа байдаг бөгөөд хэрэглэхэд маш муу нөхцөлтэй байна. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй. Жуулчид хог хаягдлаа замбараагүй хаяхтай холбоотой зарим асуудал гардаг. Ариутгалын процедур байдаггүй (тоног төхөөрөмж байгаа боловч байгууламж дотор ашиглах зай байхгүй).	1 оноо

График 32. Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны үнэлгээ

Дэлхийн банкны Эрүүл мэндийн байгууллагуудын үнэлгээний аргачлалын дагуу сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн хэсэг, нэгжийн үйл ажиллагаатай биечлэн танилцаж, "Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа"-г 10 оноогоор үнэлэхэд дээрх графикт харуулсан байдлаар ӨЭМТ, СЭМТ тус бүр үнэлэгдсэн байна.

Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүдэд угаагуур хязгаарлагдмал мөн усгүй. Өрөөнүүд хүйтэн тул цэвэрлэгээ хийхэд хүндрэл учирдаг. Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар төв байгууламжийн гадаа байдаг бөгөөд хэрэглэхэд маш муу нөхцөлтэй байна. Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй. Үйлчлүүлэгчид хог хаягдлаа замбараагүй хаяхтай холбоотой зарим асуудал гардаг. Ариутгалын процедур байдаггүй (тоног төхөөрөмж байгаа боловч байгууламж дотор ашиглах зай байхгүй) зэрэг нийтлэг сул талууд ажиглагдлаа.

4.4.3 Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ

Хүснэгт 6. СЭМТ, ӨЭМТ-ийн Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ

№	Эрүүл мэндийн төвийн нэр	Давуу тал	Сул тал	Үнэлгээний оноо
1	Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн 17 дугаар хорооны “Орхон түшээ мөрөн” ӨЭМТ	Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг. Эмийн бүртгэл хөтөлдөг.	Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм эмнэлгийн хэрэгсэл хүрэлцээтэй ч хааяа нөөцгүй болох тохиолдол байдаг. Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалдаггүй. Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл, эмийн хүртээмж муу. Яаралтай тусламжийн тэргэнцэр байдаг ч яаралтай тусламжийн эм тариа ховор. Тэргэнцэр дээрээ яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж байрлуулсан. Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системгүй.	3 оноо

Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн 17 дугаар хорооны “Орхон түшээ мөрөн” ӨЭМТ-өөс бусад бүх ӨЭМТ, СЭМТ-үүд “Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл хүрэлцээтэй. Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг. Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг. Эмийн бүртгэл хөтөлдөг. Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл хүртээмжтэй. Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй.” гэж үнэлэгдэн тус бүрд нь 9 оноогоор үнэлсэн.

4.4.4 Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ

Хүснэгт 7. СЭМТ, ӨЭМТ-ийн Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ

№	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээний үзүүлэлтүүд	Хөвсгөл аймгийн Хатгал СЭМТ																Бүгд	Хувь
		Хөвсгөл аймгийн Хатгал СЭМТ	Булган аймгийн Орхон СЭМТ	Хөвсгөл аймаг, "Далай Элбэрэлт" ӨЭМТ	Хан-Уул дүүрэг 10-р хороо, "Амин тус" ӨЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ СЭМТ	Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ	Дорноговь аймгийн Эрдэнэ СЭМТ,	Дорноговь аймаг "Мишээлт маня" ӨЭМТ	Булган аймгийн Хутаг-Өндөр СЭМТ	СБД-ийн 17 дугаар хорооны "Увидаст-Од" ӨЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Тариалан СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл СЭМТ	БЗД-ийн 17-р хорооны "Орхон түшээ мөрөн" ӨЭМТ	Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Их-Уул СЭМТ			
1	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	13	86.7	
2	Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	8	53.3	
3	Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдсан	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	4	26.7	
4	ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэг	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	6	40.0	
5	Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаг	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	4	26.7	
6	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	13	86.7	
7	Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	60	65	50	0	50	80	90	80	85	80	70	75	0	80	90		63.7	
8	ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	13	86.7	
9	Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	93.3	
10	Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлсэн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	6.7	
11	Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлага	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	5	33.3	
12	Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэг	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	5	33.3	
13	Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэг	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	4	26.7	
14	Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	100.0	
15	Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэг	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	5	33.3	
16	Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	13.3	
17	Эрсдлийн үнэлгээ хийдэг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.0	

Дээрх хүснэгтээс харахад ӨЭМТ, СЭМТ-д “Эрсдлийн үнэлгээ” огт хийдэггүй байна.

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын багийн төвийн даргын тушаалаар 86,7 хувь байгуулжээ. Төвийн ажилтнуудад чанарын сургалт 26,7 хувь хийжээ.

Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж 6,7 хувь нь шийдвэрлүүлсэн байна.

Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлж хананд зориулалтын урт бариулыг зөвхөн Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ, СБД-ийн 17 дугаар хорооны “Увидаст-Од” ӨЭМТ-д тус тус хийсэн байна.

Түргэвчилсэн үнэлгээ хийсэн ӨЭМТ, СЭМТ-ийн Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөний биелэлт дундажаар 63,7 хувь байна.

4.5 ЭМАШТҮ-ний байгууллагын мэдээллийн технологийн өнөөгийн байдал

4.5.1 Интернет ба мэдээллийн сүлжээ

Монгол Улсын хэмжээнд орон нутгийн буюу сумын төвийн харилцаа холбоог шугамын шилэн кабелиар холбох ажил 95 хувьтай явагдсан байна. Эмнэлгийн барилга хүртэлх холболтыг WiFi болон шилэн кабель утас ашиглан шийдэж байна. Сумын эрүүл мэндийн төвийн хувьд интернэтийн холболтын хурд өнөөгийн шаардлагагыг бүрэн хангаж байна. Интернэтийн төлбөр өөр өөр байгаа нь байршил болон орон нутгийн нөхцөлөөс хамаарч байна.

Анхан шатны эрүүл мэндийн төвүүдийн интернэтийн сүлжээг WiFi хэлбэрийн холболтоор авч байгаа тохиолдолд програм хангамж гацах нөхцлийг бий болгож байна. Сүлжээний ачаалал болон үүрэн холбооны сүлжээний ачааллын нөлөө нь эмнэлгийн програмд ачаалал үүсгэж удаашруулах, холбогдохгүй байх гэх мэт алдаанууд гарч байна.

Монголын цахилгаан холбоо компани нь интенэтийн холболтыг эрүүл мэндийн төв рүү татах техникийн нөхцөлийг бүрдүүлж шилэн кабелиар холбох боломжтой болгосон. Шилэн кабель ашиглан сумын эрүүл мэндийн төвийн интернэтийг холбож, Эрүүл мэндийн програм хангамж өндөр хурдаар өгөгдлөө дамжуулах боломжтой болно.

Хүснэгт 8. ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн интeнeтийн холболт, хурд, төлбөрийн хэмжээ

Интернет	Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ	Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ	Булган аймгийн Хулаг-Өндөр СЭМТ	Булган аймгийн Орхон СЭМТ	БЗД 17-р хороо ӨЭМТ	Булган аймгийн Хулаг-Өндөр СЭМТ	Дорноговь аймгийн Эрдэнэ СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сум	Хөвсгөл аймгийн Их-Уул СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Тариалан СЭМТ	ХУД-ийн 10-р хороо ӨЭМТ
Төрөл	Шилэн	Шилэн	Шилэн	Шилэн	WiFi	WiFi	WiFi	WiFi	WiFi	Cable	Wifi
Интeнeтийн Хурд	10м	10м	10м	10м	3м	5м	4м	5,3м	4м	4м	2м
Сарын зардал /мянган төгрөг/	231	85	108	103	100	85	88	220	220	220	104
Үйл ажиллагаа	+	+	+	+	-	+	-	-	-	+	+

4.5.2 Мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмжийн хангамж, хэрэгцээ

Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудын эмч, эмнэлгийн ажилтан тус бүрт компьютер, мэдээллийн технологийн хүрэлцэхгүй байна. Сүүлийн 3 жилийн дотор хангагдсан одоо ашиглагдаж буй компьютер нь эрүүл мэндийн мэдээ, мэдээллийг боловсруулахад хангалттай боловч, түүнээс өмнөх үеийн компьютерийн үзүүлэлт нь өнөөгийн програм хангамжийн шаардлагыг хангахгүй, олон жил ашиглагдсан зэргээс шалтгаалан шинэчлэх шаардлагатай. Хэдий анхан шатны байгууллагын санхүүжилтийн сайжруулах арга хэмжээг авч байгаа ч тоног төхөөрөмжийг сайжруулах төсөв хангалттай хүрэлцэхгүй байна.

Иймд мэдээллийн технологийг сайжруулах, шинэ дэвшилтэт мэдээллийн технологиудыг нэвтрүүлэх шаардлага байна. Зайн эмнэлзүйн чиглэлээр тоног төхөөрөмж, технологийн нэвтрүүлэх нь зүйтэй. Мобайл технологийг нэвтрүүлвэл үйл ажиллагаа болон хяналтыг сайжруулахад түлхэц болно.

Хүснэгт 9. ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмж, хэрэгцээ

Мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмж	Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ	Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ	Булган аймгийн Хутаг-Өндөр СЭМТ	Булган аймгийн Орхон СЭМТ	БЗД 17-р хороо ӨЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл СЭМТ	Дорноговь аймгийн Эрдэнэ СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сум	Хөвсгөл аймгийн Их-Уул СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Тариалан СЭМТ	ХУД-ийн 10-р хороо ӨЭМТ
Одоо ашиглаж байгаа											
Ширээний компьютер	5	5	4	3	6	5	3	7	4	8	14
Зөөврийн компьютер	2	5	9	6	2	2	8	5	6	4	2
Хэвлэх төхөөрөмж	4	3	5	6	4	3	6	4	5	10	6
Шинээр шаардлагатай байгаа											
Ширээний компьютер	3	2	2	2	6	5	3	2	2	10	3
Зөөврийн компьютер	3	8	2	3	2	2	5	3	3	5	3
Хэвлэх төхөөрөмж	2	2	2	2	2	2	3	5	1	5	4

Хүснэгт 10.. ЭМАШТҮ-ний байгууллагуудын мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмжийн хангалт, аймгаар

№	Аймгийн нэр	<= 2017	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он	2022 он	Дүн
1	Архангай	65	10	19	17	80	13	204
2	Баян-Өлгий	62	18	16	7	0	51	154
3	Баянхонгор	54	64	70	73	102	108	471
4	Булган	20	1	1	5	56	4	87
5	Говь-Алтай	16	6	4	8	64	0	98
6	Говьсүмбэр	20	21	24	20	29	30	144
7	Дархан-Уул	54	63	79	103	104	114	517
8	Дорноговь	34	13	9	15	31	7	109
9	Дорнод	33	5	8	6	22	60	134
10	Дундговь	34	25	42	41	85	22	249
11	Завхан	64	5	13	13	57	53	205
12	Орхон	60	5	3	14	33	4	119

13	Өвөрхангай	33	3	13	7	72	2	130
14	Өмнөговь	12	7	10	16	17	28	90
15	Сүхбаатар	19	0	1	0	38	3	61
16	Сэлэнгэ	45	3	15	3	59	1	126
17	Төв	74	27	39	24	89	7	260
18	Увс	34	14	100	23	76	24	271
19	Ховд	46	6	9	7	26	54	148
20	Хөвсгөл	41	30	130	56	84	137	478
21	Хэнтий	15	5	11	6	73	2	112
22	Улаанбаатар хот	441	106	182	218	163	101	1211
	НИЙТ	1276	437	798	682	1360	825	

4.5.3 Програм хангамж

Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудад мэдээллийн олон тооны програм хангамж ашиглаж байна. Эдгээр програм хангамжид гацалт, саатал, мэдээлэл боловсруулалт дутуу гэх мэт дутагдал байна. ӨЭМТ, СЭМТ-үүдэд хэрэглэгдэж програмууд үйл ажиллагааг бүрэн дэмжиж чадахгүй байна. ӨЭМТ, СЭМТ-үүдээс Хөтөч програм, утасны дуудлага зохицуулах програм, архив, албан бичиг хөтөлтийн програм хэрэгцээтэй байна гэсэн саналууд гаргасан байна. Ихэнх нь эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудад зориулсан нэг цонхоор мэдээлэл оруулдаг цогц програм хангамж шаардлагатай байна гэсэн санал гаргажээ.

Програм хангамж нь мэдээллийн технологийн хөгжлийн хурдацийг гүйцэтгэхгүй байгаагаас төрөл бүрийн програм хангамжууд гарч ирж байна. Мөн мэдээллийг боловсруулах хэрэгцээг өнөөгийн програм хангамж хангахгүй байгаагаас програм хангамжууд янз бүрээр хийгдэж байна.

Хүснэгт 11.. ЭМАШТҮ-ний байгууллагуудын програм хангамжийн хэрэглээ

Програм хангамжийн нэрс	Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ	Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ	Булган аймгийн Хутаг-Өндөр СЭМТ	Булган аймгийн Орхон СЭМТ	БЗД 17-р хороо ӨЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл СЭМТ	Дорноговь аймгийн Эрдэнэ СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сум	Хөвсгөл аймгийн Их-Уул СЭМТ	Хөвсгөл аймгийн Тариалан СЭМТ	ХУД-ийн 10-р хороо ӨЭМТ
H-Info v3 статистик мэдээллийн програм хангамж	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hinfo-Stata жилийн эцсийн үйл ажиллагааны тайлангийн програм хангамж	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-
E-hospital Дэлхийн банкны ЦЭМТ-өөр шинээр нэвтэрч байгаа	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+
Health.gov.mn Жор, вакцин, тусламж үйлчилгээнд	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	+
Hr.hdc.gov.mn Хүний нөөцийн програм хангамж	+	+	+	-	-	-	+	-	+	+	-
screening					+						+
Mobile Health						+					
Тандалт – гэрэгэ систем						+					+
flu.mn Томуу харуулдан тандалтын нэгж					+						+

4.6 ЭМАШТҮ-ний санхүүжилтын өнөөгийн байдал**4.6.1 Эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн шинэчлэл**

УИХ-ын 2020 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн хуралдаанаар “Эрүүл мэндийн тухай”, “Эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хуулиудад нэмэлт өөрчлөлт орж, төр төлбөрийг нь хариуцах тусламж, үйлчилгээнүүд болох Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 24.6.1, 24.6.2, 24.6.5-24.6.8, 24.6.10, 35^{1.3}-т заасан дараах тусламж, үйлчилгээнүүдийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаар дамжуулан худалдан авах замаар Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллага нь “Нэг худалдан авагч” болох эрх зүйн орчин бүрдсэн. Энэхүү эрүүл мэндийн суурь хуулийн нэмэлт өөрчлөлтийн хүрээнд улсын төсөв, ЭМД-ын сангуудыг нэгтгэж ЭМД-ын санд төвлөрүүлэх, тусламж, үйлчилгээний чанартай уялдсан стратегийн худалдан авалтын тогтолцоог

бүрдүүлэх, лавлагаат шатлалын тусламж үйлчилгээг ОХБ-ээр тохиолдолд суурилсан төлбөрийн аргаар санхүүжүүлэх, цахим дээр суурилсан гүйцэтгэлийн хяналтын тогтолцоог бүрдүүлэх чиглэлээр томоохон шинэчлэл хийгдэж байна. Энэхүү шинэчлэлийн хүрээнд гол үйл ажиллагаа явуулах байгууллага нь ЭМДЕГ болж ЭМДҮЗ-өөр дээрх бодлогуудыг шингээсэн 3 тогтоол батлуулан хэрэгжүүлж байна. Үүнд: ЭМДҮЗ-ийн 03, 04, 13-р тогтоолууд гарсан бол тусламж, үйлчилгээний чанар, үр дүнг хянах 05-р тогтоолыг гаргасан. ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны 03-р тогтоол шинэчлэгдэж 2022 оны 1-р тогтоол болон батлагдсан. Энэхүү хууль, эрх зүйн орчны хүрээнд Монгол улсын эрүүл мэндийн салбар нэг худалдан авагчийн тогтолцоонд шилжих бодлогын чанартай арга хэмжээг хэрэгжүүлж эхлээд байна.

Стратегийн худалдан авалт нь тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэл, эдийн засгийн шинжилгээ, нотолгоонд суурилан санхүүгийн эх үүсвэрийг оновчтой хуваарилах нөхцөлийг бүрдүүлдэг. Монгол улс дахь стратегийн худалдан авалтын тогтолцоог дараахь хүснэгтэд харуулав

Хүснэгт 12 Стратегийн худалдан авалтын тогтолцоо

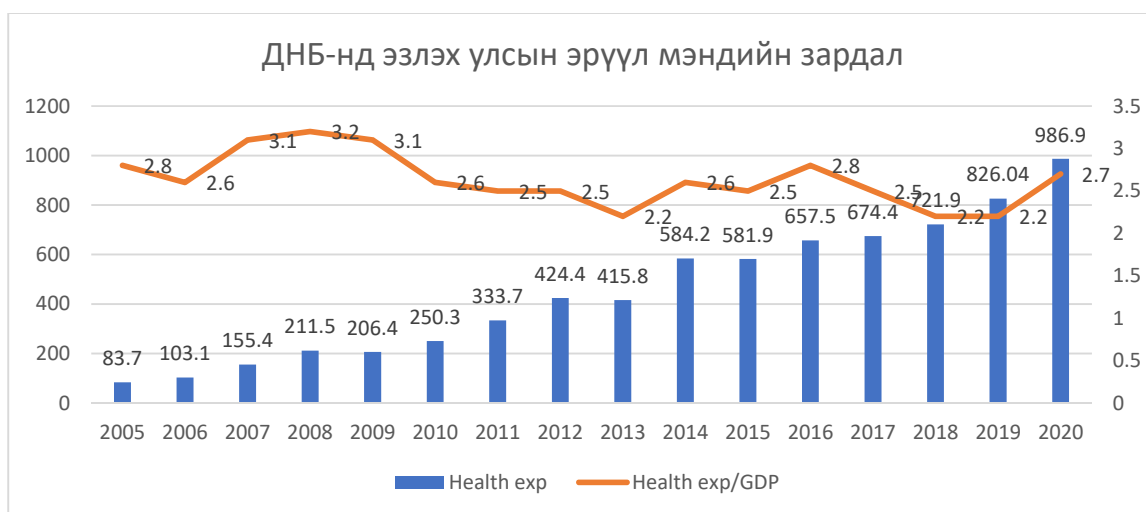
	Ямар тусламж, үйлчилгээ?	Хэнээс?	Ямар үнээр?	Ямар аргаар?
Анхан шатлалын тусламж, үйлчилгээ	<ul style="list-style-type: none"> Жирэмсний хяналт Дархлаажуулалт Халдварт өвчний хяналт.... 	<ul style="list-style-type: none"> ӨЭМТ СТЭМТ 	<ul style="list-style-type: none"> 17-53.3 мянган төгрөг 35-260 мянган төгрөг 	Нэг иргэнээр тооцсон – 10 эрсдэлийн бүлэг Тохиолдолд суурилсан – 3 бүлэг
Өрх, СТЭМТ-өөс үзүүлэх ЭМД хариуцах тусламж, үйлчилгээ	<ul style="list-style-type: none"> Оношилгоо, шинжилгээ Сэргээн засах Гэрийн ТҮ Өдрийн эмчилгээ 	<ul style="list-style-type: none"> ӨЭМТ СТЭМТ 	<ul style="list-style-type: none"> 20-80 мянган төгрөг 	Тохиолдолд суурилсан (Тохиолдолд суурилсан 4 бүлэг)
Лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээ	<ul style="list-style-type: none"> Хорт хавдар Эх барих Гэмтэл КОВИД-19 гэх мэт 	<ul style="list-style-type: none"> Лавлагаа шатлалын улсын эмнэлэг Хувийн эмнэлэг 	<ul style="list-style-type: none"> 14 мянган төгрөг – 113 сая төгрөг 	Тохиолдолд суурилсан (Оношийн хамааралтай 563 бүлэг)
Хөнгөлөлт-тэй эм	<ul style="list-style-type: none"> Амлодифин Метформин Терафлу??? 	<ul style="list-style-type: none"> Гэрээт эмийн сан 	<ul style="list-style-type: none"> 40 төгрөг – 99 мянган төгрөг 	Тохиолдолд суурилсан (541 нэр төрлийн бүлэг)
Урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлгийн багц	<ul style="list-style-type: none"> Зүрх судасны өвчний багц Хорт хавдрын багц 	<ul style="list-style-type: none"> Оношилгооны төв Төрийн өмчит эмнэлэг Лаборатори 	<ul style="list-style-type: none"> 50 мянган төгрөг 	Тохиолдолд суурилсан (Нас, хүйс, эрсдэл бүрээр тогтсон 4 бүлэг)

4.6.2 ЭМАШТУ-ны санхүүжилт, төлбөрийн арга

4.6.2.1 ЭМАШТУ-ний санхүүжилтийн өнөөгийн байдал

Эрүүл мэндийн зардал оны үнээр 2010 онд 250,3 тэрбум төгрөг байсан бол 2020 онд 986,9 тэрбум төгрөг болж өссөн. Гэвч ДНБ-нд эзлэх улсын эрүүл мэндийн салбарын зардал өнгөрсөн 15 жилийн хугацаанд 2.2-2.8 хувь эзэлж байна.

График 33. ДНБ-нд эзлэх улсын эрүүл мэндийн зардал

Эх үүсвэр: Эрүүл мэндийн үзүүлэлт 2020

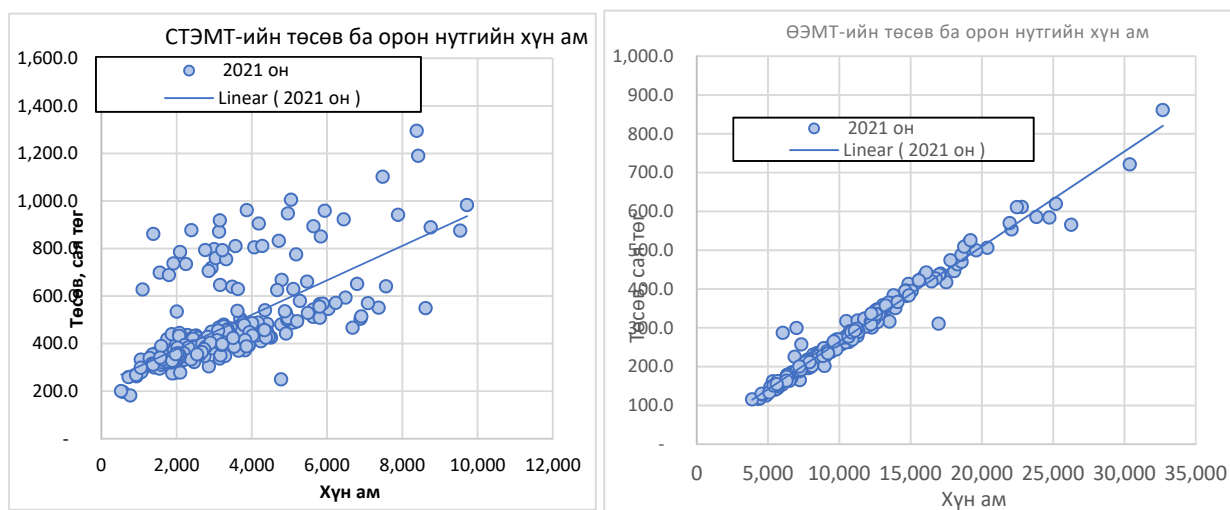
Эрүүл мэндийн нийт зардлын 26 орчим хувийг эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээнд зарцуулж байна. Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвүүд нь эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний 49 орчим хувийг үзүүлж, 3.2 сая хүн амд үйлчилж байна.

Бүх нийтийн эрүүл мэндийн хамралтанд хүрэх зорилтын хүрээнд анхан шатны тусламж үйлчилгээнд зарцуулах санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх, хүртээмж, чанар, үр ашгийг сайжруулах асуудал нэн чухал болж байна. Түүнчлэн лавлагаат шатлал болон анхан шатны тусламж үйлчилгээний интеграцчилалыг сайжруулах шаардлагатай болж байна. Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд өвчтөн илгээх хуудсаар 194 мянган хүн¹ шилжүүлсэн байна.

¹ ЭМЯ-ны судалгаагаар

Зураг 34 Тусламж, үйлчилгээний зардал, шатлалаар

Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв дунджаар 2 000-6 000 хүнд үйлчилж, 400-600 сая төгрөг зарцуулж байна. ӨЭМТ 5 000-20 000 хүнд үйлчилж 200-500 сая төгрөг зарцуулж байна. Доорхи зургаас харахад ӨЭМТ-н санхүүжилт нь илүү хүн амын тоотой уялдаж байна. Харин СТЭМ-н төсөвт хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ 60 орчим хувийг эзэлж байгаа учир хүн амын тоотой бага хамааралтай байна.

Зураг 35 Өрх, сум тосгоны эрүүл мэндий төвийн санхүүжилт хүн ам

Эх үүсвэр: ЭМДЕГ

Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 2021 онд 444.3 мянган тохиолдолд 15.1 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна. Оношилгоо, шинжилгээний тусламж үйлчилгээ хамгийн өндөр буюу нийт тохиолдлын 58.1 хувийг, нийт санхүүжилтийн 17.8 хувийг тус тус эзэлж байна. Гэрээр үзүүлэх тусламж, үйлчилгээ нийт тохиолдлын хамгийн бага

буюу 13.7 хувийг эзэлж, нийт санхүүжилтийн 37.4 хувь буюу 5,6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна

Хүснэгт 13 Эрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний гүйцэтгэл, 2018-2021 он

Тусламж, үйлчилгээний төрөл	2018 он		2019 он		2020 он		2021 он	
	Хүний тоо	Мөнгөн дүн /сая.төг/	Хүний тоо	Мөнгөн дүн /сая.төг/	Хүний тоо	Мөнгөн дүн /сая.төг/	Хүний тоо	Мөнгөн дүн /сая.төг/
Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ	42,838	946.3	70,794	1 957.2	59,763	2,230.4	63,366	2,543.7
Гэрээр үзүүлэх тусламж, үйлчилгээ	7,538	188.5	41,545	1 286.5	38,189	1,513.7	60,995	5.663,4
Өдрийн эмчилгээ	7,259	217.6	52,871	2 013.4	59,052	3,930.0	61,840	4.234,9
Оношилгоо шинжилгээ	24,571	368.7	287,418	2729.0	340,376	4,015.2	258,173	2.693,9
Нийт дүн	82,206	1,720.1	452,628	8,986.1	497,380	11,690.4	444,374	15,135.9

Эх үүсвэр: ЭМДЕГ

Эрүүл мэндийн байгууллагын төрлөөр нь харахад улсын хэмжээнд 297 ӨЭМТ-ийн үзүүлсэн 13,854 тусламж, үйлчилгээний тохиолдолд 4.8 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт, 312 СЭМТ-ийн үзүүлсэн 430,520 тусламж, үйлчилгээний тохиолдолд 10.4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт авсан байна.

4.6.2.2 Эрх зүйн орчин

Нэг иргэнээр санхүүжүүлэх төлбөрийн аргыг 2000 оноос хэрэглэж эхэлсэн. Ингэхдээ тогтмол зардлыг орон нутгаас төсвөөс гүйцэтгэлээр (40 хувь) хувьсах зардлыг (60 хувь) АХБ-ны бодлогын зээлээс нэг иргэнээр тооцон санхүүжүүлж байсан бөгөөд сүүлд нь хувьсах зардлыг ЭМД-н сангаас санхүүжүүлдэг болсон. Нэг иргэнээр тооцсон тариф нь хүн амын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хэрэгцээ болон ядуу ба ядуу биш гэсэн 2 хүчин зүйлийг харгалзан тооцож байсан.

2006 онд Эрүүл мэндийн тухай хууль болон эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулж 2007 оноос эхлэн 100 хувь улсын төсвөөс нэг иргэнээр санхүүжүүлдэг болсон. Нэг иргэнээр тооцоход ядуу болон ядуу биш бүлгийг зааглахад хүндрэлтэй байсан тул амьдарч буй газраар нь гэр хороолол ба байшин хороолол гэж ялгах болсон. 2020 оныг хүртэл нэг иргэнээр тооцсон тарифыг Сангийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар баталж ирсэн.

Хүснэгт 14 Нэг иргэнээр тооцсон суурь тариф

Батлагдсан огноо	Дугаар	Суурь тариф	Өсөлтийн хувь
2012.06.05	Сангийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 193/A/136 хамтарсан тушаал	6,559	14.7
		7,521	
2015.04.09	Сангийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 136/A/77 хамтарсан тушаал	8,865	17.9
2017.12.07	Сангийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 498/A/350 хамтарсан тушаал	9,173	3.5
2018 он		10,140	10.5
2019.12.09	Сангийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 257/A/562 хамтарсан тушаал	17,772	75.3

Нэг иргэнээр тооцсон тарифыг анх тогтоохдоо өртгийн судалгаа хийж, эрсдлийн коэффициентийг тодорхойлсноос хойш анхан шатлалын тусламж, үйлчилгээний тарифыг өртөг зардлын судалгаа, нотолгоонд үндэслэн боловсруулалгүй зөвхөн төрийн албан хаагчдын цалингийн өсөлттэй уялдуулан механик байдлаар нэмэгдүүлж ирсэн. Үүний дүнд тусламж, үйлчилгээний нэр төрөл, багц нэмэгдэж ирсэн хэдий ч, чанар үр дүнг дээшлүүлэхэд санхүүжилт хангалтгүйн улмаас зорилгодоо хүрч чадахгүй байна.

“Эрүүл мэндийн тухай”, “Эрүүл мэндийн даатгалын тухай” хуулиудад 2020 оны 8 дугаар сарын 28-ны өдөр орсон нэмэлт өөрчлөлтийн дагуу 2021 оноос эхлэн төр төлбөрийг нь хариуцах тусламж, үйлчилгээний нэг болох “Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 24.6.10-т заасан өрх, сум, тосгоны хэмжээнд зарим тусламж, үйлчилгээ”-г эрүүл мэндийн даатгалын сангаар дамжуулан худалдан авахаар болсон.

Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 11.2. Энэ хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардлын эрүүл мэндийн даатгалын сангаас болон даатгуулагчаас төлөх төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журмыг эрүүл мэндийн даатгалын байгууллага болон санхүү, төсвийн, эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг тус тус үндэслэн Үндэсний зөвлөл тогтооно” гэж заасан.

Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 9.1.9-д заасан өрх, сум, тосгоны ЭМТ-өөс үзүүлэх зарим сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ, оношилгоо, шинжилгээ, өдрийн эмчилгээ, гэрээр үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний зардлыг даатгалын сангаас санхүүжүүлэх хүрээнд магадлан итгэмжлэгдсэн, сонгон шалгаруулалтанд тэнцсэн өрх, сум, тосгоны ЭМТ-ийн 4 төрлийн тусламж, үйлчилгээг 2018 оны 8 дугаар сараас эхлэн даатгалын сангаас ЭМДҮЗ-ийн 23 дугаар тогтоолын дагуу санхүүжүүлж ирсэн. Мөн ЭМДҮЗ-н 2021 оны 04 тоот тогтоолоор “Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг нь хариуцах өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ”, “Эрүүл

мэндийн даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг нь хариуцах өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн арга”, “Өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн төсвийг тооцох, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх журам”, “Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн тээвэр, шатахууны зардлыг тооцох индекс”-ийг баталсан. Гэхдээ 2019 оны Сангийн сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан тушаалын нэг иргэнд ногдох зардлын тарифыг өөрчлөлгүйгээр баталсан.

Дээрхи эрх зүйн орчны өөрчлөлттэй уялдуулан “Монгол улсын 2021 оны Төсвийн тухай” хуулиар өрх, сум, тосгоны хэмжээнд үзүүлэх тусламж, үйлчилгээнд улсын төсвөөс санхүүжүүлдэг 198,7 тэрбум төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын санд шилжүүлсэн.

Гэвч “Төсвийн тухай” хуулийн дагуу анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын улсын төсвөөс санхүүжүүлэх санхүүжилт нь “Тусгай зориулалтын шилжүүлэг”-ийн дагуу аймаг, нийслэлийн Засаг даргын санхүүжилт рүү шилждэг тогтолцоо хэвээр байсан нь анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагыг санхүүжүүлэх улсын төсвийн болон эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилтийн тушаал шийдвэрүүдийг нэгтгэх боломжгүйд хүрсэн.

“Монгол Улсын 2021 оны Төсвийн тухай” хуулиар өрх, сум, тосгоны хэмжээнд үзүүлэх тусламж, үйлчилгээг төсвийн тухай хуулийн дагуу тусгай зориулалтын шилжүүлгээр ЭМДС-гаас ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны 04 тоот тогтоолын дагуу орон нутагт шилжүүлж хэрэгжүүлсэн. Харин 2022 онд Төсвийн тухай хуулийн шинэчлэлийн хүрээнд анхан шатны эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс гаргаж ЭМДС-гаас шууд санхүүжүүлэхээр УИХ-аас баталсан.

2022 онд сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээний багц, төлбөрийн аргаар санхүүжүүлэхээр бодлогын шийдвэр гарсан тул өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам батлах тухай тогтоолыг шинэчлэн батлах шаардлага үүссэн. Үүнтэй уялдан ЭМДҮЗ-н 04 тогтоолыг 2022 оны 3-р сард шинэчилэн баталсан.

4.6.2.3 Төлбөрийн арга

Эрүүл мэндийн анхан шатны байгууллагууд нэг иргэнээр болон тохиолдолд суурилсан төлбөрийн холимог тогтолцоог хэрэглэж байна. Нэг иргэнээр тооцох арга үр ашиг, иргэдэд хүрч үйлчлэхэд хөрөнгөө ашиглах боломж өгдөг тул хүн амын дундах тусламж үйлчилгээний хүртээмжид эерэг нөлөөтэй гэж үздэг. Үйлчилгээ үзүүлэгчид төсвөө уян хатан зарцуулах боломжийг бүрдүүлж байгаа нь үр ашигт сайнаар нөлөөлдөг.

Хүснэгт 15. Анхан шатны тусламж, үйлчилгээний төлбөрийн арга

	Санхүүжилтийн эх үүсвэр	Тусламж, үйлчилгээ	Төлбөрийн арга
ӨЭМТ	Төсөв	Үндсэн тусламж, үйлчилгээ	Нэг иргэнээр
	Эрүүл мэндийн даатгал	Оношилгоо, шинжилгээ	Тохиолдлоор
		Зарим сэргээн засах ТҮ	
		Гэрээр үзүүлэх ТҮ	
		Өдрийн эмчилгээ	
СЭМТ	Төсөв	Үндсэн тусламж үйлчилгээ	Нэг иргэнээр
Эрүүл мэндийн даатгал	Хэвтүүлэн эмчлэх ТҮ	Тохиолдлоор	
	Түргэн тусламж		
	Яаралтай тусламж		
	Төсөв	Шатахуун	Алслагдмал байдал
	Орон нутгийн төсөв	Тогтмол зардал	Гүцэтгэлээр

Монголын нэг иргэнээр тооцох тогтолцооны төлбөрийн суурь хэмжээг тооцоолохдоо төрийн албаны цалин хөлстэй уялдуулан тогтоож ирсэн. 2020 оноос ЭМД-ын сангаар дамжуулан тусламж үйлчилгээг худалдан авах болсонтой уялдан өртөгт суурилж тооцоолдог болсон. 2022 онд нэг иргэнээр тооцсон тарифыг 2020 оныхоос 2 дахин нэмэгдүүлсэн.

Хүснэгт 16. Нэг иргэнээр тооцсон тарифын өөрчилөлт

№	Хүн амын эрүүл мэндийн эрсдлийн бүлэг		Хүн амын эрсдлийн бүлгийн коэффициент	Тариф			
	Насны бүлэг	Оршин суугаа газар		2008	2017	2020	2022
1	5	Гэр хороолол	3.0	13,440	27,518	53,316	106,632
2	хүртэлх нас	Орон сууц	2.6	11,760	23,849	46,207	92,414
3	6-15 нас	Гэр хороолол	1.3	5,460	11,924	23,104	46,208
4		Орон сууц	1.2				
5	16-49 насны эмэгтэйчүүд	Гэр хороолол	1.4	5,880	12,842	24,881	49,762
6		Орон сууц	1.4	5,880	12,842	24,881	49,762
7	60 наснаас дээш	Гэр хороолол	1.9	8,400	17,428	33,767	67,534
8		Орон сууц	1.7				
9	Бусад*	Гэр хороолол	1.1	4,620	10,090	19,549	39,098
10		Орон сууц	1.0				
Дундаж тариф				7224	15,227	30,000	59,003

2022 оны ЭМДҮЗ-ийн 5 дугаар тогтоолоор сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийг дараахь томъёогоор тооцож санхүүжүүлэхээр болсон.

$$НС = НИС + ЭТҮС + ТЗС + ЭМДС$$

НС – тухайн сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн нийт санхүүжилт

НИС – нэг иргэнээр тооцсон суурь санхүүжилт

ЭТҮС – тохиолдлоор тооцсон тусламж, үйлчилгээний санхүүжилт

ТЗС – байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлын санхүүжилт

ЭМДС – ЭМД – ын сангаас хариуцах тусламж, үйлчилгээний санхүүжилт

$$НИС = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} Pop_i \times Tari * Geoi$$

НИС – нэг иргэнээр тооцсон суурь төсөв

Pop_i – хүн амын эрсдлийн бүлгийн коэффициент

Tari – нэг иргэнд ногдох зардлын доод хэмжээ

Geoi – газарзүйн коэффициент

Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх тусламж үйлчилгээний багцыг тохиолдол суурилсан төлбөрийн аргаар тооцож санхүүжүүлж байна.

Хүснэгт 17. ЭМД-н сангаас санхүүжүүлэх тусламж үйлчилгээний тариф

		2019-10-25, 23-р тогтоол, ЭМДҮЗ	2020-11-25, 14-р тогтоолд, ЭМДҮЗ
Сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ		45,000	45,000
Өдрийн эмчилгээ		70,000	70,000
Гэрээр үзүүлэх тусламж, үйлчилгээ	ӨЭМТ,СЭМТ 20 км дотор радиуст	50,000	10,000 (Тохиолдлоор)
	Сумын ЭМТ-с 20 км-с дээш радиуст	70,000	14,000 (Тохиолдлоор)
Оношилгоо шинжилгээ		20,000	20,000

Харин 2022 оны ЭМДҮЗ-ийн тогтоолоор сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээний багц, төлбөрийн аргаар санхүүжүүлэхээр болсон.

Мөн Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх дараахь тусламж үйлчилгээг тохиолдол суурилсан төлбөрийн аргаар улсын төсвийн эх үүсвэрээр эрүүл мэндийн даатгалын сангаар дамжуулан санхүүжүүлж ирсэн.

Тусламж үйлчилгээний төрөл	Төлбөрийн хэмжээ (төгрөг)
Яаралтай тусламж, үйлчилгээ	35,000
Түргэн тусламжийн үйлчилгээ	43,000
Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ	260,000

ЭМДҮЗ-ийн 2019 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.9-д заасан өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх 4 төрлийн тусламж, үйлчилгээг анхан шатны эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний үндсэн багцтай уялдуулж, нэгтгэн боловсруулсан.

2022 оны ЭМДҮЗ-ийн 03 дугаар тогтоолоор анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн баталсан. Энэхүү тогтоолын хүрээнд сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвөөс үзүүлэх дээрхи (яаралтай, түргэн, хэвтүүлэн эмчлэх) тусламж, үйлчилгээг тохиолдолд суурилсан төлбөрийн аргаар лавлагаа шатлалын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх багц, төлбөрийн аргаас санхүүжүүлэхээр болсон. Энэхүү шийдвэр анхан болон лавлагаа шатлалын санхүүжилтийн уялдаа холбоог сайжруулах, давхардлыг арилгах, үр ашгийг сайжруулахад чухал алхам болсон.

4.6.3 Гэрээлэх

Өрхийн эрүүл мэндийн төв нь аймаг, хийслэлийн эрүүл мэндийн газрын даргатай гэрээ байгуулж аймаг нийслэлийн засаг даргаар баталгаажуулж байна. Энэхүү гэрээгээр анхан шатны цогц тусламж, үйлчилгээг чанартай үзүүлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулж байна. Гэрээг гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт болон гэрээний хэрэгжилтийн тайланг хагас, бүтэн жилд гарган аймаг нийслэлийн эрүүл мэндийн газарт албан бичгээр хүргүүлэхээр зохицуулсан. Гэрээний хүрээнд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ, нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ, урьдчилан сэргийлэхтэй холбоотой 110 гаруй гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлтүүдээр ӨЭМТ нь тайлагнаж байна.

Эрүүл мэндийн багц хуулиудын нэмэлт өөрчлөлтийн хүрээнд улсын төсөв, ЭМД-ын сангуудыг нэгтгэж ЭМД-ын санд төвлөрүүлэх, тусламж, үйлчилгээний чанартай уялдсан стратегийн худалдан авалтын хүрээнд ЭМДЕГ нь анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудтай “Тусламж үйлчилгээг худалдан авах гэрээ” байгуулах болж байна. Энэхүү гэрээгээр тусламж, үйлчилгээний нэр төрөл, тоо хэмжээ, төлбөрийн хэмжээ, тусламж үйлчилгээний тоо болон чанарыг хэмжих шалгуур үзүүлэлтүүд болон талуудын харилцах сувгийг тодорхойлсон. Гэрээгээр Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 24.6.10-т заасан өрх, сум, тосгоны хэмжээнд үзүүлэх төлбөрийг нь төр хариуцах тусламж, үйлчилгээнд нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилтийн 80 хувийг сар бүрийн 11-ний дотор эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгчид олгон, үлдэгдэл 20 хувийг эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгчийн сар бүр цахимаар гэрээний шалгуур үзүүлэлтийн гүйцэтгэлийн үнэлгээнд үндэслэн олгох эсэхийг шийдэхээр заалт орсон. Энэхүү гэрээний хавсралтаар гарцад сууилсан 14 гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт батлагдсан. Энэхүү гэрээ нь стратегийн худалдан авалтын тогтолцоонд суурилан **ямар** төрлийн тусламж үйлчилгээг, **хэдий** хэмжээгээр, хэнээс худалдан авахыг тодорхой оруулж өгсөн.

4.7 СЭМТ-ийн нөхцөл байдлын үнэлгээний дүн

Булган аймгийн Дашинчилэн, Хутаг-Өндөр, Баяннуур, Орхон, Хөвсгөл аймгийн Тариалан, Тосонцэнгэл, Хатгал, Их-Уул сумын эрүүл мэндийн төвийн дарга, их эмч, ахлах сувилагч, эх баригч бага эмч, статистикийн бага эмч нартай эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний давуу болон сул талуудын талаар ярилцаж, нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, тулгамдсан асуудлуудыг тодорхойлсон.

Хүснэгт 18. СЭМТ-ийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний давуу болон сул тал, нийтлэг тулгамдсан асуудлууд

Үзүүлэлтүүд	Давуу тал	Сул тал	Тулгамдсан асуудлууд
Эрүүл мэндийн санхүүжилт	<ul style="list-style-type: none"> - Нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилт нэмэгдсэн - Хүн ам олонтой (6,500) тул, цаашид нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилт нэмэгдэнэ 	<ul style="list-style-type: none"> - Өнөөдрийн байдлаар энэхүү нэмэгдэл орж ирээгүй байна. - ЭМД-аас 4 төрлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж санхүүжилт авахаас өөр уламжлалтын 	<ul style="list-style-type: none"> - Санхүүжилт хомс - Нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилт СЭМТ-д ороогүй - Хүн ам цөөнтэй СЭМТ-үүд санхүүгийн эрсдэлд орно - Хуучин сум дундын том эмнэлгүүд

	<ul style="list-style-type: none"> - Гүйцэтгэлээр санхүүждэг болсон - Өдрийн эмчилгээ, сэргээн засах, гэрийн сувилахуй, оношилгоо шинжилгээний тусламж үйлчилгээгээр санхүүждэг 	<ul style="list-style-type: none"> үйлчилгээг үзүүлэх боломжгүй тул санхүүжилт бага байна - Ойрын дуудлагад шөнө, амралтын өдөр илүү цагаар ажилласан үед илүү цагийн мөнгө өгдөггүй - Санхүүжилт дутснаас өргөтгөлийн барилгын ажил зогссон - Хуучнаараа хийсэн зүйлээ баримтжуулахгүй явахаар гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг дутуу авч байна. 	<ul style="list-style-type: none"> санхүүгийн эрсдэлд орохоор байна - Цахим бүртгэлд гүйцэтгэлээ бүрэн оруулаагүйгээс санхүүжилт хасагдах эрсдэлтэй - Цахим бүртгэлийн програм хангамж алдаа өгдөг - Шинэ цахим програмд ажиллах компьютерийн хүрэлцээ муутай - Эмч, эмнэлгийн ажилтны цалин бага.
<p>СЭМТ-ийн хүний нөөц</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Залуу эмч нар нэмэгдэж байна - Хөрвөх чадвартай эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдтэй - Эмч, мэргэжилтнүүдийг гардан үйлдлийн сургалтад хамруулдаг - Зарим СЭМТ бүрэн орон тоогоор ажилладаг - Бүх СЭМТ эх баригч бага эмч нараар хангагдсан 	<ul style="list-style-type: none"> - Шинэ боловсон хүчнийг нийгмийн талаас дэмжих дэмжлэг муу (орон сууц гэх мэт) - Уламжлалтын их эмч, шүдний эмч, сувилагч дутмаг - Цалин ажлын ачааллын хэмжээнд биш, ачаалалтай харьцуулалахад цалин хөлс бага, илүү цагаар их ажилладаг - Их эмч нарын тогтвор суурьшил муу 	<ul style="list-style-type: none"> - СЭМТ-д чадвартай мэргэжилтнээр хүний нөөцөө бүрдүүлэх боломж хомс байна. - Сувилагч дутагдалтай - Их эмч нар тогтвор суурьшил муутай - Шинэ боловсон хүчний орон сууцны асуудлыг шийдэх шаардлагатай - Төгсөлтийн дараах сургалтад хамруулалт хангалтгүй - Эмч, сувилагч, эмнэлгийн

		<ul style="list-style-type: none"> - Анхан шатны олон маягт хөтөлдөг - Орон нутгаас эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг бэлтгэдэггүй нь тогтвор суурьшилд сөргөөр нөлөөлж байна. 	<p>мэргэжилтэн, ажилтны хөдөлмөрийн үнэлэмж бага, тэдний хийж буй ажил бодитой үнэлэгдэхгүй, авч буй ажлын хөлс нь амьдралын хэрэгцээгээ хангахад хангахад хүрэлцэхгүй байгаагаас эмч, сувилагч, эмнэлгийн мэргэжилтний ажилдаа хандах үнэлэмж буурсан.</p>
<p>Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний үр дүн</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Хүний нөөц дутагдалтай ч тусламж үйлчилгээг тасралтгүй хүргэж байна - Жирэмсний хяналт, нярайн эргэлт, халдварт бус өвчнийг эрт илрүүлэлт сайн явагддаг - Сумын нийт хүн амын 85%-ийг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт жил бүр хамруулдаг - Жирэмсний эрт үеийн хяналт ихэссэн (96%). Осол гэмтэл буурч байгаа. Зүрх судасны өвчлөл буурсан 	<ul style="list-style-type: none"> - Хүний нөөц дутагдалтай байгаа тул нэг хүн хоёр хүний ажлыг хийдэг - Ихэнх СЭМТ-ийн барилга стандартын шаардлага хангахгүй байна - Өрөө тасалгааны урсгал зохицуулалт буруу - Ажиллах нөхцөл муу - Нарийн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхээр АНЭ-т олон хүнийг явуулдаг - Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангамж муу - Автамашин дутмаг - Осол гэмтэл нэмэгдэж байна 	<ul style="list-style-type: none"> - Эмнэл зүйн стандартуудыг Үндэсний стандартын байгууллагаас худалдаж авхыг шаарддаг - Эмч нар төвөөс сургалтад хамрагдаад, дээд шатлалын эмнэлэгт шилждэг.

		<ul style="list-style-type: none">- Яаралтай тусламжийн дуудлага их- Хүн амын дунд шүдний өвчлөл их- Иргэдийн хөдөлгөөний хомсдол их, амьдралын буруу хэв маяг их байна.	
--	--	--	--

5. ДҮГНЭЛТ

5.1 ЭМАШТУ-ний байгууллагын удирдлага, бүтэц, зохион байгуулалтын тулгамдсан асуудлууд

- Хөдөө орон нутгаас Улаанбаатар хот руу шилжин ирэгсдийн урсгал хурдацтай нэмэгдсээр байгаа нь эрүүл мэндийн байгууллагуудын ачааллыг нэмэгдүүлж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд хүний нөөцийн, тоног төхөөрөмжийн хангамж, санхүүжилтийн бэрхшээл хүндрэлийг ихэсгэж байна.
- Лаборатори, оношилгоо шинжилгээ дутагдалтай, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ хангалтгүй, хүний нөөцийн чадавхи сул, хувийн хэвшил нь зохицуулалт муутай болон чанарын хяналт тааруу байна,
- Санхүүжилт хомс, байшин барилга, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ хангалтгүй зэргээс шалтгаалан ЭМАШТУ нь хөдөө орон нутагт багагүй бэрхшээлтэй тулгарч байна,
- Тусламж үйлчилгээний нэгдмэл загвар болон цахимжуулалт хөгжөөгүйгээс анхан болон хоёрдогч шатлалын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний уялдаа холбоо муу, салангид байна,
- Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн (ТХХТ) зохицуулалтын тогтолцоо бүрэн хөгжөөгүй, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх, үр нөлөөг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.

5.2 ЭМАШТУ-ний чанар

Дэлхийн улс орнууд эрүүл мэндийн тогтолцоонд гол анхаарлаа хандуулж, эрүүл мэндийн тогтолцоог сайжруулах, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарыг дээшлүүлэх, бүх нийтийг чанарын удирдлагад шилжүүлэх өөрчлөлт шинэчлэл хийх талаар ихээхэн анхаарал тавьж, хүчин чармайлт гаргаж байна.

Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага (ДЭМБ)-аас хэн, хаана амьдарч байгаагаас үл хамааран бүхий л иргэд үйлчлүүлэгчийн хувьд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авах явцад учирч болох аливаа хохирол эрсдлийг 2030 он хүртэл шат дараатайгаар бууруулах замаар тусламж, үйлчилгээг сайжруулахад чиглэсэн “Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө 2021-2030” хөтөлбөрийг баталсан.

Монгол улсын урт хугацааны бодлогын 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 2.2 дахь зорилгод “Эрүүл дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэн төлөвшүүлэн эрүүл мэндийн чанар, хүртээмж, үр дүнтэй тогтолцоог хөгжүүлнэ” гэж заасан.

Манай улсын эрүүл мэндийн салбарын чанарын удирдлага 20 гаруй жилийн түүхтэй, бөгөөд Эрүүл мэндийн сайдын 1998 оны А/155 дугаар тушаалаар эмнэлгүүдэд чанарын менежер ажиллуулах, 2000 оны А/167 дугаар тушаалаар эмнэлгүүдэд орон тооны бус чанарын алба байгуулахыг, 2007 оны 275 дугаар тушаалаар эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанарын албаны бүтцийг, 2008 оны А/176 дугаар тушаалаар “Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний удирдлагын тогтолцоог бэхжүүлэх хөтөлбөр”-ийг, 2010 оны А/225 дугаар тушаалаар “Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанарын дотоод хяналтыг эрчимжүүлэх”, 2011 оны 349 дүгээр тушаалаар “Дүрэм батлах тухай”, Монгол улсын шадар сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2012 оны “Чанарын албаны дүрэм батлах тухай” 06/25 дугаар тушаал, Монгол улсын шадар сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2019 оны “Дүрэм батлах тухай” 116/ А /565 дугаар тушаал, Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зарим арга хэмжээний тухай” А/566 дугаар тушаалаар, Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах ажлын удирдамж, хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг батлах тухай” А/136 дугаар тушаалаар тус тус батлан хэрэгжүүлж байна.

“Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний хөгжил”-ийн зөвлөх багаас ӨЭМТ, СЭМТ-ийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг үнэлгээ хийж, дараах дүгнэлтийг хийж байна.

А. Давуу тал буюу ололт амжилтууд:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах талаар бодлогын баримт бичиг, заавар, журмууд батлагдан хэрэгжиж эхэлсэн,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн 86,7 хувь нь Төвийн даргын тушаалаар “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг”-ийг байгуулсан,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн 86,7 хувь нь “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зарим арга хэмжээний тухай” А/566 дугаар тушаалын дагуу “Чанар аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөө” боловсруулж, батлан хэрэгжүүлдэг,
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой үүссэн, аюулгүй байдалд сөргөөр нөлөөлөх тохиолдлуудыг бүртгэж, мэдээлдэг, арга хэмжээ авах яаралтай тусламжийн багц бэлтгэсэн,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн 93,3 хувь нь үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг болсон байна,

- Эмнэлгийн мэргэжилтнүүд чанарын тухай ерөнхий ойлголттой болсон,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн 86,7 хувь нь эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж, зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг,
- Анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын эмч, мэргэжилтний цалин урамшууллын тогтолцоо шинэчлэгдсэн,
- Мэдээллийн технологийн шинэчлэл хийгдэж эхэлсэн.

Б. Сул тал буюу тулгамдсан асуудлууд:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах талаар эрх зүйн баримт бичиг, тушаал, заавар, журмууд байгаа ч анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудад хэрэгжих боломжгүй, бичиг цаас бүрдүүлэх ажил төдий болж байна.
- “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зарим арга хэмжээний тухай” А/566 дугаар тушаалын дагуу эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн “Чанар аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөө”-ний биелэлт нь дунджаар 63,7 хувь байна,
- Үйлчлүүлэгчид болон эмнэлгийн ажилтнуудын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлсэн байдал дөнгөж 6,7 хувь байгаа нь ямар санаачлагагүй ажил урсгалаар явж байгааг харуулж байна,
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлэх арга хэмжээг 13,3 хувь буюу хоёрхон төвд хэрэгжүүлсэн нь хангалтгүй байна,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн 26,7 хувь чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийж байгаа нь, чанарыг сайжруулах үйл ажиллагаа хангалтгүйг илтгэж байна,
- Үйлчлүүлэгчийг танин тодруулга хийх талаар эмч, мэргэжилтнүүдээс асууж тодруулахад мэдлэг муу байсан,
- “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зарим арга хэмжээний тухай” А/566 дугаар тушаалын дагуу ижил мэргэжилтний үнэлгээ хийдэг боловч, үнэлгээний шалгуур нь тодорхойгүйгээс, тогтмолжсон үйл ажиллагаа болж хэвшээгүй байна,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүдийн “Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг”-ийн ажиллах журмыг тусгайлан боловсруулах шаардлагатай,
- Чанарын багаас хийгддэг хяналт, шалгалтыг ямар зорилготойгоор хийдэг тухай нэгдсэн ойлголт дутмаг, эргэн мэдээлэх тогтолцоо бүрдээгүй, чанар сайжруулах арга хэрэгсэл болж чадаагүй байна.

5.3 ЭМАШТҮ-ний хүний нөөц

“Эрүүл мэндийн салбар дахь хүний нөөцийн талаарх олон улсын стратеги: Ажилчдын хүч 2030” нь 2016 оны 5 сард болсон 69 дэх удаагийн Дэлхийн Эрүүл мэндийн Чуулганы тогтоолоор батлагдсан. Энэхүү стратеги дэхь 19 зорилго нь эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэх, эрүүл мэндийн тогтолцоонд хамаарах эрүүл мэндийн нийт ажилтнуудын хүртээмж, хамрах хүрээ, чанарыг хангахад чиглэгддэг.

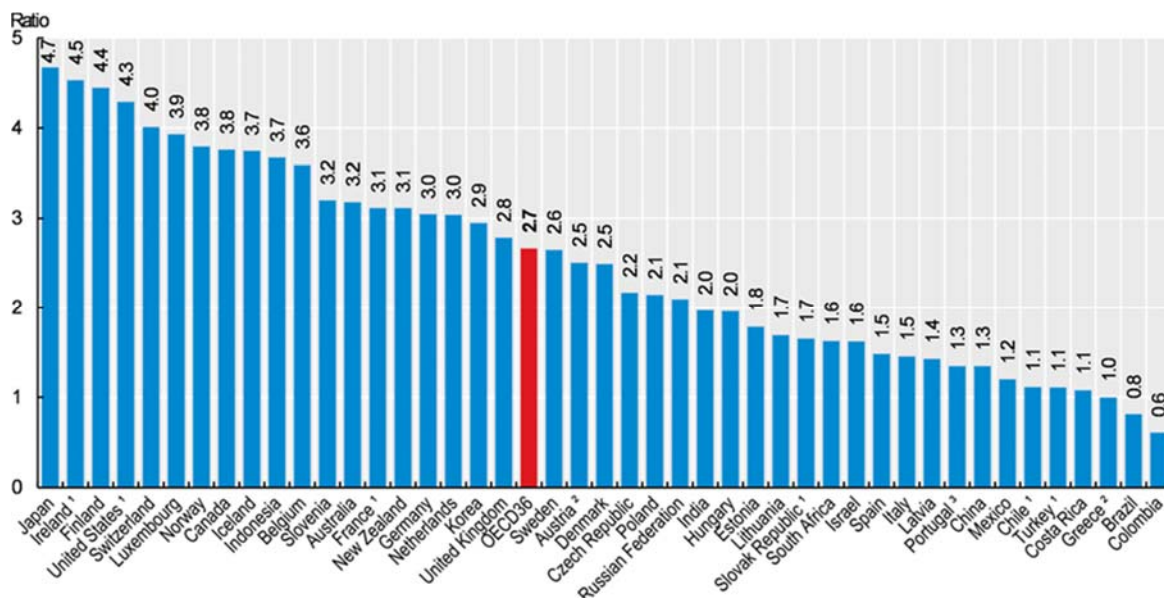
Монгол Улсад Үндсэн хуулийг удирдлага болгон Төрийн албаны тухай хуулийг 1995 онд анх батлан хэрэгжүүлж эхэлсэн. Уг хуулиар төрийн албаны ангилал, зарчим, төрийн албан тушаал, түүнд тавигдах шаардлага, төрийн албан хаагчийн эрх зүйн байдал, төрийн алба хаах болзол, журмыг зааж төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл баталгааны талаар олон асуудлыг зохицуулж өгсөн. Тухайлбал Монгол улсын Үндсэн хуулийн 46 дугаар зүйлийн 46.3-т “Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, баталгааг хуулиар тогтооно”, Төрийн албаны тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.13-т “Төрийн байгууллагаас төрийн албан хаагчийн сургалтын хөтөлбөр болон ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх ажлыг арга зүйн удирдлагаар хангах” гэж заасан.

Хууль эрх зүйн орчны хувьд эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн чиглэлээр “Эрүүл мэндийн тухай” хуулинд Төгсөлтийн дараах сургалтын төрөл, Резидент эмчийн мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл, Төгсөлтийн дараах сургалтын удирдлага, зохион байгуулалт, Төгсөлтийн дараах сургалтын улсын төсвийн санхүүжилт, “Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай” хуулинд Мэргэшсэн эмчийн эрх, үүрэг, Резидент эмчийн ажлын байр, эрх үүрэг, цалин, Сургалт эрхлэх байгууллага, Сувилахуйн дагнасан тусламж, үйлчилгээний зохион байгуулалт, санхүүжилтын асуудлыг тус тус хуульчлан батлан мөрдүүлж байна. Мөн Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар Мэргэшүүлэх болон тасралтгүй сургалт зохион байгуулах,, сургалт эрхлэх байгууллагыг сонгох, зөвшөөрөл олгох, сунгах, хүчингүй болгох журам (2017), Төгсөлтийн дараах мэргэшүүлэх сургалтын чиглэл, индекс (2016, 2021), Мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл олгох, нөхөн олгох,, хүчингүй болгох журам (2015), Мэргэшлийн зэрэг олгох, нөхөн олгох, хүчингүй болгох журам (2019)-ыг тус тус батлан хэрэгжүүлж байна. ЭМЯ “Хүний хөгжлийн зорилтот хөтөлбөр” дунд хугацааны бодлогын баримт бичгийг боловсруулж байна.

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн гаргасан “Эрүүл мэндийн үзүүлэлт”-ээс харахад 2020 онд нийт 56,502 эрүүл мэндийн ажилтнууд байгаагаас 3175 нь ӨЭМТ-д ажиллаж байна. ӨЭМТ-ийн нийт ажилтнуудын 35.4 хувь нь их эмч, 32.9 хувь нь сувилагч, 4.2 хувь нь нийгмийн

эрүүл мэндийн мэргэжилтэн байна. Улсын хэмжээнд сувилагч, эмчийн харьцаа 1.1:1 байгаа ба ӨЭМТ-ийн хэмжээнд 0.9:1 байгаа нь олон улсын дундаж үзүүлэлтээс доогуур байна² (График 36).

График 36. Сувилагч, эмчийн харьцаа, 2017

Эх сурвалж: Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага (OECD) Эрүүл мэндийн статистик, 2019 он

Улаанбаатар хотод ажиллаж буй их эмчийн тоо орон нутагт ажиллаж буй эмчийн тооноос харьцангуй их байна. 209 өрхийн эрүүл мэндийн төвд их эмч 1123, сувилагч 1045 болон нийт 3175 эмч, эмнэлгийн ажилтнууд хүн амд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/540 дугаар тушаалаар сумын эрүүл мэндийн төвүүдийг (аймгийн төвөөс алслагдсан байдал, хүн амын тоо, аймагийн төв хүртэлх зорчих хугацаанаас хамааран) А, Б, В гэсэн 3 зэрэглэлд ангилсан.

Сумын эрүүл мэндийн төвийн А зэрэглэлд өөрийн сумын иргэдэд өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үзүүлэхээс гадна зэргэлдээх сумын хүн амд 4-өөс доошгүй үндсэн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх чадавхи бүхий сумын эрүүл мэндийн төвүүд хамаарна.

² Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага (OECD) Эрүүл мэндийн статистик, 2019 он

Сумын эрүүл мэндийн төвийн Б зэрэглэлд улсын хилийн дагуу болон улсын чанартай автозам, төмөр зам дагуу байрласан, осол гэмтлийн онцгой бүс, уул уурхай, үйлдвэрлэл, аялал жуулчлал хөгжсөн бүс нутгийн сумын эрүүл мэндийн төвүүд хамаарна. Сумын эрүүл мэндийн төвийн А болон Б зэрэглэлд хамрагдаагүй бусад бүх сумын эрүүл мэндийн төвүүд В зэрэглэлд хамрагдана.

2020 оны байдлаар А зэрэглэлд хамаарах сумын эрүүл мэндийн төв 54, Б зэрэглэлийн 123, В зэрэглэлд хамрагдах сумын эрүүл мэндийн төв 145, сумын нэгдсэн эмнэлэг 6 байгаа бөгөөд тухайн оны үзүүлэлтэд сумын хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлгийн үзүүлэлтийг оруулж тооцсон.

Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвүүд, сумын нэгдсэн эмнэлэгт нийт 8399 ажиллагчид хүн амд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна. Үүнээс А зэрэглэлд хамаарах сумын эрүүл мэндийн төвд 20.9 хувь, Б зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвд 31.8 хувь, В зэрэглэлд хамрагдах сумын эрүүл мэндийн төвд 36.8, тосгоны эрүүл мэндийн төвд 2.2, сумын нэгдсэн эмнэлэгт 8.23 хувь нь тус тус ажиллаж байна.

2020 оны байдлаар хүний их эмч 1257 буюу нийт ажиллагчдын 15.0 хувийг эзэлж байгаа ба сувилагч 2038 /24.3 хувь/, бага эмч 1019 /9.9 хувь/, эх баригч 370 /4.4 хувь/, эм найруулагч 153 /1.8 хувь/ тус тус ажиллаж байна. СЭМТ-ийн хэмжээнд сувилагч, эмчийн харьцаа 1.6:1 байна.

“Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний хөгжил”-ийн зөвлөх багаас ӨЭМТ, СЭМТ-ийн хүний нөөцийн өнөөгийн байдалд үнэлгээ хийж, дараах дүгнэлтийг хийж байна. Үүнд:

- ӨЭМТ- стандартын дагуу ажиллах хүний нөөц 50 хувь дутуу ажиллаж байгаа нь иргэн бүрт хүрч очих тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжид сөргөөр нөлөөлж байна,
- СЭМТ-д их эмч, сувилагч дутагдалтай, тогтвор суурьшил муу байна,
- Сувилагч, эмчийн харьцаа үзүүлэлт олон улсын дунджаас доогуур байна,
- Эмч, сувилагч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, ажилтны хөдөлмөрийн үнэлэмж бага, тэдний хийж буй ажил бодитой үнэлэгдэхгүй, авч буй ажлын хөлс нь амьдралын хэрэгцээгээ хангахад хангахад хүрэлцэхгүй байгаагаас эмч, сувилагч, эмнэлгийн мэргэжилтний ажилдаа хандах үнэлэмж буурсан байна,
- Үндсэн мэргэшлийн сургалт шаардлагатай,
- ӨЭМТ, СЭМТ-д чадвартай мэргэжилтнээр хүний нөөцийг бүрдүүлж чадахгүй байна.

5.4 ЭМАШТҮ-ний санхүүжилт

Өнөөгийн төлбөрийн аргын үнэлгээ

Нэг иргэнээр тооцсон төлбөрийн арга гэж тухайн багцад хамаарах тусламж, үйлчилгээнд хамрагдах нэг хүнд ногдох зардлыг урьдчилан тооцож санхүүжүүлэхийг хэлнэ.

Гол онцлог

- Урьдчилсан төлбөрт үйлчилгээ
- Зардлын дээд хэмжээг урьдчилан тогтооно
- Төсвийг шударга хуваарилдаг
- Хүнээ эрүүл байлгасны төлөөх урамшуулал

Өрхийн эрүүл мэндийн төв дээр нэг иргэнээр тооцох аргын хэрэгжилтийн зохицуулалт олон улсын жишиг, сайн туршлагад бусад төлбөрийн аргыг бодвол илүү ойр байна. ӨЭМТ нь хувийн хэвшлийн байгууллага учир илүү уян хатан төсвөө зарцуулах боломжтой байна. Сумын эрүүл мэндийн төв нь төсвийн байгууллага учраас мөнгөө зүйл ангиудаар уян хатан хуваарилдаг хэдий ч хязгаарлагдмал түвшинд байна.

Хүснэгт –19. Төлбөрийн тогтолцооны үнэлгээ

Төлбөрийн тогтолцооны үнэлгээ	
Давуу тал	
Нэг иргэнээр	Нэг иргэнээр тооцох төлбөрийн арга нь үйлчилгээ үзүүлэгчид илүү уян хатан нөхцөлийг өгдөг тул үр ашгийг нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлдэг.
Тохиолдолд суурилсан (ОХБ)	Тохиолдолд суурилсан төлбөрийн арга нь тухайн тохиолдлын өртгийн хувийн жин ашигладаг тул үйлчилгээ үзүүлэгчид тусламж үйлчилгээний чанараа бууруулахгүй үр ашигаа нэмэгдүүлэх боломжийг өгдөг
Сул тал	
Нэг иргэнээр	Нэг иргэнээр тооцох төлбөрийн аргад зорилтот бүлгийн хүн амаа хэрхэн тооцож байгаад гэдгээс өөр онцгой хүндрэл багатай

Тохиолдолд суурилсан	<p>Энэхүү төлбөрийн аргын сул тал нь тохиолдол бүрийг бүрэн тодорхойлох, олон төрлийн оношилгоог зохицуулалт хийх боломж нь хязгаарлагдмал байдаг</p> <p>Эмнэлгүүдэд үр ашигаа (чанараа) сайжруулах хөшүүрэг болдог тул нэмэгдэл орлого олох нөхцөлийг бүрдүүлдэг</p>
----------------------	---

2022 оны ЭМДҮЗ-ийн 5 дугаар тогтоолоор өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн нэг иргэнээр тооцох санхүүжилтийг 2 дахин нэмэгдүүлж, төлбөрийн аргыг шинэчлэн баталсан. Гэвч анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтнуудын төлбөрийн аргын талаархи ойлголт бага, компьютер, техник хангамж хангалттай бус байгаа нь бодит цагийн горимоор нэхэмжлэл илгээх, санхүүжилтээ бүрэн авч чадахгүй байх эрсдэл гарахаар байна. Мөн тусламж, үйлчилгээний гүйцэтгэл муутай, хүчин чадлаараа ажиллаж чаддаггүй сум дундын эмнэлгүүдийн санхүүгийн байдал хүндрэхээр байна.

6. ЗӨВЛӨМЖ

6.1 ЭМАШТУ-ний байгууллагуудын бүтэц, зохион байгуулалтын өөрчлөлтийн санал, зөвлөмж

Төслийн ЭМАШТУ-г хөгжүүлэх бүрэлдэхүүн хэсэг нь бүтцийн болон зохион байгуулалтын өөрчлөлтөд дараах ажлуудыг багтаасан болно:

а) Анхан шатны тусламж үйлчилгээний чанар, гүйцэтгэл, үр ашгийг дээшлүүлэхийн тулд бүтцийн болон зохион байгуулалтын цогц шинэчлэлийг хэрэгжүүлнэ.

1. Салбарын дүн шинжилгээ хийж, өөрчлөлтийн үзэл баримтлалыг шинэчилнэ
 - Монгол Улсын ЭМАШТУ-ний өнөөгийн байдалд дүгнэлт хийж үнэлнэ.
 - Анхдагч болон хоёрдогч шатлалын тусламж, лавлагаа тусламж үйлчилгээний нэгдмэл загварыг боловсруулах
 - Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөсөн үйлчилгээний багцыг боловсруулж, ӨЭМТ-үүдэд үзүүлж буй тусламж үйлчилгээний багцыг шинэчлэн (өргөтгөх), ӨЭМТ/СЭМТ-ийн байрны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг тодорхойлж, засвар үйлчилгээ үзүүлэхэд нэгээс доошгүй ТХХТ (Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл)-ийн загварыг санал болгох.
2. ЭМАШТУ-ний шинэ загварыг турших
 - ӨЭМТ-ийн шинэ загварыг турших (тусламж үйлчилгээний үр ашиг, чанарыг сайжруулахын тулд илүү том боловч цөөн тооны ӨЭМТ-үүдийг байгуулах;
 - ЭМАШТУ-ний тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэл, чанарын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлох байнгын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний тогтолцоог бий болгох.
3. Нэгдмэл тусламж үйлчилгээний загварыг турших замаар байгууллагын шинэчлэлийг дэмжих
 - Улаанбаатар хотын анхан болон хоёрдогч шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлэгчдийн хоорондын уялдаа холбоог хангах тусламж үйлчилгээний нэгдмэл загварыг бий болгох боломжийн талаар үнэлгээ хийх
 - Монгол орны нөхцөл байдалд тохирсон туршилтын загваруудыг санал болгож, хэрэгжүүлэхийг дэмжих

ЭМАШТУ-ний Хөгжлийн Зөвлөх Баг нь Ажлын Даалгаварт хэд хэдэн аргыг ашигласан бөгөөд тухайлбал, “Монгол Улсын ЭМАШТУ-ний шуурхай үнэлгээ” зэрэг холимог арга барилыг ашигласан юм.

6.1.1 Одоогийн үйлчилгээний загвар

ЭМАШТҮ нь иргэдэд үнэ төлбөргүй үйлчлэх бөгөөд Эрүүл мэндийн тухай хуульд зааснаар улсын төсвийн орлогоос санхүүждэг. Монгол улсын ЭМАШТҮ-ний байгууллагууд (Өрхийн эрүүл мэндийн төв, сумын эрүүл мэндийн төвүүд) хүн амд эрүүл мэндийн гол үйлчилгээг өөрсдийн тогтоосон цэгт үзүүлдэг. Дархлаажуулалт, амаржих, 5 хүртэлх насны хүүхдийг гэрээр үзэх зэрэг найман төрлийн үйлчилгээ үзүүлдэг.

Тодруулбал, ӨЭМТ-үүд амбулаторийн үзлэг, урьдчилан сэргийлэх үзлэг, зарим лабораторийн шинжилгээ, гэрийн үзлэг, вакцинжуулалт зэрэг нэн шаардлагатай үйлчилгээний багцын хүрээнд төвлөрсөн суурин газрын хүн амд эрүүл мэндийн анхан шатны үйлчилгээг үзүүлдэг.

Одоогийн үйлчилгээний загвар нь Улаанбаатар хот болон аймгийн төвүүдийн Өрхийн эрүүл мэндийн төвд (ӨЭМТ) хамаарч байна. Өрхийн эмнэлгийн тогтолцоо 2002 оноос хойш бүрэлдэн орон даяар үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

2019 оны байдлаар улсын хэмжээнд 209 ӨЭМТ үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд Улаанбаатар хотод 131 ӨЭМТ 1.466 мянган хүнд, 21 аймагт 78 ӨЭМТ 702.7 мянган хүнд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна.

ӨЭМТ нь хувийн хэвшлийнх бөгөөд эрүүл мэндийн төв болон аймаг, дүүргийн Засаг даргын Тамгын газартай гурвалсан гэрээ байгуулан тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг.

6.1.2 Одоогийн үйлчилгээний загвар – Хязгаарлах хүчин зүйлүүд

Одоогийн үйлчилгээний загварт хэд хэдэн хязгаарлах хүчин зүйлүүд харагдаж байна:

- Олон төрлийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь ЭМЯ-нд захиргааны болон хүнд суртлын дарамтыг бий болгодог. Үйлчилгээ үзүүлэх гэрээг олон тооны бие даасан байгууллагуудтай байгуулж, олон тооны тайлан, хяналтын шугамыг хадгалах шаардлага гардаг.
- ЭМАШТҮ үзүүлэх өнөөгийн загвар (бие даасан үйлчилгээ үзүүлэгчид) нь үйлчилгээ үзүүлэхэд "нэгдмэл" хандлагыг шаарддаг тусламж, үйлчилгээг хөгжүүлэхэд томоохон саад учруулж байна. "(Хэвтээ) интеграци нь үйлчилгээ үзүүлэх үйл явцын нэг үе шатанд байгаа үйл ажиллагаа явуулж буй нэгжүүд болон байгууллагуудын үйл ажиллагаа нэг дор цугларах үед үүсдэг" (Lewis et al, 2010)
- Бие даасан менежерүүд болон байгууллагууд бэлэн санхүүжилтийг ашиглахтай холбоотой өөр өөр шийдвэрүүдийг гаргаж болох ба зарлагатай холбоотой шийдвэрүүд нь байгууллагуудын хооронд нийцэхгүй тохиолдолд үр дүнтэй сайн засаглал үүсэхэд бэрхшээл тулгардаг. Тухайлбал, байгууллагуудын хэмжээнд ижил албан тушаалд

(эмч/сувилагч) харьцангуй цалин санал болгож байгаа нь илт харагддаг бөгөөд боловсон хүчнийг тодорхойлохдоо өөр стандартыг мөрддөг: шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авахад өвчтний харьцаа болон өөр стандарт ашиглагдах гэх мэт. Ийм зөрчилтэй үйл явц нь худалдан авагч болон үйлчилгээ үзүүлэгчийн хооронд ил тод байдал дутмаг байгааг харуулж байна.

- ӨЭМТ нь ихэвчлэн 8-12 ажилтантай жижиг байгууллага юм. Ийм жижиг байгууллагууд нь зардал багатай, тоног төхөөрөмж худалдан авах гэх мэтэд санхүүгийн байдал хангалтгүй байдаг. Ажилтны хувийн болон мэргэжлийн хөгжлийн боломж болон байгууллагын хөгжлийн боломж хоцрогдолтой байдаг.
- Санхүүгийн хуваарьлалт зөвхөн “нэг хүнд ногдох” зарчмаар байдаг учир үйлчилгээний “илүү нийлүүлэлт” эсвэл “дутуу нийлүүлэлт” үүсэх боломж бий. Хүн ам нь бүтцийн хувьд харилцан адилгүй байдаг, тухайлбал, өндөр настан болон амьдралын боломж муутай хүн амд залуу насанд хүрэгчдийнхээс үйлчилгээ илүү хэрэгцээтэй байна.
- Үйлчилгээ үзүүлэгч тус бүр ямар үйлчилгээг үзүүлэх нь тодорхойгүй байгаа бөгөөд ӨЭМТ-үүдийн үйлчилгээг тусад нь хүргэж байгаа тул үйлчилгээний хуваагдал үүсэх нь зайлшгүй юм. Үйлчилгээ үзүүлэгчдийн хооронд үйлчилгээ үзүүлэх тодорхой зохицуулалт байхгүй байна.
- Олон тооны (бие даасан) үйлчилгээ үзүүлэгч нь үйлчилгээний стандарт, чанарын баталгаажуулалтын арга зүй, стандарт үйл ажиллагааны журам, өвчтөний аюулгүй байдалтай холбоотой үйл ажиллагаа, халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хянах менежмент, сөрөг ослын менежмент зэрэг эмнэлзүйн засаглалын журамд нийцэхгүй байдалд хүргэдэг
- Өвчтөнд төвлөрсөн тусламж үйлчилгээний мөн чанар болох хэрэглэгчийн шаардлагад нарийвчилсан дүн шинжилгээ хийснээр үйлчилгээ үзүүлэх үйлчилгээ байхгүй. Тусламжийг өвчтөнд үзүүлж байгаа боловч өвчтөнтэй хамтран ажилладгүй.
- Хоёрдогч болон анхан шатны тусламж үйлчилгээний хооронд ямар ч уялдаа холбоо байхгүй

6.1.3 Санал болгож буй нэгдмэл тусламж үйлчилгээний загвар

Нэгдсэн тусламж үйлчилгээг хөгжүүлэх менежментийн үйл явцын "эхлэх цэг"-ийг хүлээн зөвшөөрч, түүнд дасан зохицох шаардлагатай. Одоо байгаа загваруудыг зүгээр л хуулбарлаад, тэр загвар нь Монголын ЭМАШТУ-ний эрүүл мэндийн тогтолцоонд ажиллана гэж хүлээх нь зохисгүй юм. "Нэгдмэл тусламж" гэсэн ойлголт нь 20 орчим жилийн хугацаанд илүү их нөөцтэй орчинд хөгжиж ирсэн. "Аливаа нэгдмэл загвар хөгжүүлэлт нь контекстээс шалтгаалсан, хуулбарлах бараг боломжгүй бөгөөд зөвхөн өөрийн үйлчлэхийг зорьж буй хүн амын өвөрмөц хэрэгцээ, шинж чанарыг харгалзан үзсэн тохиолдолд л амжилтанд хүрч чадна."

(ДЭМБ. 2016 оны 10-р сар). Тусламж үйлчилгээний нэгдсэн загварыг ЭМАШТҮ үзүүлэх загварт зүгээр нэг нэмж оруулахгүй, харин тусламж үйлчилгээний үйл явцад "тохируулж оруулах" ёстой.

Санал болгож буй Тооно ба Унь (Hub and Spoke) загвар нь дүүрэг, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг болон тухайн дүүрэг, аймгийн өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн харилцан уялдаа холбоос, тусламж үйлчилгээний нэгдмэл тогтолцоог харуулж байгаа хэвтээ болон босоо интеграцийг агуулсан болно.

Нэгдсэн эмнэлгийн дэргэд дүүрэг, аймгийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний Удирдах зөвлөл (эмнэлгийн Удирдах зөвлөлийн өргөтгөсөн хэлбэр) ажиллах бөгөөд анхан болон хоёрдогч шатлалын аль алиных нь тусламж, үйлчилгээ болон бусад улс, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын тусламж үйлчилгээг нэгтгэн зохицуулж удирдах үүрэгтэй байна.

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний Удирдах зөвлөлийг нэгдсэн эмнэлгийн дэргэд байгуулснаар хоёрдогч болон анхан шатны тусламж үйлчилгээний аль алиных нь орчинд нэгдмэл тусламж үйлчилгээ үзүүлэх чадавхи бий болж, хуваагдлыг бууруулж, тусламж үйлчилгээний стандартыг хангах болно.

Мөн энэхүү загвар нь эмнэлгийн ажилтнуудад хоёрдогч болон анхан шатлалын хооронд сэлгэн ажиллах боломжийг олгож, тэдний мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэн хөгжүүлэх боломж олгох болно. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний Удирдах зөвлөл нь тухайн орон нутгийн хүн амын эрүүл мэндийн хэрэгцээнд дүн шинжилгээ хийсний үндсэн дээр тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч бүрийн үзүүлэх тусламж үйлчилгээний хүртээмж, нэр төрлийг тогтоох болно.

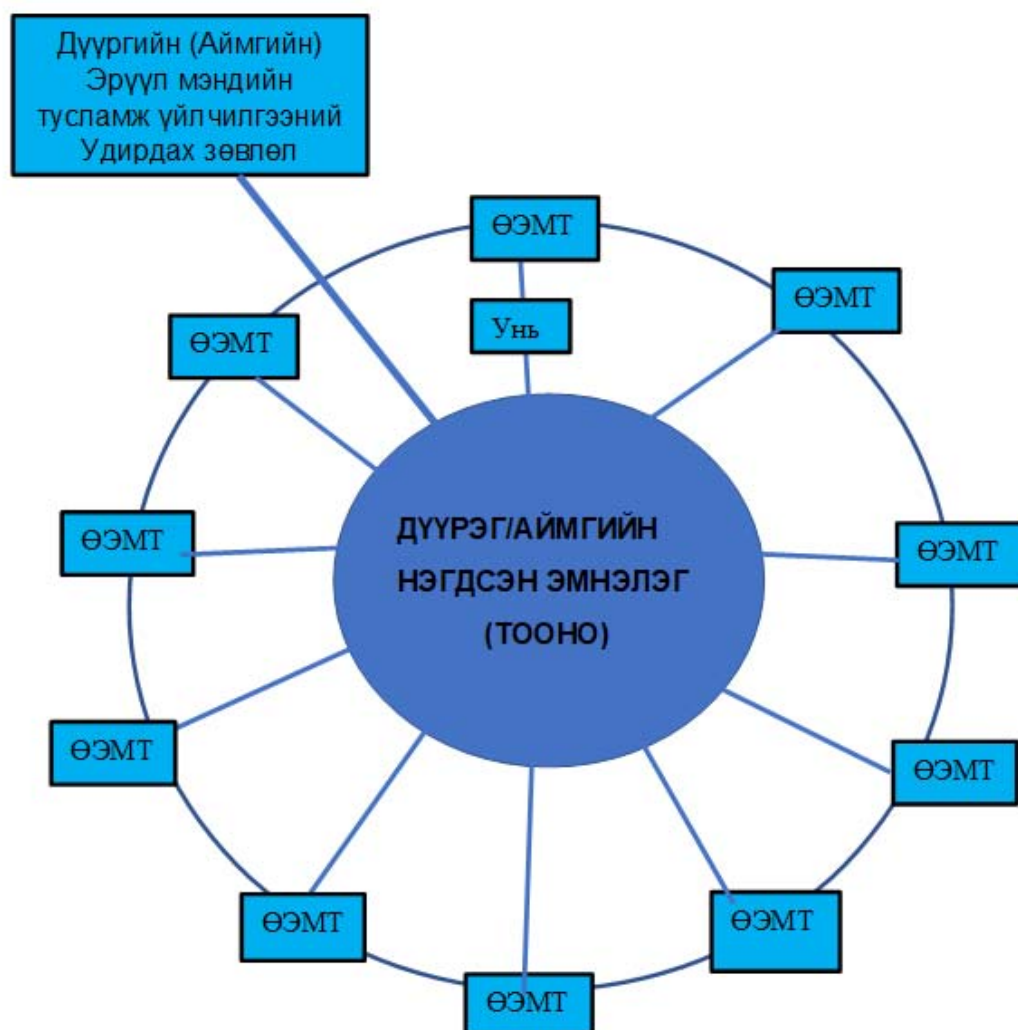
Санал болгож буй загварын давуу талууд:

- Хоёрдогч болон анхан шатны тусламж үйлчилгээний нэгдмэл байдал (босоо интеграци) нь тусламж үйлчилгээ үзүүлэх замыг төлөвлөхөд чухал ач холбогдолтой.
- ӨЭМТөвүүдийн уялдаа холбоог сайжруулснаар (хэвтээ интеграци) тусламж үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг сайжруулах, зардлын үр ашгийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн төвлөрсөн төлөвлөлтийг хийх боломжтой болно.
- Хоёрдогч болон анхан шатны тусламж үйлчилгээнд өвчтөн үйлчлүүлэгчийн замын зураглалыг оруулан төлөвлөсөн стандарт эмчилгээний удирдамж бүхий тусламж үйлчилгээг сайжруулах механизмыг бүрдүүлнэ.

- Тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг оновчтой төлөвлөх, тухайлбал, хүрч очих үйлчилгээг нэмэгдүүлэх, "хөдөлгөөнт" үйлчилгээг хөгжүүлэх боломжийг олгоно.
- Эмнэлгийн ажилтнууд харилцан туршлага судлах замаар мэргэжлийн ур чадвараа хөгжүүлэх боломжийг хоёрдогч болон анхан шатны тусламж үйлчилгээ хооронд сэлгэн ажиллах журмаар зохицуулан олгох боломжтой.
- Тусламж үйлчилгээний нэгдмэл загвар нь цахим эрүүл мэнд, телемедицин гэх мэт технологийн хэрэглээг дээд зэргээр нэмэгдүүлэх боломжийг олгодог.

Энэхүү загварыг Зураг 1 – д үзүүлэв.

ЗУРАГ 1. САНАЛ БОЛГОЖ БУЙ ЗАГВАР

6.1.4 Эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэгтгэх үндэслэл нь юу вэ?

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний илүү тэгш, цогц, нэгдмэл, тасралтгүй загваруудыг эрэлхийлэх нь шинэ зүйл биш юм. Ихэнх тохиолдолд эдгээр хүчин чармайлт нь 1978 оны Алма-Атагийн тунхаглалаас сэдэвлэж гарсан юм. Тунхаглалын VII зүйлд Эрүүл Мэндийн Анхан Шатны Тусламж Үйлчилгээ (ЭМАШТҮ) нь *“нэгдсэн, функциональ, харилцан бие биенээ дэмжсэн лавлагааны системээр тогтвортой байх ёстой, Энэ нь хүн бүрт зориулсан эрүүл мэндийн цогц тусламж үйлчилгээг аажмаар сайжруулж, хамгийн их хэрэгцээтэй хүмүүст тэргүүлэх ач холбогдол өгөхөд хүргэдэг”* гэсэн байдаг.

- *“Үндэсний болон орон нутгийн түвшинд лавлагаат болон шатлал хоорондын лавлагаат тусламжийн тогтолцоог бэхжүүлж, эрүүл мэндийн мэдээллийн системийг боловсронгуй болгох нь тусламж үйлчилгээг цаг алдалгүй, иж бүрэн хүргэхэд дөхөм болно”.*
- *“Анхан шатны тусламж үйлчилгээ, төрийн санхүүжилт, бүх нийтийн хамрагдалтад суурилсан, хэсэгчлэл, хуваагдлын үр нөлөөг бууруулах чадавхийг харгалзан бусад нийгмийн үйлчилгээний сүлжээнүүдтэй уялдаа холбоотой эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний сүлжээг хөгжүүлэх хэрэгцээ”*
- *Саяхны жишээг дурьдахад ДЭМБ-ын Дэлхийн Эрүүл Мэндийн Ассамблей нь WNA62.12 тогтоолыг баталсан бөгөөд үүнд эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэх, тусламж үйлчилгээний загваруудын тухай 1.3-т: “...эрүүл мэндийг дэмжих, өвчин эмгэг зэрэг эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээг цогцоор хангадаг, урьдчилан сэргийлэх, эмчлэх, хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээг бусад түвшний тусламж үйлчилгээтэй уялдуулж, хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн зохицуулахын зэрэгцээ хоёр, гуравдугаар шатлалын тусламж үйлчилгээнд үр дүнтэй шилжүүлэхийг баталгаажуулна” хэмээн тусгасан (9).*

Сүүлийн үед хийгдсэн шуурхай үнэлгээний судалгааны үр дүнд үндэслэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний нэгдмэл загварыг хэрэгжүүлэх гол шалтгаан нь Монгол Улсад эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хуваагдал өндөр байгаатай холбоотой нь тогтоогдсон.

Хөгжиж буй ихэнх орнуудын эрүүл мэндийн тогтолцоо нь эрүүл мэндийн үйлчилгээний хуваагдмал байдлаар тодорхойлогддог. Хэт хуваагдмал байдал нь тусламж үйлчилгээний хүртээмжид хүндрэл учруулж, чанар муутай үйлчилгээ үзүүлэх, байгаа нөөцийг үр ашиггүй зарцуулах, үйл ажиллагааны зардлыг үндэслэлгүй өсгөх, үзүүлсэн тусламж үйлчилгээ нь хэрэглэгчийн сэтгэл ханамжид хүрэхгүй байх зэрэгт хүргэдэг болохыг өнөөгийн байдал харуулж байна.

Хэт хуваагдмал байдлын гол хүчин зүйлүүд нь: эрүүл мэндийн тогтолцооны институцийн сегментчилэл, эрүүл мэндийн үйлчилгээний төвлөрлийг сааруулснаар тусламж үйлчилгээний түвшинг хуваах, тодорхой өвчин, түүний эрсдэл болон хүн амд чиглэсэн эрүүл мэндийн тогтолцоонд нийцүүлээгүй хөтөлбөрүүд, (босоо хөтөлбөр) нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг хувь хүнд чиглэсэн тусламж үйлчилгээнээс тусгаарлах, өвчин эмгэг, эрчимт эмчилгээний зориулалттай болон эмнэлэгт суурилсан эмчилгээнд төвлөрсөн тусламж үйлчилгээний загвар, эрүүл мэндийн байгууллагын удирдах үүрэг сул, нөөцийн тоо хэмжээ, чанар, хуваарилалтын асуудал гэх мэт орно.

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хуваагдмал байдал нь эрүүл мэндийн тогтолцооны янз бүрийн түвшинд олон янзаар илэрдэг. Эрүүл мэндийн тогтолцооны түвшинд хуваагдал нь янз бүрийн түвшний тусламж, үйлчилгээний байгууллагуудын хоорондын уялдаа холбоо дутмаг, үйлчилгээ, дэд бүтцийн давхардал, ашиглагдаагүй үйлдвэрлэл үйлчилгээний хүчин чадал, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг хамгийн тохиромжгүй байршилд, ялангуяа эмнэлгүүдэд үзүүлэх зэргээр илэрдэг.

Гэсэн хэдий ч хэвлэлийн тойм болон улс орнуудын зөвлөлгөөнөөс хуваагдмал байдлын дараах гол шалтгааныг онцлон тэмдэглэв:

- Эрүүл мэндийн тогтолцооны институцийн сегментчилэл;
- Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний төвлөрлийг сааруулах;
- Эрүүл мэндийн тогтолцоотой уялдаа холбоо зохицуулалтгүй, нэгдмэл бус тодорхой өвчин, эрсдэл, хүн амд чиглэсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хөтөлбөрүүд (босоо хөтөлбөрүүд) давамгайлах;
- Нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг хувь хүнд чиглэсэн тусламж үйлчилгээнээс хэт тусгаарлах;
- Өвчин эмгэг, хурц цочмог өвчний тусламж болон эмнэлэгт суурилсан эмчилгээнд төвлөрсөн тусламж үйлчилгээний загвар;
- Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагын чадавхи сул;
- Нөөцийн тоо хэмжээ, чанар, хуваарилалтын асуудал;
- Эрүүл мэндийн ажилтны үүрэг, чадамж, гэрээлэлтийн механизм тодорхой бус, түүнчлэн эрүүл мэндийн ажилтнуудын цалин хөлсний зөрүү;

- Олон төрлийн төлбөр төлөгч байгууллага болон үйлчилгээний төлбөрийн механизм;
- Интеграцид харшлах хүн ам, үйлчилгээ үзүүлэгчдийн зан байдал;
- Хууль эрх зүйн болон захиргааны саад бэрхшээл; болон
- Босоо хөтөлбөрийг дэмжигч олон улсын хамтын ажиллагааны зарим агентлаг/хандивлагчдын санхүүжилтийн дадал

6.1.5 Эрүүл мэндийн цогц, нэгдмэл, тасралтгүй үйлчилгээний тухай ойлголт, тэдгээрийн төрөл бүрийн хэлбэрүүд

“Эрүүл мэндийн тогтолцооны янз бүрийн түвшний тусламж, үйлчилгээний байгууллагуудаар дамжуулан эрүүл мэндийг дэмжих, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, оношлох, эмчлэх, өвчний менежмент, нөхөн сэргээх, хөнгөөчлөх тусламж үйлчилгээг тасралтгүй авах эрүүл мэндийн үйлчилгээг удирдах, хүргэх, амьдралынхаа туршид тэдний хэрэгцээг хангах.” ЭХ СУРВАЛЖ: ДЭМБ-аас өөрчлөлт оруулсан. Эрүүл мэндийн нэгдмэл үйлчилгээ - Юу, яагаад? Техникийн товч танилцуулга №1, 2008 оны 5-р сар.

Цаашилбал, интеграци нь хэвтээ интеграци, босоо интеграци, бодит интеграци, виртуал интеграци гэх мэт өөр өөр аргуудтай байж болно (**хүснэгт 20**-ыг харах). Хавсралт А-д эрүүл мэндийн үйлчилгээг нэгтгэх үзэл баримтлалтай холбоотой нэмэлт нэр томъёог оруулсан болно.

Хүснэгт 20. Хэвтээ, босоо, бодит, виртуал интеграцийн тухай ойлголт

Эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх нэгдмэл сүлжээ

Концепци	Тодорхойлолт	Ажиглалт
Хэвтээ интеграци *	Үйлчилгээ үзүүлэх үйл явцын нэг үе шатанд байгаа үйл ажиллагааны нэгжүүдийн зохицуулалтыг хэлнэ.	Энэ төрлийн интеграцчлалын жишээ бол нэг түвшний тусламж үйлчилгээний хүрээнд нэгдсэн, хуваалцсан үйлчилгээ юм.
Босоо интеграци*	Энэ нь үйлчилгээ үзүүлэх үйл явцын янз бүрийн үе шатанд байгаа үйл ажиллагааны нэгжүүдийн хоорондын үйлчилгээний зохицуулалтыг хэлнэ.	Энэ төрлийн интеграцчлалын жишээ бол эмнэлгүүд болон эмнэлгийн бүлгүүд, амбулаторийн мэс заслын төвүүд болон гэрийн асрамжийн газрууд хоорондын уялдаа холбоо юм. Өвчтөн үйлчлүүлэгч рүү чиглэсэн урагш босоо интеграци, мөн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, ханган нийлүүлэлтийн компаниуд гэх мэт ханган нийлүүлэгч тал руу чиглэсэн арагш босоо интеграци байдаг.

		Цаашлаад эрүүл мэндийн даатгагчтай босоо нэгдэх боломж бий.
Бодит интеграци **	Хяналт, шууд өмчлөлийн замаар системийн бүх хэсгүүдийг нэгтгэхийг хэлнэ (хөрөнгийн нэгдмэл өмчлөл).	
Виртуал интеграци**	Системийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн хоорондын хамтын ажиллагааны хэрэгсэл болох өмчийн эзэмшил биш харин харилцаа холбоогоор дамжуулан нэгтгэхийг хэлнэ.	Хөрөнгийн эзэмшлийн үр ашгийг "өдөөсөн" гэрээ, хэлэлцээр, стратегийн түншлэл, нэгдэл эсвэл франчайзыг ашигладаг арга. Энэ төрлийн интеграци нь хөрөнгийн эзэмшилтэй зэрэгцэн оршиж болно.

ЭХ СУРВАЛЖ: * Shortell SM; Anderson DA; Gillies RR; Mitchell JB; Morgan KL (1993). Нэгдсэн Системийг Бий Болгох: Голографийн байгууллага. Эрүүл мэндийн форумын сэтгүүл 1993; 36(2):20-6. ** Satinsky MA (1998). Нэгдсэн тусламж үйлчилгээний үндэс: Өөрчлөлтийн сорилттой нүүр тулах нь. American Hospital Publishing, Inc.

6.1.6 Эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх нэгдмэл сүлжээ гэж юу вэ?

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний нэгдмэл сүлжээг (ЭМТҮНС) “тодорхойлогдсон хүн амд эрүүл мэндийн үйлчилгээг тэгш, иж бүрэн, нэгдмэл, тасралтгүй үзүүлэх, эсвэл үзүүлэх зохицуулалтыг хийдэг байгууллагуудын сүлжээ бөгөөд эмнэлзүйн болон эдийн засгийн үр дүн, хүн амын эрүүл мэндийн байдалд хариуцлага хүлээх этгээдийг хэлнэ.” ЭХ СУРВАЛЖ: * Shortell SM; Anderson DA; Gillies RR; Mitchell JB; Morgan KL (1993). Нэгдсэн Системийг Бий Болгох: Голографийн байгууллага. Эрүүл мэндийн форумын сэтгүүл 1993; 36(2):20-6.

ЭМТҮНС нь системийн хүртээмжийг сайжруулж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хуваагдлыг бууруулж, системийн нийт үр ашгийг дээшлүүлж, дэд бүтэц, үйлчилгээний давхардлаас сэргийлж, үйлдвэрлэлийн зардлыг бууруулж, хүмүүсийн хэрэгцээ, хүлээлтийг илүү сайн хангаж чадна.

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний нэгдмэл сүлжээний зорилго нь ЭМАШТУ-д суурилсан эрүүл мэндийн тогтолцоог хөгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулах, улмаар эрүүл мэндийн үйлчилгээг илүү хүртээмжтэй, тэгш, үр ашигтай, техникийн өндөр чанартай хүргэх, иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг илүү сайн хангахад оршино.

ЭМАШТУ-д суурилсан эрүүл мэндийн тогтолцоо нь хүн амд хүлээн зөвшөөрөгдсөн, эрх тэгш байдлыг нэмэгдүүлэх үйлчилгээнд бүх нийтээр хамрагдах, хүртээмжтэй байх баталгааг хангадаг функциональ болон бүтцийн үндсэн элементүүдээс бүрдэнэ. Энэ нь цаг хугацааны хувьд иж бүрэн, нэгдмэл, тохирсон тусламж үйлчилгээг үзүүлж, эрүүл мэндийг дэмжих, урьдчилан сэргийлэхэд анхаарч, анхны холбоо барих тусламжийг баталгаажуулдаг. ЭМАШТУ-д суурилсан эрүүл мэндийн тогтолцоо нь хууль эрх зүй,

институци, зохион байгуулалтын сайн үндэс суурь, түүнчлэн хангалттай, тогтвортой хүний, санхүү, технологийн нөөцийг шаарддаг. Энэ нь чанар, үр ашиг, үр дүнтэй байдалд хүрэхийн тулд бүх түвшинд зохион байгуулалт, менежментийн оновчтой туршлагыг ашигладаг бөгөөд эрүүл мэндэд хувь хүний болон хамтын оролцоог нэмэгдүүлэх идэвхтэй механизмыг боловсруулдаг. ЭМАШТУ-д суурилсан эрүүл мэндийн тогтолцоо нь эрүүл мэнд, тэгш байдлыг тодорхойлогч хүчин зүйлсийг шийдвэрлэх салбар хоорондын арга хэмжээг боловсруулдаг.”

Эрүүл мэндийн үйлчилгээний түвшинд ЭМАШТУ-д суурилсан эрүүл мэндийн тогтолцоо нь бүх нийтийн хамрах хүрээ, хүртээмж, анхны холбоо барих, иж бүрэн, нэгдсэн болон тасралтгүй тусламж үйлчилгээ, зохистой тусламж үйлчилгээ, оновчтой зохион байгуулалт, менежмент, гэр бүл, олон нийт зэрэг хэд хэдэн чухал элементүүдийг бодитой болгоход тусалдаг.

ТА 8970-MON нь **ЭМАШТУ-ний систем болон ЭМАШТУ-ний үйлчилгээний** хувьд дараах зүйлийг санал болгосон:

ЭМАШТУ-ний тогтолцооны сул талуудыг үр дүнтэй шийдвэрлэхийн тулд хөндлөнгийн оролцооны хоёр стратеги шаардлагатай: 1) ӨЭМТ-үүдийг дэд бүтэц, тоног төхөөрөмж, боловсон хүчний хувьд шинэчлэх, 2) үйлчилгээг нэг дор зохион байгуулах, илүү нэгдмэл, илүү үр дүнтэй тусламж үйлчилгээний загварыг бий болгох чиглэлээр эрүүл мэндийн анхан шатны болон хоёрдогч шатлалын түвшинд зохицуулалт хийх. Иймд олон улсын хэмжээнд санал болгосны дагуу ӨЭМТ-үүд хүн амын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний 80%-ийг (архаг өвчтэй өвчтөнүүдийн үзлэг, хяналтыг оролцуулах) хангах, харин үлдсэн 20%-ийг дээд түвшний үйлчилгээ үзүүлэхээр тоноглогдсон байх ёстой.

Цаашилбал, ЭМАШТУ-ний түвшинд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, өсвөр насныхан, эрэгтэйчүүд (нас барах эрсдэл өндөртэй) зэрэг хүн амын тодорхой бүлэгт, мөн гэр бүлийн болон жендэрт суурилсан хүчирхийллийн тулгамдсан асуудалд зориулсан үйлчилгээг тус тус сайжруулах хэрэгтэй. Урьдчилан сэргийлэх, эмчлэх, зөвлөгөө өгөх зорилтот сургалтаар дамжуулан ӨЭМТ-үүдийг энэ чиглэлд хөгжүүлэх, ӨЭМТ болон тэдгээрийн үйлчилгээг өвчтөн болон ажилтнуудын аль алинд нь илүү хэрэгцээтэй болгохын тулд үйлчилгээний цар хүрээ, чанарыг нэмэгдүүлэх (дэд бүтэц, илүү сайн тоног төхөөрөмж, мэргэшсэн боловсон хүчин гэх мэт) бүтцийн болон зохион байгуулалтын шинэчлэл хийх шаардлагатай байна.

Боломжит шийдэл бол илүү олон тооны ажилтан (мөн өвчтөн) бүхий томсгосон (гэхдээ цөөн) ӨЭМТ-үүдийг байгуулах явдал юм. 20 000 хүртэлх зорилтот хүн амд үйлчлэх ӨЭМТ-үүдэд илүү чанартай, үр ашигтай үйлчилгээ үзүүлэх төрөлжсөн загварыг боловсруулах боломжийг олгоход тохиромжтой. Энэ нь тус бүр 10 орчим өрхийн эмчтэй, нийслэлийн нийт

хүн амын хувьд 70-80 орчим ӨЭМТ-үүд тохирно. Энэ нь унааны зардал өндөр гарч болох ч гүйцэтгэл, чанар, үр ашиг сайжрах нь мэдэгдэхүйц байх тул үүнийг зохицуулах, хүлээн зөвшөөрөхүйц байх ёстой (одоогийн байдлаар олон өвчтөн ӨЭМТ-ийг алгасч, бүр алслагдсан хоёр, гуравдугаар шатлалын эмнэлгүүд рүү зорчдог).

6.2 ЭМАШТҮ-ний чанарын удирдлагын шинэчлэлийн санал, зөвлөмж

Анхан шатны эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулахын тулд ӨЭМТ, СЭМТ-д “Эмнэл зүйн засаглал”-ыг бий болгож, хэрэгжүүлэхийг санал болгож байна. Эмнэл зүйн засаглалыг амжилттай хэрэгжүүлсний үр дүнд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдал сайжирна. ӨЭМТ, СЭМТ-ийн дарга нарыг сургаж бэлтгэснээр, эмнэл зүйн засаглалаа хариуцаж явах боломжтой.

“Эмнэл зүйн засаглалын үндэс суурь нь хариуцлагын механизмд суурилсан хамгийн өндөр стандартыг хангах, тусламж, үйлчилгээний ээлтэй, таатай орчныг бүрдүүлэх замаар чанарыг тасралтгүй сайжруулах юм” гэж Английн Үндэсний Эрүүл мэндийн тогтолцооны байгууллага тодорхойлсон байна.

Эмнэл зүйн засаглалын 7 үндсэн бүрэлдэхүүн хэсэг байдаг. Үүнд:

1. Эмнэл зүйн үр дүн
2. Эмнэл зүйн аудит
3. Эрсдлийн удирдлага
4. Сургалт ба мэргэшүүлэлт
5. Үйлчлүүлэгч ба олон нийтийн оролцоо
6. Мэдээлэл ба мэдээллийн технологи
7. Мэргэжлийн хүний нөөцийн удирдлага

Эмнэл зүйн хамгийн сайн үр дүнд хүрэхийн тулд эмч, мэргэжилтнүүд нотолгоонд суурилсан эмнэл зүйн стандарт, удирдамж, заавар, хөтөч, протоколыг ашигладаг байх бөгөөд үргэлж өвчтөний эрх ашгийн төлөө ажиллах ёстой. Энэ эь хамгийн сайн, үр дүнтэй тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх боломжийг бий болгодог. Мөн хурдан хувьсан өөрчлөгдөж буй анагаах ухааны хөгжил, технологийн дэвшилттэй уялдуулан эмнэл зүйн стандарт, удирдамж, заавар, протоколыг тогтмол шинэчилдэг байх, эмчилгээний хамгийн сайн практикийг нэвтрүүлснээр зардлыг бууруулж, үр ашгийг нэмэгдүүлдэг.

Эмнэл зүйн аудит нь эмнэл зүйн үр дүнг одоо байгаа стандарт, удирдамж, протоколын дагуу үнэлдэг. Энэхүү үнэлгээгээр алдаа дутагдлыг олж тогтоох, үр дүнг сайжруулах арга

замыг боловсруулах боломжтой болно. Эцсийн дүндээ эмч, мэргэжилтнүүдийн үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зорилготой.

Эрсдлийн удирдлага нь өвчтнүүд болон эмч, мэргэжилтнүүдэд учирч болзошгүй эрсдлийг тогтоох, бүртгэх, багасгах, хариу арга хэмжээ авах удирдлага зохицуулалт юм. Өнгөрсөн хугацаанд гарсан аливаа алдаа, ослоос суралцснаар өвчтөнд үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах боломжтой.

Эмнэл зүйн засаглалыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд сургалт ба мэргэшүүлэлт маш их ач холбогдолтой үйл ажиллагаа юм. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний карьер бол тасралтгүй суралцах ажил, мэргэжил юм. Үүний тулд ажлын байрны тасралтгүй сургалт, эмнэл зүйн тохиолдлуудын хэлэлцүүлэг, мэргэшүүлэх богино, урт хугацааны сургалтууд, эмнэл зүйн судалгааны ажлууд, мэдлэг ур, чадвараа дээшлүүлэхийн тулд семинар, лекцэд хамрагдах ёстой.

Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг төлөвлөхдөө үйлчлүүлэгч болон олон нийтийн хэрэгцээнд суурилан төлөвлөх, тусламж, үйлчилгээг сайжруулахын тулд үйлчлүүлэгч болон олон нийтийн санал, гомдлыг ашигласнаар асуудлаа зөв тодорхойлох, оновчтой шийдвэр гаргах, эмнэл зүйн үр дүнг үнэлэх үйл явцад үйлчлүүлэгч болон олон нийтийн оролцоог хангадаг зохицуулалт хийх шаардлагатай.

Мэдээлэл ба мэдээллийн технологи нь өвчтнүүдийн мэдээллийн хамгаалалт, нууцлалыг хангахад чиглэсэн эмнэл зүйн менежментийг хэрэгжүүлэхээс гадна мэдээллийн өгөгдлийг зохих ёсоор хадгалах, удирдахад оролцох ба мэдээллийг эмнэл зүйн аудит хийхэд ашиглах үйл ажиллагаа юм.

Эмнэл зүйн засаглал нь биет материаллаг нөөцийг удирдахгүй, харин мэргэжлийн хүний нөөцийг удирддаг үйл явц юм. Мэргэжлийн хүний нөөцийн удирдлага нь зөв мэргэжилтнийг тохирсон ажлын байранд нь ажиллах боломжийг олгох, мэргэжлийн хүний нөөцийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний үйл явцыг удирдах, ажлын байранд зөв хандлага тогтоох, ажлын байрны таатай нөхцлийг бүрдүүлэхэд чиглэгдэнэ.

“Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээний хөгжил”-ийн зөвлөх багаас ЭМАШТҮ-ний чанарын удирдлагын шинэчлэлийн дараах санал, зөвлөмжийг гаргаж байна. Үүнд.

- ӨЭМТ, СЭМТ-ийн даргын ажлын байрны чиг үүргийг эмнэл зүйн засаглалын 7 бүрэлдэхүүн хэсгийн дагуу тодорхойлж, ажлын байрны тодорхойлолтыг өөрчлөх,

- ӨЭМТ, СЭМТ-үүд тусламж, үйлчилгээний эмнэл зүйн эрсдэлийн түвшинг тогтоож, маш өндөр, өндөр эрсдэлтэй үнэлгээ авсан тусламж, үйлчилгээ тус бүр дээр эрсдлийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулах,
- ӨЭМТ, СЭМТ-үүд өөрийн хүчин чадал, чадавхиас хамаарсан тусламж, үйлчилгээний жагсаалтыг гаргах, уг жагсаалтын дагуу эмнэл зүйн удирдамж, түгээмэл үйлдлийн стандартын жагсаалтаа батлах, эмч, мэргэжилтэн бүрийн ажлын байрны тодорхойлолтод заасан мэдлэгт тохирсон, эзэмшсэн байх ур чадварт нийцүүлсэн мөрдөж ажиллах ёстой стандарт, эмнэл зүйн практикт ашиглах эмнэл зүйн удирдамжийн жагсаалтыг гаргаж, хэн ашиглах, хэрхэн ашиглах, хэзээ ашиглах талаар журамлаж эрх зүйн баримт бичиг болгох,
- Анагаах ухааны нотолгоонд суурилсан эмнэл зүйн стандарт, удирдамж, заавар, протокол, эмчилгээ, оношилгооны үнэлгээний хуудсыг ашиглан эмнэл зүйн хувьд үр дүнтэй тусламж, үйлчилгээний менежментийг хэрэгжүүлэх,
- Эмнэл зүйн үр дүнг тогтмол үнэлэх, үнэлгээний үр дүнд суурилсан чанар сайжруулах арга хэмжээг авч төлөвлөж, хэрэгжүүлэх,.
- Эмнэл зүйн эрсдлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх, өвчтөнд учрах хор хөнөөлийг багасгах арга хэмжээг авах, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн ажлын хариуцлагын механизмыг бий болгох,
- Эмч, сувилагчийн мэргэжлийн мэдлэг, ур чадвар нь хийж буй ажилтай нь нийцсэн байх нөхцлийг бүрдүүлэх, мэдлэг, ур чадварыг нь байнга дээшлүүлэх, мэргэшүүлэхэд тогтмол дэмжлэг үзүүлэх, мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх асуудлыг хариуцах,
- Чанарыг сайжруулахад өвчтөн болон олон нийтийн саналыг ашиглан үйлчлүүлэгчдийн хэрэгцээг хангах үйлчилгээг төлөвлөх,
- Өвчтнүүдийн мэдээллийн хамгаалалт, нууцлалыг хангахад чиглэсэн эмнэл зүйн менежментийг хэрэгжүүлэх,
- Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн ажлын байранд тавигдах шаардлагыг тогтоох, ажлын байрны тодорхойлолыг боловсруулах ажлыг удирдлагаар хангах,
- Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээг хийх, аттестатчлалыг удирдан зохион байгуулах, үнэлгээнд суурилсан урамшууллын тогтолцоог бүрдүүлэх ажлыг хариуцах,
- Эмнэлгийн үйл ажиллагааг зохицуулсан бүх тушаал, шийдвэр, журамд үйлчлүүлэгч болон тэдгээрийн ар гэр, олон нийтийн оролцоог хангасан зохицуулалтыг тусгах,
- Үйлчлүүлэгч, олон нийтээс ирж буй санал гомдлын мөрөөр арга хэмжээг хэрэгжүүлэхдээ шийтгэх бус ажлаа сайжруулах арга хэрэгсэл болгодог хандлагыг тогтоох,
- Тусламж, үйлчилгээг төлөвлөхдөө үйлчлүүлэгч, олон нийтийн эрэлт хэрэгцээг юуны түрүүнд судалдаг байх тогтолцоог бүрдүүлэх,

- Эмнэл зүйн стандартуудыг үндэсний стандартын байгууллагаас худалдаж аваад өөрийн сайтад үнэгүй татаж авч хэрэглэх боломжтой олгох нь зүйтэй.

6.3 Хүний нөөцийн тогтвортой байдлыг хангах талаарх санал, зөвлөмж

Бидний зүгээс ӨЭМТ, СЭМТ-д “Эмнэл зүйн засаглал”-ыг бий болгож, хэрэгжүүлэхийг санал болгож байгаа. Эмнэл зүйн засаглалын “Сургалт ба мэргэшүүлэлт” бүрэлдэхүүн хэсгийн хүрээнд хүний нөөцийн тогтвортой байдлыг хангах талаарх дараах санал, зөвлөмжийг гаргаж байна. Үүнд:

- Эмнэлгийн мэргэшсэн ажилтнуудыг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах зорилгоор анхан шатны тусламж, үйлчилгээний эмнэлгийн мэргэжилтний хөгжлийн баримт бичгийг боловсронгуй болгох,
- Хүний нөөцийн карьер хөгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсронгуй болгох, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх,
- Эмнэлгийн мэргэжилтний төгсөлтийн дараах сургалтын чадамжид суурилсан хөтөлбөр боловсруулах,
- Сувилагч, эмчийн харьцаа үзүүлэлт олон улсын дунджаас доогуур байгаа тул ЭМАШТУ-ний байгууллагуудад ажиллах сувилагчийн тоог нэмэгдүүлэх боломжийг судалж, хэрэгжүүлнэ.

6.4 ЭМАШТУ-ний санхүүжилтын шинэчлэлийн санал, зөвлөмж

1. 2022 оны ЭМДҮЗ-ийн тогтоолоор өрх, сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн нэг иргэнээр тооцох санхүүжилтийг 2 дахин нэмэгдүүлж, төлбөрийн аргыг шинэчлэн баталсан. Гэвч анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтнуудын төлбөрийн аргын талаархи ойлголт бага, компьютер, техник хангамж хангалттай бус байгаа нь бодит цагийн горимоор нэхэмжлэл илгээх, санхүүжилтээ бүрэн авч чадахгүй байх эрсдэл гарахаар байна. Мөн тусламж, үйлчилгээний гүйцэтгэл муутай, хүчин чадлаараа ажиллаж чаддаггүй сум дундын эмнэлгүүдийн санхүүгийн байдал хүндрэхээр байна. *Иймд анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагуудын санхүүгийн удирдлагын чадварыг сайжруулах сургалт нэн чухал болж байна.*
2. Дээд болон доод шатлалын тусламж үйлчилгээ үзүүлэгчидтэй нэгдсэн босоо сүлжээ байгуулан ажиллах шаардлагатай. Худалдан авагчийн зүгээс үйлчилгээг сайжруулахын тулд босоо байдлаар үйлчилгээг нэгтгэх, лавлагаа тусламжийг үр дүнтэй ашиглах явдлыг дэмждэг. *Тусламж үйлчилгээний нэгдсэн загварыг бий болгоход санхүүгийн дэмжлэг*

үзүүлэх зорилгоор сонгогдсон өвчнийг тохиолдолд суурилсан санхүүжилтийг нэвтрүүлэх асуудлыг судлана.

3. Хэвтээ чиглэлд нэгдсэн сүлжээ үүсгэн ажиллах хэсэг. Тусламж үйлчилгээний тасралтгүй байдлыг (бие биеэ нөхөх) хангах, эмнэлгийн дотоод аудитыг илүү хийх, үе тэнгийнхний үнэлгээ хийх, төгсөлтийн дараахь сургалт зэрэгтэй холбоотойгоор иймэрхүү сүлжээ байдлаар ажиллаж буй өрхийн эмнэлгүүд нь ганц нэгээрээ ажиллаж буй эмч, мэргэжилтнүүдээс хавьгүй давуу талтай байдаг. Энэхүү сүлжээний хүрээнд дэмжлэг үзүүлэх санхүүжилтийн тогтолцоог судлах шаардлагатай болж байна.
4. Сонгогдсон өвчин эмгэгийн "Өвчний менежментийн хөтөлбөр"-ийг нийт үнийн дүнд суурилсан санхүүжүүлэх боломжийг судлах хэрэгтэй болж байна.

ХАВСРАЛТУУД

Хавсралт 1. Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түргэвчилсэн үнэлгээний асуумж

БҮЛЭГ 2. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дэд бүлэг 1. ЗАСАГЛАЛ, УДИРДЛАГА, МАНЛАЙЛАЛ

№	Үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих үзүүлэлт	Үнэлгээ
1.1	Байгууллагын бүтэц, орон тоог баталж, тусламж, үйлчилгээний чиглэлийн дагуу зохион байгуулсан байна.	1.1.1. Тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд үйл ажиллагаа эрхлэх бүтэц, зохион байгуулалтыг хийсэн байх	1. Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт (MNS)-тай уялдуулан өөрийн байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтыг баталсан тушаалтай 2. Баталсан бүтцийн дагуу тасаг, нэгжийг бүрэн зохион байгуулсан	Шалгуур үзүүлэлт бүрийг 5, 4, 3, 2, 0 оноогоор дүгнэнэ.
		1.1.2. Батлагдсан тусламж, үйлчилгээний жагсаалтын дагуу үйл ажиллагаа явуулдаг байх	1. Жагсаалтад заасан тусламж, үйлчилгээг бүрэн үзүүлдэг 2. Хяналт тавьдаг	5, 4, 3, 2, 0
		1.1.3. Зөвшөөрөгдсөн орны фонд ашиглалт хангалттай байх	1. Зөвшөөрөгдсөн орыг ашигладаг 2. Орны фонд ашиглалтыг тооцдог 3. Орны ашиглалтад хийсэн дүгнэлт, авсан арга хэмжээ	5, 4, 3, 2, 0
		1.1.4. Өдрийн эмчилгээг зохион байгуулсан байх	1. Өдрийн эмчилгээний баталсан журамтай, мөрддөг 2. Өдрийн эмчилгээ, ажилбар хийх стандарт, удирдамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг 3. Эмчилгээг эмчийн заалтаар хийдэг	5, 4, 3, 2, 0

1.2	Байгууллагын ажлын уялдаа холбоо, хамтын ажиллагааг хангаж ажиллана.	1.2.1. Бусад эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран ажиллах зохицуулалтыг хийсэн байх	1.Лавлагаа шатлалын болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээ, үйл ажиллагааны журамтай, баталгаажжлсан 2.Хамтран ажилласан чиглэл, гарсан үр дүнг тооцсон	5, 4, 3, 2, 0
		1.2.2. Тасаг, нэгжийн үйл ажиллагааны уялдаа холбоо, хамтын ажиллагааны зохицуулалтыг хийсэн байх	1.Тасаг, нэгжийн үйл ажиллагааны уялдаа, холбоог зохицуулсан журамтай, баталсан 2.Журмын хэрэгжилтийг хангасан	5, 4, 3, 2, 0
1.3	Байгууллагыг хөгжүүлэх төлөвлөлтийг хийж, үр дүнтэй хэрэгжүүлсэн байна.	1.3.1. Судалгаа, шинжилгээнд үндэслэсэн дунд хугацааны хөгжлийн төлөвлөгөөтэй, хэрэгжилтэд явцын болон төгсгөлийн үнэлгээ хийсэн, үр дүнг тооцсон байх	1.Байгууллагын хөгжлийн төлөвлөгөөг салбарын бодлого, харъяалах орон нутгийн бодлоготой уялдуулан баталж, хэрэгжүүлсэн 2.Төлөвлөгөөнд хийсэн явцын, төгсгөлийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний тайлан, дүгнэлт, цаашид анхаарах санал, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тусгасан 3.Төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хийгдсэн явцын болон төгсгөлийн үнэлгээний дүгнэлтийг удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлсэн тэмдэглэлтэй, гарсан шийдвэр, түүнийг хэрэгжүүлсэн 4.Төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд хамт олны оролцоог хангасан 5.Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг жил бүр дүгнэдэг, тайлантай	5, 4, 3, 2, 0
		1.3.2. Жил бүрийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө нь дунд хугацааны хөгжлийн төлөвлөгөөтэй уялдсан, хэрэгжилтийг тоодог байх	1.Тухайн жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хөгжлийн төлөвлөгөөтэй уялдуулж, батлан хэрэгжүүлсэн 2.Жилийн төвлөвлөгөөний хэрэгжилт, тайлан, дүгнэлттэй	5, 4, 3, 2, 0
1.4	Байгууллагын засаглалын үр дүнтэй тогтолцоо бүрдсэн байна.	1.4.1. Удирдлагын багийн үйл ажиллагаа хэвшиж, үр дүнтэй ажилладаг байх	1.Удирдлагын багийн ажиллах журам, бүрэлдэхүүнийг баталсан тушаалтай 2.Батлагдсан журмын дагуу ажилладаг /хурлын тоо, хурлын тэмдэглэл, гарсан шийдвэр, түүний биелэлт-эргэх холбоо/ 3.Бүрэлдэхүүнд ажилтны төлөөллийг оруулсан	5, 4, 3, 2, 0

			4.Удирдлагын зөвлөлийн хурлаар тасаг, нэгжийн үйл ажиллагаа, тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг хэлэлцэж шийдвэрлэдэг	
1.5	Байгууллагын үйл ажиллагаанд үр дүнтэй дотоодын хяналтыг хийдэг тогтолцоотой байна.	1.5.1. Байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд хийгдэх хяналт, үнэлгээ хэвшсэн байх	1.Дотоод хяналт, үнэлгээний багийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг баталсан тушаалтай 2.Дотоод хяналт, үнэлгээний батлагдсан төлөвлөгөө, үйл ажиллагааны чиглэл бүрээр хяналт, үнэлгээ хийх хуваарьтай 3.Хяналт, үнэлгээ хийх хяналтын хуудсыг чиглэл бүрээр боловсруулж, хэрэглэдэг 4.Хийгдсэн хяналт, үнэлгээний тайлан, дүгнэлттэй 5.Гарсан зөвлөмж, түүний дагуу ажил хийгдсэн 6.Хяналт, үнэлгээний дүгнэлтийг удирдлагын зөвлөлөөр хэлэлцүүлсэн, асуудлыг шийдвэрлүүлсэн	5, 4, 3, 2, 0
1.6	Хариуцлагатай, үр дүнтэй манлайллын тогтолцоо бүрдсэн байна.	1.6.1. Бүх ажилтнуудын хурлыг тогтмол хийж, байгууллагын бодлого, шийдвэрийг танилцуулдаг, тэдний санал бодлыг сонсдог үйл ажиллагаа тогтмолжсон байх	1.Байгууллагын ажилтнуудын хурлын тэмдэглэлтэй 2.Гарсан шийдвэрийн дагуу арга хэмжээ авсан 3.Эргэн мэдээлэл хийдэг, баримтжуулсан	5, 4, 3, 2, 0
		1.6.2. Байгууллагын удирдлага нь тасаг, нэгжийн үйл ажиллагаатай газар дээр нь очиж танилцаж, ажилтнуудын санал, хүсэлтийг шийдвэрлэдэг байх	1.Удирдах ажилтны нэгжид ажиллах хуваарьтай, ажилласан баримттай 2.Шийдвэрлэх асуудал, шийдвэрлэсэн асуудлын тэмдэгдэлтэй 3.Хэрэгжилтийг тооцдог	5, 4, 3, 2, 0
		1.6.3. Тусламж, үйлчилгээний нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авдаг тогтолцоотой байх	1.Тусламж, үйлчилгээний нөхцөл байдалд хийсэн дүн шинжилгээний тайлантай 2.Авч хэрэгжүүлсэн зохион байгуулалтын арга хэмжээний төрөл, удаа	5, 4, 3, 2, 0
		1.6.4. Ажилтнуудад хууль зүйн ба сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх	1.Хууль эрх зүйн зөвлөгөө авсан ажилтны бүртгэлтэй 2.Сэтгэл зүйн зөвлөгөө авсан ажилтны бүртгэлтэй 3.Ажилтнуудын сэтгэл ханамжийн үнэлгээний үр дүн	5, 4, 3, 2, 0

			4.Нөхцөл бүрдүүлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ (хууль, эрх зүйн цахим мэдээний сан, тохижуулсан өрөө, гарын авлага, ном товхимол гэх мэт)	
	1.6.5. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр/ төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, үр дүнтэй ажилладаг байх		1.Байгууллагын хэмжээнд ажлын байрны орчны үнэлгээ хийлгэсэн 2.Ажлын байрны орчинг сайжруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн 3.Тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой ажлын байрны орчинд үүсч болох эрсдлээс сэргийлэх арга хэмжээ хэрэгжүүлсэн 4.Хувийн хамгаалах хэрэгслээр хангасан, хүртээмжтэй 5.Эрсдэл, ослын бүртгэлтэй	5, 4, 3, 2, 0
Онооны дүн	Авбал зохих оноо		...	
	Авсан оноо		...	

Дэд бүлэг 2. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАРЫН УДИРДЛАГА

№	Үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих үзүүлэлт	Үнэлгээ
2.1	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлсэн байна.	2.1.1.“Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөө” /Чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөө/-тэй, хэрэгжүүлж, хянадаг байх	1.Чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөөг баталсан 2.Чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулах төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг дүгнэдэг, үр дүнг жил бүр тооцсон, тайлантай	5, 4, 3, 2, 0
		2.1.2. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдал /ЭМТҮЧАБ/-ын багийн үйл ажиллагаа тогтмолжсон, асуудалд чиглэсэн тодорхой, үр дүнтэй ажилладаг байх	1.Холбогдох тушаал, шийдвэрт заасны дагуу /ЭМТҮЧАБ/-ын багийг зохион байгуулж, гишүүдийг томилсон 2./ЭМТҮЧАБ/-ын багийн гишүүдийн албан тушаалын тодорхойлолт /АТТ/-д холбогдох тушаал, шийдвэрт заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэхээр тусган баталсан 3.АТТ-д заасан чиг үүргийн дагуу ажиллуулдаг	5, 4, 3, 2, 0

			4.Төвийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдалд дүн шинжилгээ хийсэн, гарсан ахиц, үр дүнтэй	
		2.1.3.Чанар, аюулгүй байдал /ЧАБ/-ыг сайжруулах үйл ажиллагаанд эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн үүрэг, оролцоог нэмэгдүүлсэн байх	1.Бүх шатны менежер, эмнэлгийн мэргэжилтэн, бусад ажилтнуудын АТТ-д чанар, аюулгүй байдлын чиглэлээр хийх ажлыг тусгасан 2.Бүх шатны менежер, эмнэлгийн мэргэжилтэн, бусад ажилтны ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээнд ЧАБ-ын чиглэлээр хийсэн ажлыг үнэлдэг шалгууртай 3.ЧАБ-ын чиглэлээр үр дүнтэй ажилласан ажилтнуудад урамшуулал олгох эрх зүйн зохицуулалтай, хэрэгжүүлдэг	5, 4, 3, 2, 0
2.2	Тусламж үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг тасралтгүй хэмжиж, хянаж сайжруулдаг байна.	2.2.1. Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдалд дотоод хяналт, үнэлгээг тогтмол хийдэг байх	1.Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын дотоод хяналт, үнэлгээ хийх төлөвлөгөө, хуваарьтай ажилладаг 2.Хяналт, үнэлгээнд хяналтын хуудсууд ашигладаг 3.Хяналт, үнэлгээний тайлан, дүгнэлттэй 4.Дотоод хяналтаар илэрсэн асуудлыг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусган, сайжруулах арга хэмжээ авч ажилладаг, үр дүн гарсан	5, 4, 3, 2, 0
		2.2.2. Байгууллагын үйл ажиллагаа, үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээнд тохирсон чанар, аюулгүй байдлыг хэмжих өвөрмөц шалгуур үзүүлэлтүүдийг боловсруулан баталсан, хэмжилт, дүн шинжилгээ хийдэг байх	1.Тусламж, үйлчилгээний төрөл бүрээр баталсан чанарын шалгуур үзүүлэлттэй, үзүүлэлт тус бүрийн суурь түвшинг тодорхойлсон 2.Шалгуур үзүүлэлтийг тогтмол хэмжиж, дүн шинжилгээ хийсэн дүгнэлт, тайлантай 3.Дүгнэлтийг үйл ажиллагаандаа ашигладаг, 4.Тусламж, үйлчилгээний чанарын үзүүлэлт сайжирсан, ахиц өөрчлөлт гарсан 5.Шалгуур үзүүлэлтийг улс, аймаг, нийслэлийн дундаж үзүүлэлттэй харьцуулсан хувь	5, 4, 3, 2, 0
		2.2.3. Чанарыг тасралтгүй сайжруулах арга хэмжээ зохион байгуулдаг байх	1.Тасаг, нэгж бүр тусламж, үйлчилгээнд жил бүр шинэ технологи, сайн туршлагыг нэвтрүүлсэн	5, 4, 3, 2, 0

			<p>2.Байгууллагын хэмжээнд чанар сайжруулах үйл ажиллагааг тасралтгүй зохион байгуулж, ажилтнуудын оролцоог хангасан</p> <p>3.Жил бүр 2-оос доошгүй удаа чанар, аюулгүй байдлын сургалт зохион байгуулж, ажилтнуудыг бүрэн хамруулсан</p> <p>4.Чанар сайжруулах аргуудыг хэрэглэдэг, “Чанарын өдөрлөг”-ийг тогтмол зохион байгуулдаг</p>	
		2.2.4. Оношилгоо, эмчилгээнд тусламж, үйлчилгээний стандарт, удирдамж, зааврыг мөрдөж ажилладаг байх	<p>1.Байгууллагын үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээнд мөрдөх стандарт, удирдамж, заавар зэрэг эрх зүйн баримт бичгийн нэгдсэн жагсаалтыг баталсан, баяжилт хийдэг</p> <p>2.Ажилтан бүр стандарт, эмнэлзүйн удирдамж, зааврыг ашиглах боломжоор хангагдсан буюу Цахим, хавтас, сан, гарын авлага гэх мэт</p> <p>3.Стандарт, удирдамж, зааврыг хэрэгжүүлэх талаар сургалтыг тогтмол зохион байгуулдаг</p> <p>4.Олон улсын хэмжээнд мөрдөж байгаа эмнэл зүйн удирдамж, заавар, гарын авлагыг ашиглах боломж нөхцөлийг хангасан</p>	5, 4, 3, 2, 0
2.3	Байгууллагын үйл ажиллагаа, тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг хангахад үйлчлүүлэгчийн оролцоог хангасан байна.	2.3.1. Үйлчлүүлэгчээс авсан сэтгэл ханамжийн судалгааг тухай бүр дүгнэдэг, гарсан асуудалд чиглэсэн тодорхой арга хэмжээ авдаг, дүн шинжилгээ харьцуулалт хийж хэвшсэн байх	<p>1.Үйлчлүүлэгчдээс авсан сэтгэл ханамжийн судалгааг улирал бүр авдаг</p> <p>2.Судалгаанд дүн шинжилгээ хийн асуудлыг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгасан</p> <p>3.Тодорхойлсон асуудалд чиглэсэн авсан арга хэмжээ, үр дүнг танилцуулсан</p>	5, 4, 3, 2, 0
		2.3.2. Ажилтнуудаас авсан сэтгэл ханамжийн судалгааг тухай бүр дүгнэдэг, гарсан асуудалд чиглэсэн тодорхой арга хэмжээ авдаг, дүн шинжилгээ харьцуулалт хийж хэвшсэн байх	<p>1.Ажилтнуудаас авсан сэтгэл ханамжийн судалгаанд дүн шинжилгээ хийн асуудлыг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгасан</p> <p>2.Тодорхойлсон асуудалд чиглэсэн авсан арга хэмжээ, үр дүнг танилцуулсан</p>	5, 4, 3, 2, 0

		2.3.3. Ёс зүйн алдаа зөрчлийг мэдээлэх, бүртгэх тогтолцоог бий болгосон байх	1.Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн дүрмийг мөрддөг 2.Ёс зүйн алдаа зөрчлийг мэдээлэх, бүртгэх журам, бүртгэлийн сантай 3.Удирдах ажилтны ёс зүйн хэмжээг мөрддөг 4.Эмнэлгийн ажилтнуудын харилцаа, хандлага, ёс зүйн зөрчил гаргахаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр олон талт арга хэмжээг төлөвлөн зохион байгуулдаг, хэвшсэн 5.Иргэдийн гомдол саналыг бүртгэн, шийдвэрлэсэн	5, 4, 3, 2, 0
2.4	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагаа зохион байгуулдаг байна.	2.4.1. Тусламж, үйлчилгээний аюулгүй байдлыг хангах журамтай, зохион байгуулалтыг бүх тасаг, нэгжид хийсэн байх	1.Тусламж, үйлчилгээний аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн батлагдсан журамтай, хэрэгжүүлсэн, үр дүнг дүгнэдэг 2.Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр хийсэн ажил, үр дүн 3.Тасаг, нэгж хооронд үйлчлүүлэгчийг аюулгүй тээвэрлэх нөхцөлийг хангасан 4.Үйлчилгээ үзүүлэгчийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр хийсэн ажил, үр дүн	5, 4, 3, 2, 0
		2.4.2. Тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх явцад үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдалд сөргөөр нөлөөлөх нөхцөл байдал үүссэн тохиолдлыг бүртгэж, хариу арга хэмжээ авдаг байх	1.Байгууллага нь холбогдох журам, зааврыг үндэслэн өөрийн үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан баталсан тохиолдол бүртгэх, хариу арга хэмжээ авах баталсан журамтай, мөрддөг 2.Тохиолдол мэдээлэх ажилтанг томилсон тушаалтай 3.Тохиолдлын санд нэвтрэх нэр нэвтрэх, код авсан 4.Тохиолдлын санд мэдээлсэн удаа 5.Бүртгэгдсэн тохиолдол бүрт дүн шинжилгээ хийн, хэлэлцүүлдэг 6.Тохиолдлын мөрөөр арга хэмжээ авч, хэрэгжүүлдэг	5, 4, 3, 2, 0
		2.4.3. Аюулгүй байдалтай холбоотой алдаанаас хохирсон ажилтан, үйлчлүүлэгчид дэмжлэг үзүүлдэг байх	1.Аюулгүй байдалтай холбоотой алдаанаас хохирсон ажилтан, үйлчлүүлэгчид дэмжлэг үзүүлэх батлагдсан журамтай, хэрэгжүүлдэг 2.Дэмжлэг үзүүлсэн төрөл, тоо, баримттай	5, 4, 3, 2, 0
		2.4.4. Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдалтай холбоотой	1.Сургалтын удирдамж, хөтөлбөртэй 2.Сургалтын тайлантай	5, 4, 3, 2, 0

		сургалтыг эмнэлгийн нийт ажилтнуудад /эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус мэргэжилтнүүдэд/ тогтмол зохион байгуулдаг байх	3.Оролцогчдын бүртгэлтэй	
2.5	Эрсдэлийг удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлсэн байна.	2.5.1. Эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээ авах үйл ажиллагааг тогтмолжуулсан байх	1.Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг нь холбогдох журам, зааврын дагуу байгууллагын эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлж ажилладаг 2.Байгууллагын түвшинд эрсдэлийг бүртгэх тогтолцоо бүрдсэн (Эрсдэл бүртгэдэг арга /цахим болон цаасан/) 3.Эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлсэн үйл ажиллагаа хийдэг 4.Үнэлгээнд үндэслэн боловсруулсан эрсдэлээс сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авах төлөвлөгөөтэй, хэрэгжилт, үр дүнг тооцсон 5.Эрсдэлийн мэдээний сантай, бүртгэдэг 6.Өндөр эрсдэл болон ноцтой үр дагавар бүхий эрсдэлийг холбогдох байгууллагад мэдээлсэн	5, 4, 3, 2, 0
		2.5.2. Эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээ авах чиглэлээр байгууллагын ажилтнуудыг сургадаг байх	1.Байгууллагын нийт ажилтнуудыг эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээг авах чиглэлээр сургадаг 2.Эрсдэлийг үнэлэх, эрэмбэлэх, хариу арга хэмжээг авах төлөвлөгөө боловсруулахад ажилтнуудын оролцоог хангасан 3.Сургалтын удирдамж, хөтөлбөртэй	5, 4, 3, 2, 0
		2.5.3. Барилга байгууламжийн засвар, үйлчилгээний өмнө болон явцад гарч болох эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг авдаг байх	1.Барилга байгууламжийн засвар, үйлчилгээний өмнө эрсдэлийг тооцож арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлсэн 2.Засварын явцад аюулгүй байдлыг хангаж, хяналт тавьж ажилладаг	5, 4, 3, 2, 0
2.6	Хөндлөнгийн байгууллагын хяналт, шалгалтын мөрөөр арга	2.6.1. Хөндлөнгийн байгууллагын хяналт, шалгалтын мөрөөр арга хэмжээ авч ажилладаг байх	1.Санхүүгийн байгууллага, аудитын хяналт, шалгалтын дүгнэлт, гарсан зөрчлийг арилгах талаар авсан арга хэмжээ, үр дүн	5, 4, 3, 2, 0

	хэмжээ авч, хэрэгжүүлдэг байна.		2.Мэргэжлийн хяналтын болон эрүүл мэндийн даатгалын байгууллага, аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газраас хийсэн хяналт, шалгалтын дүгнэлт, авсан арга хэмжээ, үр дүн гарсан 3.Тайлан, дүгнэлттэй	
	Онооны дүн	Авбал зохих оноо	...	
		Авсан оноо	...	

Дэд бүлэг 3. ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХӨГЖИЛ

№	Үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих үзүүлэлт	Үнэлгээ
3.1	Байгууллагын хөгжлийн зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэх хүний нөөцөөр хангасан байна.	3.1.1. Сум, тосгоны эрүүл мэндийн Төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа, тусламж үйлчилгээний хэрэгцээнд үндэслэн хүний нөөцийн төлөвлөлтөө хийж, хангасан байх	1.Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны /MNS/ стандартад заасан хүний нөөцийн хангалтын хувь 2.Байгууллагын даргын тушаалаар батлагдсан орон тооны хангалтын хувь 3.А зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвд 5-аас доошгүй үндсэн мэргэжлийн эмч ажилладаг, Б зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төв нь гэмтэл эсхүл яаралтай тусламжийн мэргэшлийн эмчтэй	5, 4, 3, 2, 0
		3.1.2. Хүний нөөцийн хөгжлийн (төгсөлтийн дараах сургалт, эрдмийн болон мэргэжлийн зэрэг, нийгмийн хамгаалал гэх мэт) хөтөлбөр/төлөвлөгөө батлан, хэрэгжүүлдэг байх	1.Хүний нөөцийн хөгжлийн батлагдсан төлөвлөгөөтэй ажилладаг 2.Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангаж, үр дүнг тооцдог, тайлантай	5, 4, 3, 2, 0
		3.1.3. Хүний нөөцийн хангалт, хөгжилд жил бүр судалгаа/дүн шинжилгээ хийж хэвшсэн байх	1.Хүний нөөцийн хөгжилд жил бүр хийсэн судалгаа/дүн шинжилгээний тайлантай 2.Дүгнэлт, үр дүнг үндэслэн авсан арга хэмжээ	5, 4, 3, 2, 0
		3.1.4. Ажлын байрны хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн нөхцөлд үнэлгээ хийлгэж, арга хэмжээ авдаг байх	1.Ажлын байрны хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн нөхцөлд холбогдох мэргэжлийн байгуулагаар үнэлгээ хийлгэсэн 2.Үнэлгээний мөрөөр арга хэмжээ авч, дүгнэсэн 3.Хөдөлмөрийн норм нормативын судалгаа хийсэн	5, 4, 3, 2, 0

			4.Хөдөлмөрийн норм нормативыг үндэслэн ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэхээр авсан арга хэмжээ	
		3.1.5. Ажилтан бүрийн албан тушаалын тодорхойлолтыг тусламж, үйлчилгээний өөрчлөлт, шинэчлэлтэй уялдуулан шинэчилж, баталгаажуулсан байх	1.Ажилтан бүр албан тушаалын чиг үүргийн дагуу батлагдсан албан тушаалын тодорхойлолт /АТТ/-той 2.АТТ-ыг тусламж, үйлчилгээний өөрчлөлт, шинэчлэлтэй уялдуулан шинэчилж, баталгаажуулсан 3.АТТ-д ажлын байрны хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн нөхцлийг бүрдүүлэх, сайжруулах талаар тусгасан	5, 4, 3, 2, 0
		3.1.6. Ажилтан бүртэй хөдөлмөрийн гэрээ байгуулсан, гэрээний биелэлтийг дүгнэдэг байх	1.Ажилтан бүртэй байгуулж баталгаажуулсан хөдөлмөрийн гэрээтэй 2.Гэрээний биелэлтийг дүгнэдэг, урамшуулал, хариуцлагын тогтолцооны уялдааг хангасан	5, 4, 3, 2, 0
		3.1.7. Ажилтан нэг бүрээр хувийн хэргийг бүрдүүлсэн, баяжилт хийгддэг байх	1.Ажилтан бүрийн хувийн хэргийг тавигдах стандарт, шаардлагын дагуу бүрдүүлсэн 2.Жил бүр баяжилт хийгдсэн	5, 4, 3, 2, 0
3.2	Хүний нөөцийг бүрдүүлэх тогтолцоотой байна.	3.2.1. Ажилтныг сонгон шалгаруулалтаар ажилд авдаг журамтай, хэрэгжүүлдэг байх	1.Ажилтанг сонгон шалгаруулалтаар ажилд авах батлагдсан журам, тавигдах шаардлага, шалгуур үзүүлэлттэй 2.Сонгон шалгаруулалтыг журмын дагуу хийсэн	5, 4, 3, 2, 0
		3.2.2. Шинэ ажилтанг чиглүүлэх, дадлагажуулах сургалтад хамруулдаг тогтолцоо бүрдсэн байх	1.Шинэ ажилтанг чиглүүлэх, дадлагажуулах сургалтын батлагдсан хөтөлбөртэй, мөрддөг 2.Үр дүнг тооцсон, тайлантай	5, 4, 3, 2, 0
3.3	Хүний нөөцийг хөгжүүлэх арга хэмжээ авч, шийдвэрлэдэг байна.	3.3.1. Хүний нөөцийг ажлын байран дээр тасралтгүй суралцах нөхцөл, боломжоор хангасан байх	1.Ажлын байран дээр суралцах нөхцөлөөр хангасан байдал /өрөө, тасалгаа, номын сан, цахим сан, сургалтын хэрэглэгдэхүүн/ 2.Ажлын байрны сургалтыг тогтмол зохион байгуулдаг	5, 4, 3, 2,

		<p>3.3.2. Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг гадаад, дотоод сургалтанд хамруулж хөгжүүлдэг тогтолцоо бүрдэж, үйл ажиллагаа хэвшсэн байх</p>	<p>1.Үйлчлэх хүрээний хүн амын өвчлөл, оношилгоо, эмчилгээний технологийн дэвшил зэрэгт нийцүүлэн жил бүр сургалтын хэрэгцээг тодорхойлон, түүнд үндэслэн дотоодын сургалтын төлөвлөгөө батлан хэрэгжүүлсэн 2.Сургалтын хэрэгцээг тогтоосон судалгааны тайлан, дүгнэлттэй 3.Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний багц цагийн сургалтанд хамрагдсан мэдээний сантай 4.Эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний гадаад, дотоод сургалтын талаар байгууллагын цахим хуудсанд мэдээлсэн 5.Сургалтын тайлантай</p>	5, 4, 3, 2, 0
		<p>3.3.3. Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авдаг байх</p>	<p>1.Эмнэлгийн мэргэжилтэн бүр ёс зүйн хэм хэмжээг мөрддөг 2.Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ зохион байгуулсан 3.Эмнэлгийн мэргэжилтний харьцаа хандлага, ёс зүйн чиглэлээр сургалт хийдэг 4.Ажилтнуудын ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээнд харьцаа хандлага, ёс зүйн шалгуур үзүүлэлтийг тусган, дүгнэдэг</p>	5, 4, 3, 2, 0
		<p>3.3.4. Үзүүлж байгаа, тусламж, үйлчилгээндээ дүн шинжилгээ хийж, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн бүр эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил хийдэг, хэвшсэн байх</p>	<p>1.Эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын тоо, төрөл 2.Хэлэлцүүлсэн байдал 3.Хэвлэж, нийтэлсэн бүтээл 4.Эрдэм шинжилгээний хурал зохион байгуулсан тайлантай</p>	5, 4, 3, 2, 0
		<p>3.3.5. Эмнэлгийн мэргэжилтнийг мэргэшүүлж, ур чадварыг дээшлүүлдэг байх</p>	<p>1.Эмнэлгийн мэргэжилтнүүд нь мэргэшсэн 2.Жил бүр эрдмийн цол болон мэргэжлийн зэрэгтэй эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний тоог нэмэгдүүлэхэд идэвхтэй ажиллаж, байгууллагаас дэмжлэг үзүүлсэн</p>	5, 4, 3, 2, 0

			3.Жил бүр шинээр мэргэжлийн зэрэг хамгаалсан эмч, эмнэлгийн дунд мэргэжилтний тоо, мэргэжлийн төрөл, хувь	
		3.3.6. Тусламж, үйлчилгээний жагсаалтад заасан гардан үйлдлийг стандарт, удирдамж, зааврын дагуу хийх ур чадвар эзэмшсэн байх	1.Өөрийн төвд хийгддэг гардан үйлдлийн жагсаалттай 2.Гардан үйлдлийг стандарт, удирдамж, зааврын дагуу хийдэг	5, 4, 3, 2, 0
		3.3.7. Тусламж, үйлчилгээний жагсаалтад заасан гардан үйлдлийг хийх эмнэлгийн мэргэжилтний ур чадварыг үнэлдэг, сургадаг байх	1.Тусламж, үйлчилгээний жагсаалтад тусламж, үйлчилгээ бүрт хийгдэх гардан үйлдлийг гүйцэтгэх эмнэлгийн мэргэжлтний ур чадварыг үнэлдэг 2.Стандарт, удирдамж, зааврыг үндэслэн гардан үйлдлийг үнэлэх хяналтын хуудсуудыг боловсруулж ашигладаг, дүгнэдэг 3.Ур чадварыг сайжруулах сургалтыг бүх хэлбэрээр явуулдаг	5, 4, 3, 2, 0
3.4	Ажилтнуудын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлдэг, урамшууллын тогтолцоог бүрдүүлсэн байна.	3.4.1. Ажилтнуудын ажилд гүйцэтгэлийн үнэлгээ хийдэг, хэвшсэн байх	1.Ажилтнуудын ажилд гүйцэтгэлийн үнэлгээ хийх батлагдсан журам, шалгуур үзүүлэлттэй 2.Үнэлгээг хэлэлцсэн хурлын тэмдэглэл, гарсан шийдвэр, бусад баримт бичигтэй 3.Урамшуулал олгосон ажилтны тоо, хувь	5, 4, 3, 2, 0
3.5	Ажилтнуудын ажлын орчин нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангаж ажиллана.	3.5.1. Ажлын орчин нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах чиглэлээр ажилтнуудаас авсан сэтгэл ханамжийн судалгааг тухай бүр дүгнэдэг, гарсан асуудалд чиглэсэн тодорхой арга хэмжээ авдаг, дүн шинжилгээ харьцуулалт хийж хэвшсэн байх	1.Сэтгэл ханамжийн судалгааг тогтмол авдаг 2.Судалгааны дүгнэлтэд үндэслэн тодорхой үйл ажиллагааг холбогдох төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлсэн 3.Урамшуулал, нийгмийн асуудлыг хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэдэг 4.Ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэн оновчтой зохион байгуулах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлантай	5, 4, 3, 2, 0
Онооны дүн		Авбал зохих оноо	...	
		Авсан оноо	..	

Дэд бүлэг 4. МЭДЭЭЛЛИЙН УДИРДЛАГА, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

№	Үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих үзүүлэлт	Үнэлгээ
4.1	Байгууллагын мэдээллийн тогтолцоог өргөжүүлэх чиглэлээр арга хэмжээ авч ажилладаг байна.	4.1.1. Байгууллагын хөгжлийн төлөвлөгөөнд мэдээллийн удирдлагыг сайжруулах арга хэмжээг тусгасан, хэрэгжүүлдэг байх	1.Байгууллагын хөгжлийн төлөвлөгөөнд мэдээллийн удирдлагыг сайжруулах ажлыг төлөвлөсөн, 2.Хийгдсэн арга хэмжээний тайлан, гарсан үр дүн, дүгнэлт	5, 4, 3, 2, 0
		4.1.2. Тусламж, үйлчилгээнд цаг товлох үйлчилгээг нэвтрүүлсэн байх	1.Баталсан цагийн хуваарьтай, ил тод байдал 2.Цаг товлох үйлчилгээний зохицуулалт, үйл ажиллагаа хэвшсэн	5, 4, 3, 2, 0
		4.1.3. Байгууллага нь тусламж, үйлчилгээний үзүүлэлтүүд, хүний нөөц, багаж тоног төхөөрөмж, эм эмнэлгийн хэрэгсэл, санхүү зэрэг чиглэлээр 5 жилээс доошгүй хугацаагаар үүсгэсэн мэдээний сантай байх	1.Мэдээний сантай, жил бүр хийсэн баяжилт хийдэг 2.Хийгдсэн харьцуулалт, дүн шинжилгээтэй 3.Шийдвэр гаргалт, төлөвлөлт, судалгаа шинжилгээний ажилд ашигладаг	5, 4, 3, 2, 0
4.2	Мэдээ, мэдээллийн ил тод байдлыг хангасан байна.	4.2.1. Эрүүл мэндийн даатгал, төр хариуцан төлж буй тусламж, үйлчилгээ болон төлбөртэй тусламж, үйлчилгээний мэдээллийн ил тод байдлыг хангасан байх	1.Эрүүл мэндийн даатгал, төр хариуцан төлж байгаа тусламж, үйлчилгээ болон төлбөртэй тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журам, нэр төрлийн жагсаалтыг баталгаажуулж, ил тод (цахим хуудас, мэдээллийн самбар гэх мэт) байрлуулсан 2.Лавлагаа мэдээллийн ажилтан мэдээлэл өгдөг	5, 4, 3, 2, 0
		4.2.2. Байгууллага нь тусламж, үйлчилгээний зохицуулалтын мэдээллээр хангасан байх	1.Үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээний (өдрийн эмчилгээ, өдрийн мэс засал, хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ) зохицуулалтын мэдээллийг ил тод байршуулсан, иргэдэд мэдээлдэг 2.Үйлчлүүлэгчид өгөх мэдээ, мэдээллийн урсгалыг тодорхойлж, ил тод байршуулсан, хэрэгжүүлдэг	5, 4, 3, 2, 0

		4.2.3. Үйлчлүүлэгч зөвлөгөө, мэдээлэл авах нөхцөл, боломж бүрдүүлсэн байх	1.Үйлчлүүлэгчид эмнэлэгт хэвтэхийн өмнөх болон эмнэлгээс гарсны дараа зөвлөгөө мэдээлэл авахад туслах утсан холбоо, цахим шуудангийн үйлчилгээг нэвтрүүлсэн 2.Мэдээлэл, зөвлөгөө өгдөг утас, хариуцсан ажилтантай 3.Үйлчилгээ үзүүлсэн бүртгэл, баримттай	5, 4, 3, 2, 0
4.3	Байгууллагын гадаад, дотоод сүлжээ, түүний баяжилт, ашиглалт өргөжсөн байна.	4.3.1. Байгууллага нь гадаад сүлжээтэй (цахим хуудас, Facebook page гэх мэт), байнга баяжилт хийгддэг, ашигладаг байх	1.Цахим хуудас, Facebook page хуудастай 2.Цэс, оруулсан мэдээллийн цаг хугацаа 3.Хандалтын тоо 4.Эрүүл мэндийн боловсрол олгох мэдээ, мэдээллийн төрөл 5.Хариуцсан ажилтантай	5, 4, 3, 2, 0
		4.3.2. Байгууллагын ажилтнууд мэдээллээ түргэн шуурхай солилцдог дотоод сүлжээний үйл ажиллагаа хэвшсэн байх	1.Дотоод сүлжээнд холбогдсон, ашигладаг 2.Ямар, ямар мэдээлэл солилцож байгаа, ямар чиглэлд ямар зорилгоор ашиглаж байгааг болон үр дүнтэй байдлыг тодорхойлсон	5, 4, 3, 2, 0
		4.3.3. Мэдээ, мэдээллийн нууцлалыг хадгалах нөхцлийг бүрдүүлсэн байх	1.Өвчний түүх болон үйлчлүүлэгчийн мэдээллийн нууцлал, байгууллагын цахим мэдээллийн нууцыг хадгалах талаар зохицуулсан журамтай 2.Журмыг хэрэгжүүлж, баримт бичгийн нууцлалыг хадгалах нөхцөл, зохион байгуулалтыг хийсэн	5, 4, 3, 2, 0
		4.3.4. Зайнаас /телемедицин/ эмнэлзүйн зөвлөгөө авдаг тогтолцоог бүрдүүлсэн байх	1.Алсын зайнаас эмнэлзүйн зөвлөгөө авах үйл ажиллагааг зохицуулсан журамтай 2.Лавлагаа шатлалын байгууллагаас оношилгоо, эмчилгээний зөвлөгөө авсан бүртгэлтэй 3.Зайн сургалтанд хамрагддаг, бүртгэлтэй	5, 4, 3, 2, 0
		4.3.5. Үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангаж ажилладаг байх	Дараах мэдээлэл ил тод байршсан байна: <ul style="list-style-type: none"> • Удирдлагын үйл ажиллагаа • Эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжилт авдаг тусламж, үйлчилгээ • Төсөв, түүний зарцуулалт • Хүний нөөцийн мэдээлэл • Зохион байгуулсан арга хэмжээний мэдээлэл 	5, 4, 3, 2, 0

			<ul style="list-style-type: none"> • Эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд /чанар, аюулгүй байдлын/ • Сэтгэл ханамжийн судалгааны дүгнэлт, эргэн мэдээлэл • Сайн туршлагын мэдээлэл 	
4.4	Байгууллагын баримт бичгийн хөтлөлт жигдэрсэн байх	4.4.1. Хөтлөгдөх анхан шатны баримт бичгийн хөтлөлт, үг товчлол, тэмдэг, тэмдэглэгээг тодорхойлж, ашиглах заавар, зохицуулалтыг хийсэн байх	<ol style="list-style-type: none"> 1.Байгууллагын баримт бичгийн хөтлөлтийг журамласан 2.Ажилтнуудад сургалт хийсэн, заавар, зөвлөгөө өгдөг 3.Баримт бичгийн хөтлөлтөд хяналт тавьдаг 	5, 4, 3, 2, 0
Онооны дүн		Авбал зохих оноо	...	
		Авсан оноо	...	

Дэд бүлэг 5. ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ЧАНАР, АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА, ЗАСВАР, ТЕХНИКИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

№	Үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих үзүүлэлт	Үнэлгээ
5.1	Тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангах, засвар үйлчилгээ хийх журмыг мөрдөж ажиллана.	5.1.1. Байгууллага нь тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангах, засвар үйлчилгээ хийх журамтай, мөрддөг байх	<ol style="list-style-type: none"> 1.Багаж, тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангах, засвар үйлчилгээ хийх журмыг баталсан 2.Мөрдөлтөд хяналт тавьдаг 3.Тоног төхөөрөмж хариуцсан техникийн ажилтантай 	5, 4, 3, 2, 0
		5.1.2. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангах, засвар үйлчилгээ хийдэг байх	<ol style="list-style-type: none"> 1.Тоног төхөөрөмжийн хангалт, ашиглалт, засвар үйлчилгээг хийлгэх гэрээтэй ажилладаг 2.Гэрээнд тоног төхөөрөмжийн техникийн үзлэг, засвар үйлчилгээний хуваарь, зардлыг тусгасан 3.Гэрээний биелэлтийг дүгнэдэг 4.Аймгийн Эрүүл мэндийн газарт жил бүр захиалга өгч, багаж тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангаж ажилладаг 	5, 4, 3, 2, 0
5.2	Тоног төхөөрөмжийн хангамж, бүртгэл мэдээллийн сантай байна.	5.2.1. Тоног төхөөрөмжийн мэдээллийн санг бүрдүүлсэн байх	1.Тоног төхөөрөмжийн хангалт, ашиглалт, хөрөнгө оруулалт, засвар үйлчилгээ, шалгалт тохируулгатай холбоотой мэдээллийн сантай ажилладаг	5, 4, 3, 2, 0

			2.Мэдээллийн сангийн үйл ажиллагаа тогтмолжсон, аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан	
		5.2.2. Тоног төхөөрөмжийн хөрөнгийн төлөвлөлт хийдэг байх	1.Тоног төхөөрөмжийн хангалт, засвар үйлчилгээний хөрөнгийг төлөвлөж, байгууллагын төсөвт тусгасан 2.Шаардлагатай сэлбэг хэрэгслийн жагсаалт гаргасан 3.Солигдсон сэлбэг, хэрэгслийг баримтжуулсан 4.Санхүүгийн тайлантай 5.Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн элэгдэл хорогдол, ашиглалтын хугацааг тодорхойлдог	5, 4, 3, 2, 0
		5.2.3. Тоног төхөөрөмжийн хангамж, засвар, үйлчилгээтэй холбоотой асуудлыг хэлэлцүүлж арга хэмжээ авч ажилладаг байх	1.Тоног төхөөрөмжийн хангалт, засвар, үйлчилгээтэй холбоотой асуудлыг жил бүр удирдлагын зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, дүгнэлт өгдөг 2.Төхөөрөмжийн хангалт, засвар, үйлчилгээтэй холбоотой асуудлаар дээд шатны байгууллагад хандаж, шийдвэрлүүлсэн 3.Шийдвэрийн дагуу арга хэмжээ авч ажилладаг, үр дүнг тооцдог	5, 4, 3, 2, 0
5.3	Тоног төхөөрөмжийн стандарт, удирдамж, зааврын дагуу чанар, аюулгүй ажиллагааг хангасан байна.	5.3.1. Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавартай, санамжийг холбогдох ажлын байран дээр байрлуулж, хяналт тавьдаг байх	1.Бүх тасаг/нэгжид байгаа тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм, зааврыг боловсруулж, баталгаажуулсан 2.Аюулгүй ажиллагааны дүрэм, зааврыг ажлын байранд байршуулсан 3.Аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг ажилтан бүрт өгдөг, гарын үсэг зуруулж баталгаажуулсан 4.Ашиглалт, аюулгүй ажиллагаанд тогтмол хяналт тавьдаг, хяналтын хуудас ашигладаг	5, 4, 3, 2, 0
		5.3.2. Тоног төхөөрөмжийг ашиглах, ажиллуулах, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг хийдэг байх	1.Тоног төхөөрөмжийг ашиглах, ажиллуулах, аюулгүй ажиллагааны сургалтын хөтөлбөртэй 2.Эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг давтамжтайгаар хийдэг 3.Ажлын байр бүрийн тоног төхөөрөмжийг хариуцсан эмнэлгийн мэргэжилтэнд заавар, зөвлөгөө өгдөг	5, 4, 3, 2, 0

			<p>4.Сургалт хийсэн, заавар зөвлөгөө өгсөн бүртгэл хөтөлдөг</p> <p>5.Ажлын байр бүрийг тоног төхөөрөмжийг ашиглах, ажиллуулах, аюулгүй ажиллагааг хангах гарын авлагаар хангасан</p> <p>6.Шинээр суурилуулсан тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, ажиллуулах, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг ажлын байран дээр хийсэн</p>	
		5.3.3. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжинд шалгалт тохируулга хийлгэдэг байх	<p>1.Шалгалт тохируулгад хамрагдах шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн жагсаалтыг баталсан</p> <p>2.Шалгалт тохируулгад шаардлагатай зардлын тооцоо гаргаж, байгууллагын төсөвт суулгадаг</p> <p>3.Журамд заасан хугацаанд тоног төхөөрөмжид шалгалт тохируулга хийлгэдэг, үр дүнг тооцдог</p> <p>4.Шалгалт тохируулгад тэнцээгүй тоног төхөөрөмжийг хэвийн ажиллагаанд оруулдаг арга хэмжээ авдаг</p> <p>5.Шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг баталгаажуулах гэрээг мэргэжлийн байгууллагатай хийсэн</p> <p>6.Лабораторийн хэмжих хэрэгслүүд, цусны даралтын аппарат, даралтын монометр, термометр, жин зэрэг хэмжих хэрэгслүүдийг баталгаажуулсан</p>	5, 4, 3, 2, 0
		5.3.4. Эрсдэл өндөртэй тоног, төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааг хангаж ажилладаг байх	<p>1.Мэс заслын, лабораторийн тоног төхөөрөмж бүрийн аюулгүй ажиллагааг хангаж ажилладаг, үйлчилгээ тохируулгыг тогтмол хийдэг</p> <p>2.Хэвийн ажиллагааг өдөр бүр хянаж, тэмдэглэл хөтөлдөг</p>	5, 4, 3, 2, 0
		5.3.5. Тоног төхөөрөмжийн байршил зүй зохистой байх	<p>1.Нэг тоног төхөөрөмжид ноогдох талбай стандартад заасан хэмжээг хангасан</p> <p>2.Өндөр даралтын ариутгалын тоног төхөөрөмжийн байршил, аюулгүй байдал зохих түвшинд байдаг</p>	5, 4, 3, 2, 0

		5.3.6. Тоног төхөөрөмж бүрийг газардуулгын системд холбож, аюулгүй ажиллагааг хангаж ажилладаг байх	1.Мэргэжлийн байгууллагаар 2-оос доошгүй (хавар, намар) удаа цэг тус бүр дээр газардуулгын хэмжилт хийлгэж, дүгнэлт гаргуулсан 2.Тоног төхөөрөмж бүр газардуулгад холбогдсон 3.Газардуулгын байршлын зураг гаргаж баталгаажуулсан	5, 4, 3, 2, 0
5.4	Эрүүл мэндийн байгууллагад ашиглаж буй рентген тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааг хангасан байна.	5.4.1. Цацрагийн үүсгүүртэй рентген тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ авдаг байх	1.Цацрагийн үүсгүүртэй рентген тоног төхөөрөмжийг ашиглах тусгай зөвшөөрөлтэй 2.Өрөө тасалгаа, тоног төхөөрөмжид цацрагийн тунгийн хэмжилтийг тогтмол хийлгэсэн 3.Цацрагийн болон рентген тоног төхөөрөмжийн туяаны тун зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байгаа эсэхэд цацрагийн хяналтын газар болон бусад мэргэжлийн байгууллагаас гаргасан дүгнэлттэй 4.Албадмал салхилуурын системээр хангасан (рентген) 5.Хамгаалах хувцас хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдалд хяналт тавьдаг	5, 4, 3, 2, 0
		5.4.2. Рентген туяаны хор нөлөөнөөс сэргийлэх арга хэмжээ авдаг байх	1.Цацрагтай орчинд ажиллагсдын хувийн дозиметрийг сар бүр хэмжилтэнд хамруулдаг 2.Эмнэлгийн мэргэжилтэн, техникийн ажилтнуудыг цацрагаас хамгаалах хувцас, хэрэгслээр хангасан, хэрэглэж хэвшсэн 3.Үйлчлүүлэгчид зориулсан цацрагаас хамгаалах хувцас, хэрэгсэлтэй, хэрэглүүлж хэвшсэн 4.Ионжуулагч цацрагаас буюу рентген туяанаас хамгаалах заавар, зөвлөгөөг ажилтнуудад өгч, баталгаажуулсан 5.Рентген төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны болон ажиллуулах заавартай, мөрддөг	5, 4, 3, 2, 0

			6.Рентген туяаны санамж, анхааруулга тэмдгийг ажлын байранд ил, харагдахуйц байршуулсан	
5.5	Тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангаж, засвар, үйлчилгээг хийдэг байна.	5.5.1. Тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг төлөвлөгөө, графикийн дагуу хийдэг байх	1.Засвар үйлчилгээний баталсан төлөвлөгөөтэй, хэрэгжүүлдэг 2.Засвар үйлчилгээ хийхэд ашигласан сэлбэг, дагалдах хэрэгслийн бүртгэл хөтөлдөг 3.Засвар үйлчилгээний тайлантай 4.Засвар үйлчилгээний гарын авлага ашигладаг	5, 4, 3, 2, 0
		5.5.2. Багаж,тоног төхөөрөмжийн техник ашиглалтын паспорт, цаг ашиглалтыг тогтмол хөтөлдөг байх	1.Тоног төхөөрөмж бүрт техник ашиглалтын паспорттай 2.Техник ашиглалтын паспорт, цаг ашиглалтыг тогтмол, үнэн зөв хөтөлдөг 3.Ханган нийлүүлэгч байгууллагын суурилуулалт, засвар үйлчилгээний актыг хавсаргасан	5, 4, 3, 2, 0
		5.5.3. Тоног төхөөрөмжүүдэд техникийн үзлэг, үйлчилгээг тогтмол хийдэг байх	1.Тоног төхөөрөмжүүдэд техникийн үзлэг, үйлчилгээ хийх хуваарийг баталсан 2.Хуваарийн дагуу үзлэг, үйлчилгээг хийсэн 3.Үзлэг, үйлчилгээ хийсэн тухай тэмдэглэлийг техник ашиглалтын паспортад хөтөлдөг	5, 4, 3, 2, 0
		5.5.4. Тоног төхөөрөмжид тухай бүр засвар, үйлчилгээг хийдэг байх	1.Өндөр өртөгтэй, нарийн ажиллагаатай тоног төхөөрөмжид гадны байгууллагаар засвар үйлчилгээ хийлгэх гэрээтэй, баталгаажуулсан 2.Гэрээний хэрэгжилт акт, техник ашиглалтын паспорт хөтөлдөг 3.Тоног төхөөрөмжийн ажиллагаа, засвар үйлчилгээний тайлантай, холбогдох байгууллагад хүргүүлдэг 4.Шаардлагатай тоног төхөөрөмжид шалгалт, тохируулгыг хийлгэдэг	5, 4, 3, 2, 0
Онооны дүн		Авбал зохих оноо	...	
		Авсан оноо	...	

Дэд бүлэг 6. БАРИЛГА, ИНЖЕНЕРИЙН БАЙГУУЛАМЖИЙН АЮУЛГҮЙ АЖИЛЛАГАА

№	Үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих үзүүлэлт	Үнэлгээ
6.1	Барилга, байгууламжийн орчны шаардлага болон инженерийн байгууламжийн хэвийн ажиллагааг хангаж ажилладаг байна.	6.1.1. Төв нь барилга, инженерийн байгууламжийн байршил, бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг харуулсан схем, зураглалтай байх	1.Барилга, инженерийн байгууламжийн байршил, бүрэлдэхүүн хэсэг /цахилгаан, сантехник, агааржуулагч, холбоо/ бүрийг харуулсан схем, зураглалтай, баталгаажуулсан 2.Барилга, инженерийн байгууламжийн үйл ажиллагаанд хийсэн үзлэг, шалгалт хийсэн тэмдэглэл, авсан арга хэмжээг баримтжуулсан	5, 4, 3, 2, 0
		6.1.2. Барилга, инженерийн байгууламжийн хэвийн ажиллагааг хянан шалгаж, сайжруулдаг тогтолцоо бүрдсэн байх	1.Байгууллага нь барилга, инженерийн байгууламжийн хэвийн ажиллагааг хянан шалгаж, арга хэмжээ авах батлагдсан төлөвлөгөөтэй 2.Төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавьдаг 3.Барилга, инженерийн байгууламжийн хэвийн ажиллагаанд үзлэг, шалгалтыг тогтмол хийдэг 4.Үзлэг, шалгалт хийх хуудсыг боловсруулж ашигладаг 5.Үзлэг, шалгалтын дүгнэлт, авсан арга хэмжээний талаар тэмдэглэл хөтөлж, баримтжуулсан	5, 4, 3, 2, 0
		6.1.3. Байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг хангах зорилгоор гадны байгууллагаар гүйцэтгүүлэх инженерийн үйлчилгээг хийж гүйцэтгүүлдэг гэрээтэй байх	1.Ус, цахилгаан, дулаан хангамж, агааржуулалтын систем, сантехник зэрэг инженерийн үйлчилгээ, засварыг гүйцэтгүүлэх гэрээг холбогдох байгууллага тус бүртэй байгуулсан, баталгаажуулсан 2.Гэрээнд заасан дагуу үзлэгийг хийж, бүртгэл, тэмдэглэл хөтөлдөг 3.Гэрээний гүйцэтгэлийг жил бүр хянадаг	5, 4, 3, 2, 0

		6.1.4. Байгууллагын гадаад орчин, барилга байгууламж нь эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх	1.Орчноос тусгаарласан хашаатай, хаягжуулсан 2.Байгууллагын хашаанд үйлчлүүлэгчид тав тухтай байдлыг хангах ногоон байгууламжтай, зүлэгжүүлсэн, зам талбайг цардаж тохижуулсан, сүүдрэвч, сандалтай 3.Гадна орчныг бүхэлд нь гэрэлтүүлэх гэрэлтүүлэгтэй 4.Тэргэнцэртэй үйлчлүүлэгчид зориулсан бариул бүхий налуу замтай 5.Машины зогсоолтой	5, 4, 3, 2, 0
6.2	Эмнэлгийн усан хангамж болон цахилгааны нөөцийг бүрдүүлж, хэвийн ажиллагааг хангана.	6.2.1. Байгууллагын хүчин чадалд тохирсон цахилгааны нөөц үүсгэвэртэй байх	1.Цахилгааны нөөц үүсгэвэртэй, ажиллагааг тогтмол хянадаг 2.Цахилгааны нөөц үүсгэвэр нь байгууллагын хэмжээнд тусламж, үйлчилгээг хэвийн явуулах хүчин чадалтай 3.Сэлгэн залгалтын хэвийн ажиллагааг сар тутамд зохих мэргэжлийн байгууллагатай хамтарч хянадаг, баримтжуулсан	5, 4, 3, 2, 0
		6.2.2. Цахилгааны нөөц тэжээлийн найдваржилт хангагдсан байх	1.АВР /Автомат сэлгэн залгагч/-ийн ажиллах техник болон схем зурагтай 2.Нөөц тэжээлийн хүчин чадал нь тухайн байгууллагын тоног төхөөрөмжүүдийн суурилагдсан хүчин чадлаас багагүй 3.Нөөц тэжээлийн сэлгэн залгалтын шуурхай ажиллагаа, найдваржилтыг хангаж буйг мэргэжлийн байгууллага зохих туршилтаар баталгаажуулсан	5, 4, 3, 2, 0
		6.2.3. Цахилгаан энергийн чанарын шаардлагад нийцсэн байх	1.Стандартад нийцсэн эсэхийг мэргэжлийн байгууллагаар улирал бүр хэмжилт, туршилт хийлгэж цахилгаан тэжээлийн чанарыг дээшлүүлэх талаар арга хэмжээ авсан 2.Хэмжилт хийх цэгүүдийг цахилгаан энергийн чанар доголдож болзошгүй /мэдрэмтгий/ хэрэглэгчид хийлгэх /ЭКГ, ЭХО, сэргээн засах эмчилгээний аппарат/	5, 4, 3, 2, 0

			3.Цахилгаан энергийн чанарыг доголдуулж болзошгүй /шугаман бус/ хэрэглэгчийн (сэргээн засах эмчилгээний аппарат) 4.Бүлэг хэрэглэгчид, оролт дээр хэмжилт туршилт хийдэг	
		6.2.4. Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах орчин бүрдүүлсэн байх	1.Автомат сэлгэн залгагчаар (АВР) нөөц тэжээлд сэлгэн залгагдах боломжоор хангагдах (хүчин чадал нь тохирсон UPS-ээр дамжуулж тэжээх) 2.Статик цэнэгээс хамгаалагдсан (Сервирын өрөө потенциал жигдрүүлэгчтэй, газардуулгатай, резинэн шал тусгаарлагчтай, агаар чийгшүүлэгчтэй)	5, 4, 3, 2, 0
		6.2.5. Байгууллагын усан хангамжийн үйлчилгээ тасралтгүй байх	1. 24 цагийн усан хангамжтай 2.Усны тасалдал гарсан тохиолдолд зохицуулах арга хэмжээг төлөвлөсөн 3.Ундны усны шинжилгээтэй, шаардлага хангасан	5, 4, 3, 2, 0
6.3	Даралтат сав болон агааржуулалтын системийн ашиглалт, аюулгүй ажиллагааг хангана.	6.3.1. Даралтат сав, хийн баллоны аюулгүй ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх	1.Аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч тэмдэглэл хөтөлдөг, хяналт авдаг 2.Даралтат савыг баталгаажуулсан 3.Даралтат савыг хаягжуулж, бэхэлгээ хийсэн 4.Даралтат сав /баллон/-ыг зөөвөрлөх бэхэлгээтэй тэргэнцэр эсвэл тусгай зориулалтын тээвэрлэх хэрэгсэлтэй 5.Даралтат савыг ажиллуулах бичмэл заавартай 6.Даралтат савын ажиллуулсан үед тэмдэглэгээ хөтөлдөг	5, 4, 3, 2, 0
		6.3.2. Агааржуулалтын хэвийн үйл ажиллагааг хангасан байх	1.Агааржуулалтын хоолойн агаарт (халдваргүйжүүлэлт) бактериологийн шинжилгээ хийлгэсэн 2.Агааржуулалтын фильтр (шүүлтүүр)-ыг зохих шаардлагын дагуу сольж, үйлчилгээ хийлгэсэн 3.Агааржуулагчийн фильтр солих, халдваргүйжүүлэх, урсгал засварын ажлыг орчин үеийн шаардлагын түвшинд хийсэн	5, 4, 3, 2, 0

6.4	Галын аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.	6.4.1. Галын аюулгүй байдал, гал унтраах техник, хэрэгслийг ашиглах талаар ажилтнуудыг сургалтад хамруулсан байх	1.Байгууллагын хэмжээнд мөрддөг галын аюулгүй ажиллагааны батлагдсан заавартай, мөрддөг 2.Харьяалах нутаг дэвсгэрийн Онцгой байдлын газар/ хэлтэстэй хамтран ажилтнуудад жилд 1-2 удаа галын аюулгүй байдлын дадлага сургалтыг зохион байгуулж, баримтжуулсан 3.Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх буланг шаардлагатай цэгүүдэд байршуулсан 4.Гал унтраах хэрэгслийг ашиглах зааврыг өгдөг	5, 4, 3, 2, 0
		6.4.2. Гал гарсан тохиолдолд яаралтай арга хэмжээ авах тусгай тэмдэг бүхий гарц, схем зураглалтай байх	1.Аврах гарцын схем, тэмдэг тэмдэглэгээнүүдийг шаардлагатай цэгүүдэд байршуулсан 2.Гал унтраах бүлгэмтэй 3.Гал унтраах хэрэгслээр хангасан, шаардлагатай цэгүүдэд байршуулсан	5, 4, 3, 2, 0
		6.4.3. Галын аюулын үед сэрэмжлүүлэх дуудлагын болон дохиоллын хэрэгслээр хангасан байх	1.Галын аюулгүй байдлын үед ашиглах дуут дохио, холбоо хэрэгслээр хангасан 2.Аваарын гэрэлтүүлэгтэй	5, 4, 3, 2, 0
		6.4.4. Галын байцаагчийн дүгнэлт гаргуулсан байх	1.Харьяа аймаг, дүүргийн Онцгой байдлын газар, хэлтсээс жил бүр дүгнэлт гаргуулсан	5, 4, 3, 2, 0
		6.4.5. Галын хорыг шаардлагатай өрөө, нэгжид зохих журмын дагуу байрлуулж, хорыг цэнэглэсэн ба ашигласан бүртгэлийг хөтөлдөг байх	1.Галын хорын тоог гаргаж, бүртгэлжүүлсэн 2.Шаардлагатай цэгүүдэд галын хорыг байршуулсан 3.Галын хорыг цэнэглэсэн ба ашигласан бүртгэл, тэмдэглэл хөтөлсөн 4.Техник ашиглалтын паспорт хөтөлсөн тэмдэглэлтэй 5.Галын хорыг худалдан авсан, мэргэжлийн байгууллагаар цэнэглүүлсэн баримттай	5, 4, 3, 2, 0
Онооны дүн		Авбал зохих оноо	...	
		Авсан оноо	...	

Үнэлгээ хийх аргачлал

Шалгуур үзүүлэлт бүрийг **5, 4, 3, 2, 0** гэсэн оноогоор дүгнэнэ.

5 оноо – тухайн шалгуур үзүүлэлтийг хэмжих үзүүлэлтийг 100 хувь хангасан буюу үйл ажиллагааны зохицуулалтыг /тушаал, дүрэм, журамтай/ бүрэн хийсэн, хэрэгждэг, тухайн үйл ажиллагаа хэвшсэн, тогтмол үнэлж дүгнэдэг, бодит үр дүн гарсан бол,

4 оноо– тухайн шалгуур үзүүлэлтийг хэмжих үзүүлэлтийн 90-ээс дээш хувийг хангасан буюу үйл ажиллагааны зохицуулалтыг /тушаал, дүрэм, журамтай/ хийсэн, хэрэгждэг, тухайн үйл ажиллагаа хэвшээгүй, заримдаа үнэлж дүгнэдэг, үр дүн тогтвортой биш бол,

3 оноо– тухайн шалгуур үзүүлэлтийг хэмжих үзүүлэлтийн 80-аас дээш хувийг хангасан буюу үйл ажиллагааны зохицуулалт /тушаал, дүрэм, журамтай/ хийгдсэн боловч хэрэгждэггүй, үйл ажиллагаа бүрэн хэрэгжээгүй, үр дүн гарч эхэлж байгаа бол,

2 оноо- тухайн шалгуур үзүүлэлтийг хэмжих үзүүлэлтийн 70-аас дээш хувийг хангасан буюу үйл ажиллагааны зохицуулалт /тушаал, дүрэм, журам/ шаардлага хангахгүй, үйл ажиллагаа эхлэл төдий, үр дүнгүй бол,

0 оноо -огт хийгдээгүй.

Хувиар илэрхийлэгдэх шалгуур үзүүлэлтийг үнэлэхдээ

100% хангасан бол 5 оноо

99- 90%-д 4 оноо

89-80%-д 3 оноо

79-70%-д 2 оноо

69 ба түүнээс доош хувьд 0 оноо

Хавсралт 2. Дэлхийн банкны Эрүүл мэндийн байгууллагуудын үнэлгээний аргачлалын асуумж

Асуултууд	Тнэ асуулт яагаад чухал вэ?	Энэ асуултыг хэрхэн үнэлэх вэ?	Тийм	Үгүй	Яагаад энэ оноог өгсөн вэ?
1) Гол үүдний танхим/ хүлээн авах хэсэгт олон нийтэд толилуулсан ямар зарлал, мэдээлэл гэх мэт зүйлүүд байдаг вэ?	Олон нийтэд толилуулсан мэдээлэл нь тухайн байгууллага үйлчлүүлэгчдийнхээ өмнө хариуцлага хүлээдэг болохыг илтгэдэг.	<p>Үүдний танхимд олон нийтэд зориулан байршуулсан байх:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хууль ёсны дагуу эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх зөвшөөрөл, • өмчлөлийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл, • байгууллагын эрхэм зорилго/зорилго/ үнэт зүйлс, • хариуцсан ахлах менежер(үүд) болон • үзүүлж буй үйлчилгээний жагсаалт. <p>Мөн:</p> <ul style="list-style-type: none"> • магадлан итгэмжлэл, гэрчилгээ, • түнш байгууллагуудын нэрс, • гомдол гаргах журам, лавлах утас гэх мэт, • санал хүсэлтийн хайрцаг, • нийгмийн эрүүл мэндийн мэдээлэл (жишээлбэл, дотоодын эрүүл мэндийн асуудал, вакцинжуулалт, эрсдэлгүй эх байх гэх мэт) • одоогийн үнийн жагсаалт 			

<p>2) Байгууламж нь хөгжлийн бэрхшээлтэй /хөдөлмөрийн чадваргүй хүмүүст хүртээмжтэй байна уу?</p>	<p>Эрүүл мэндийн үйлчилгээ авагчдын ихээхэн хэсэг нь нөхцөл байдал, эмчилгээний үр дүнд бүр мөсөн тахир дутуу болсон эсвэл түр хугацаагаар тахир дутуу болсон байдаг.</p>	<p>Хүртээмжийн хялбар байдлыг шалгах, жишээ нь:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тэргэнцэрт зориулсан налуу зам, • гар хашлага- бариул, • цахилгаан шат, • гулсдаггүй шалны гадаргуу, • хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн бие засах газар, • тодорхой тэмдэглэгээ • туслах үйлчилгээ, • ачигч, <p>ерөнхий зохион байгуулалтын гэрэл ба орон зай.</p>			
<p>3)) Байгууламж зохимжтой сайн нөхцөлд байна уу?</p>		<p>Шинж тэмдгийг ажиглаарай, жишээлбэл:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хана, тааз, шалан дээрх хагарал/нүх, гуужсан будаг, • ус гоожих, • хөгц, • граффити- шүршдэг будаг • хог. 			
<p>4) Өвчтөний хүлээх хэсэг/өрөө нь хангалттай агааржуулалт, гэрэлтүүлэг, орон зай, суудалтай юу?</p>	<p>Өвчтөний тав тух нь сайн чанарын үйлчилгээний чухал тал юм.</p>	<p>Хүлээлгийн хэсэг/өрөөгөөр орж дараахь зүйлийг үнэлнэ үү.</p> <ul style="list-style-type: none"> • бүх үйлчлүүлэгчид суух боломжтой суудалтай, • гэрэлтүүлэг нь уншихад хангалттай, • тэд хэт их ачаалалтай байдаггүй. 			
<p>5) Зөвлөгөө/үзлэгийн өрөөнүүд хангалттай агааржуулалт, гэрэлтүүлэг, зай талбайтай юу?</p>		<p>Үйлчлүүлэгчдийг хүлээн авч үзэх, уншиж бичихэд хангалттай гэрэлтүүлэгтэй. Цонх нь гэрэл, агааржуулалт байх нь зохистой бөгөөд агааржуулалт байхгүй бол сэнс байх нь зүйтэй. Ширээ, хоёр сандал, үзлэгийн ширээ багтаахад хангалттай зай байна.</p>			
<p>6) Аюулгүй байдлыг удирдан зохицуулдаг уу?</p>	<p>Аюултай харагдах нь аюулгүй байдлын тал дээр сул гэдгийг илтгэнэ.</p>	<p>Ил гарсан утас, шалан дээрх утас, нойтон/халтиргаатай шал, тавиур, шургуулганы хаалтны найдвартай байдал, хагарсан цонх,</p>			

		хамгаалалтгүй хүчилтөрөгчийн сав зэргийг шалгана уу.			
7} Тухайн нэгж дээр ямар төрлийн гэмтлийн мэдээллийг цуглуулдаг вэ? Мөн тэр өгөгдлөө яадаг вэ, юунд ашигладаг вэ?	Мэс заслын өрөө, флеботоми/сорьц авах хэсэг, лабораторийн шинжилгээ гэх мэт үйл ажиллагааны хэсгүүдэд ажилтнууд (хурц үзүүртэй зүйлд) гэмтэл авах, осол болох тохиолдол байдаг.	Осол болон бусад гэмтлийн талаар бүртгэл хөтөлж, мэдээлэл цуглуулахыг ажилтнуудад зааж өгөх ёстой.			
8) Эмнэлгийн тоног төхөөрөмж дээр одоогийн үзлэгийн наалт байдаг уу? Хэрэв үзлэгийн хяналт шалгалтын наалт хэрэглэдэггүй тохиолдолд тухайн байгууллага тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг хэрхэн хангадаг вэ?		Судсаар хийх (IV) шахуурга эсвэл агааржуулагч гэх мэт цөөн хэдэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг шалгаж, огноотой наалт байгаа эсэхийг шалгаарай. Дараагийн үзлэг шалгалтын огноог шалгана уу.			
9) Химийн аюултай бодисыг зохих ёсны дагуу хадгалдаг уу?		Бүх аюултай химийн бодисыг шошголож, огноолж, аюулгүй газар хадгалах шаардлагатай, жишээлбэл, аюулгүй шүүгээ эсвэл өрөөнд.			
10} Хэрэв аюултай материалтай сав хагарч, асгарвал ажилтнууд юу хийх вэ?	Ажилтнууд аюултай материалд өртөхөөс үүсэх хохирлыг хэрхэн бууруулах, урьдчилан сэргийлэх талаар мэддэг байх ёстой.	Ажилтнууд нөхцөл байдлыг хэрхэн зохицуулах талаар аюултай материалын зааварчилгааны хуудсанд хандах боломжтой байх ёстой.			
11} Галын аюулгүй байдалд арга хэмжээ авдаг уу?	Өвчтөн болон ажилтнуудын аюулгүй байдлыг нэн тэргүүнд анхаарах ёстой. Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэхийн тулд бүх хүчин чармайлт гаргах ёстой. Гал гарсан тохиолдолд ажилтнууд галын хэрэгслийг хэрхэн ашиглах, үйлчлүүлэгчдийг хэрхэн аюулгүй нүүлгэн шилжүүлэх талаар мэддэг байх ёстой. Галын гарцыг хааж болохгүй.	Гал унтраагуур (болж өгвөл шүршигч систем) нь өвчтөний тусламж үйлчилгээний бүххэсэгт байрладаг байх бөгөөд, хэвийн ажиллагаатай, мөн тогтмол шалгадаг байх ёстой. Яаралтай гарах гарцыг байгаа бүх газраас ашиглах боломжтой эсэхийг шалгах, жишээлбэл, зөвлөгөө өгөх өрөө, тасаг, хүлээлгийн хэсэг. Эдгээрийг тодорхой тэмдэглэсэн байх, түгжиж цоожлоогүй байх ёстой. Галын дохиоллын систем ажиллаж байгаа эсэхийг			

		шалгах (жишээлбэл, орон нутгийн дүрэм журмын дагуу).			
12) Ажилчид ажлын үнэмлэх, энгэрийн пайз зүүж байна уу?		Бүх ажилтнууд үнэмлэх, энгэрийн пайз зүүж байгаа эсэхийг анхаарч үзээрэй.			
13) Өвчтөний бүртгэл хамгаалагдсан уу?	Өвчтөний бүртгэл нууц бөгөөд аюулгүй найдвартай газарт/байршилд хадгалагдах ёстой. Өөрөөр хэлбэл үгүй зөвшөөрөлгүй хүн хэдийд ч хандах боломжгүй байдлаар хадгалах шаардлагатай.	Өвчтөний бүртгэлийг сувилагчийн өрөөний ард эсвэл өөр аюулгүй газар хадгалдаг.			
14) Байгууламж дотор тамхи татдаг хүмүүсийн ямар нэгэн нотолгоо байна уу?	Өвчтөнийг асран анагааж, эмчилдэг газарт тамхи татах нь өвчтөнүүд, ажилтнууд болон эмнэлгээр үйлчлүүлэгчдийн эрүүл мэндэд аюултай.	Шат, оффис, бие засах газар гэх мэт газруудад тамхины иш байгаа эсэхийг анхаарч харна уу.			
15) Байгууламж нь ундны усны хангалттай хангамжтай юу?		Усан хангамж тасалдсан тохиолдолд байгууламжийг усаар хангах ус хадгалах нөөц сав байдаг. Шүүлтүүр эсвэл химийн бодисоор усыг аюулгүй болгодог. Усны чанарыг үе үе шалгах.			
16) Байгууламж нь яаралтай цахилгаан эрчим хүчний хангамжтай юу?		UPS2 систем нь чухал тоног төхөөрөмжид шаардлагатай байдаг. (жишээ нь, мэс заслын өрөө, мэдээ алдуулалт, амьсгалын аппарат) ба/эсвэл яаралтай тусламжийн бүсийг эрчим хүчээр хангах боломжтой яаралтай үеийн генератор			
17) Ажилтан болон үйлчлүүлэгчдийг рентген туяанд өртөхөөс хамгаалах хангалттай хамгаалалт бий юу?	Хэт их цацраг туяанд өртөх нь хортой.	Рентген туяаны тасагт очиж, ажилтнууд дозиметр зүүсэн эсэх, хар тугалгатай хормогч байгаа эсэхийг ажиглаарай			
18) Энэ байгууламж ерөнхийдөө цэвэрхэн байна уу,	Организмууд удаан хугацаагаар гадаргуу дээр амьдрах боломжтой	Хог байхгүй. Шал, хана, хаалга, тавилга харагдахуйц бохирдолгүй ба тоног төхөөрөмж эмх			

яаралтай тусламж үзүүлэх бүс/хэсэгт?	бөгөөд өвчтөнүүдэд гараар дамжин халдварладаг. Цэвэрлэгээг хүлээн зөвшөөрөгдсөн ариутгагч/угаалгын бодисоор хийх ба ариутгал хийхээс өмнө чийгтэй цэвэрлэгээ хийх шаардлагатай.	цэгцтэй, ямар ч эмх замбараагүй зүйлгүй, ажлын хэсэг болон шүүгээ цэвэр цэмцгэр байх ёстой. Яаралтай өвчтөний тусламж үйлчилгээний хэсгийг тогтмол цэвэрлэж байх шаардлагатай.			
19) Ажилтнуудад зориулсан гар угаах угаалтуур, урсгал ус, саван, мөн нэг удаагийн алчуур (эсвэл хатаагч) өвчтөний тусламж үйлчилгээний бүх хэсгүүдэд байгаа эсэх?	Хэрэв угаалтуур, урсгал ус өвчтөний тусламж үйлчилгээний хэсэгт ойрхон биш бол ажилтнууд шаардлагын дагуу гараа угаах магадлал бага байна. Гараа хатаахдаа дахин ашиглах боломжтой, нэг удаагийн бус алчуур хэрэглэвэл микроб дамжих, халдварлах тул нэг удаагийн эсвэл дахин ашиглах боломжгүй алчуур ашиглах ёстой.	Өвчтөний тусламж үйлчилгээний хэсгүүдэд очиж гараа угаах боломжтой эсэхийг шалгана уу. (Энэ нь цорго эсвэл савтай ус байж болно). Гараа хатаах цаасан алчуур, нэг удаагийн алчуур, эсвэл гар хатаагч бэлэн байх ёстой. (дахин ашигладаг, дундаа хэрэглэгдэг алчуур байж болохгүй). Ажилтнууд гараа угаадаг эсэхийг ажиглах.			
20) Спиртийн агууламжтай гар ариутгалаар ариутгадаг тогтсон дэг журамтай юу?	Хэрэв угаалтуур, урсгал ус хомс, тусламж үйлчилгээний хэсэгт ойрхон байршаагүй бол спиртийн агууламжтай ариутгалаар гараа цэвэрлэж, ариутгах нь усаар зохих ёсны дагуу гараа угаасантай адил тэнцэнэ.	Өвчтөний тусламж үйлчилгээний хэсэгт очиж спиртээр гараа ариутгах боломжтой эсэхийг шалгах. Мөн ажилтнууд гараа зохих журмын дагуу ариутгадаг эсэхийг ажиглана уу. Жишээ нь ариутгалаа түрхэх, гараа үрэх мөн бүрэн хатаах зэрэг.			
21) Ажилчид болон үйлчлүүлэгчид бие засах газар хэрэглэсний дараа гараа угаахад зориулсан дахин ашиглах боломжгүй цэвэр алчуур, саван байгаа юу?	Бие засах явцад үүсэх шүүрэл нь өвчтөнд хүрвэл халдвар үүсгэдэг олон тооны эмгэг төрүүлэгчдийг агуулж болно.	Ажилтан болон үйлчлүүлэгчийн бие засах газар очиж, гараа зөв угааж, хатаах материал байгаа эсэхийг шалгана уу.			
22) Ажилчид болон үйлчлүүлэгчид ариун цэврийн шаардлага хангасан ариун цэврийн ерөөтэй юу?	Дээр дурдсаны адил	Ариун цэврийн өрөө нь эвгүй үнэргүй цэвэрхэн. суултуурын ус бүрэн татагддаг байх шаардлагатай.			

<p>23) Хуванцар хаалт, хормогч (эсвэл халаад), ариутгаагүй, ариутгасан бээлий байгаа юу?</p>	<p>Ажилтныг цус болон биеийн бусад шингэнд өртөхөөс хамгаалахын тулд хувийн хамгаалах хэрэгсэлтэй байх шаардлагатай.</p>	<p>Ажилбарыг гүйцэтгэж байгаа болон туслах бүх ажилтнуудад нүдний шил, халаад, бээлий байгаа эсэхийг шалгах. Жишээ нь CPR3 өрөө, жижиг мэс засал.</p>			
<p>24) Нэвтрэх боломжгүй (цоорохгүй байх) зориулалтын саванд хурц үзүүртэй хаягдлыг хаях бөгөөд савнаас дээш биш байх ёстой. Хаягдал нь савны гуравны хоёроос илүү дүүрсэн байна уу?</p>	<p>Хурц үзүүртэй хаягдлын сав нь ажилтнуудыг гэмтэхээс хамгаална зориулалттай. Тэдгээрийг устгахаар битүүмжлэх ёстой бөгөөд мөн хэзээ ч хоосолж болохгүй.</p>	<p>Тарилга, хурц үзүүртэй бодис хэрэглэдэг эмнэлзүйн хэсэгт очно уу. Хурц үзүүртэй хаягдлыг нэвтрэх боломжгүй зориулалтын саванд хаях боломжтой, бэлэн байгаа эсэхийг шалгаарай. (жишээ нь хатуу хуванцар, шил эсвэл маш зузаан картон) Мөн зүү/хурц үзүүртэй хаягдал оруулах, буцааж авах боломжгүй нүхтэй байх ёстой бөгөөд хайрцагнууд нь гуравны хоёроос илүүгүй дүүрэн байх шаардлагатай.</p>			
<p>25) Үзүүртэй хаягдлын савыг хэрэглэсний дараа хаядаг уу?</p>	<p>Хурц үзүүртэй хаягдлын савыг хоосолж, дахин ашиглах ёсгүй. Учир нь хурц үзүүрт гэмтэх эрсдэлтэй.</p>	<p>Ажилчдаас хурц үзүүртэй савыг хэрхэн хаядаг талаар асуу. Тэд савны нүхийг битүүмжилж, хог хаягдлыг ирж авах хүртэл аюулгүй газар байршуулах ёстой.</p>			
<p>26) Эмнэлгийн хог хаягдлын сав байна уу? Шошготой, таглаатай байна уу?</p>	<p>Ердийн болон эмнэлгийн хог хаягдлыг өөр өөр аргаар устгадаг тул тусдаа байх ёстой; өнгө кодлох нь илүү тохиромжтой (улаан өнгө нь ихэвчлэн эмнэлгийн хог хаягдлыг илэрхийлдэг).</p>	<p>Эмнэлгийн хог хаягдлын савнууд таглаатай, "эмнэлгийн хог хаягдал" гэсэн шошготой эсэхийг шалгаарай. Улаан уутыг зөвхөн эмнэлгийн хог хаягдлыг хийхэд ашиглах бөгөөд шалан дээр тавьж, хадгалдаггүй. Савын таглааг хөлийн гишгүүр ашиглан нээх нь тохиромжтой.</p>			
<p>27) Эмнэлгийн (халдварт) хог хаягдлын савнууд нь "био аюул" гэсэн шошготой юу?</p>	<p>Халдвартай/аюултай эмнэлгийн хог хаягдлын сав био аюулын тэмдэг, шошготой байх ёстой.</p>	<p>Биологийн аюулын талаар анхааруулах шошго байгаа эсэхийг шалгана уу.</p>			
<p>28) Халдвараас хамгаалах ямар төрлийн мэдээллийг нэгж хэсэг дээр цуглуулж, бүртгэдэг вэ? Мөн тэр бүртгэл мэдээллээр юу хийдэг вэ?</p>	<p>Ерөнхийдөө цуглуулсан мэдээлэл нь судсаар хийх катетер, шээсний катетер, амьсгалын аппарат зэрэг инвазив төхөөрөмж, мэс заслын үйл</p>	<p>Байгууллага дахь эрсдлийн үнэлгээгээр тодорхойлсон шарх, шээсний зам, цусны урсгал, амьсгалын замын халдварын талаар мэдээлэл цуглуулж байгааг ажилтнууд зааж өгөх ёстой. Мэдээллийг</p>			

	ажиллагаатай холбоотой байдаг.	шаардлагатай бол эрх бүхий байгууллагад илгээж, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, сайжруулахад ашиглах ёстой			
29) Ажилтнууд өвчтөнийг эмнэлэгт халдвар авсан байх сэжигтэй тохиолдолд тэд юу хийдэг вэ?	Хэрэв өвчтөн халдавар авсан бол авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдэд ажилтнуудыг чиглүүлэх тодорхой үйл явц, журамтай байх ёстой.	Ажилтнууд эмч болон/эсвэл халдвараас хамгаалах мэргэжилтэнтэй холбоо барина гэж хариулж магадгүй. Эсвэл тэд тусгаарлах нөхцөлийг хэлж магадгүй.			
30) Өвчтөний өрөө, эмчилгээний хэсгийн шалыг арчиж болох хатуу материалаар хийсэн байна уу (хивсгүй)?	Хивс нь бактери агуулдаг тул өвчтөний өрөө, эмчилгээ, ажилбарын хэсэгт байж болохгүй.	Өвчтөний өрөөнүүд болон эмчилгээ, ажилбар хийдэг газруудын шалыг шалгана уу.			
31) Мэс засал хийж байх үед хагалгааны хаалга хаалттай байдаг уу? Дотогш нэвтрэх нөхцөл хязгаарлагдмал уу?	Хагалгааны үед ариутгасан орчинг хадгалах нь зайлшгүй шаардлагатай.	Хагалгааны хэсэгт очиж, дотогш орох хаалга хаалттай, тодорхой цэгүүдэд нэвтрэх, дамжин өнгөрөх хатуу дүрэм мөрдөгдөж байгаа эсэхийг ажиглаарай.			
32) Хагалгааны өрөө цэвэрхэн, хангалттай хэмжээний саван, нэг удаагийн алчуур, гар ашиглахгүйгээр усыг хаах хэрэгсэлтэй хэсэг байна уу?	Гар ариутгалын хэсэг нь мэс заслын талбайг халдварын эрсдлээс сэргийлж, эрсдлийг бууруулахад чухал ач холбогдолтой. Усны цоргыг гараараа хаах нь дахин бохирдуулах, халдварлахад хүргэнэ.	Хагалгааны өрөөний гар ариутгалын хэсгийн цэвэр байдал, мөн саван, алчуур байгаа эсэхийг ажиглаарай. Гар ашиглахгүйгээр усыг хааж болох эсэхийг мэдэхийн тулд усны цоргоны төрлийг харна уу.			
33) Мэс заслын ажилтнууд зохих ёсоор хувцаслаж, маск зүүж, бээлий өмсдөг үү?	Хагалгааны үед халдвараас сэргийлэх, халдвар авах магадлалыг бууруулахын тулд зохих хувцаслалт, маск, бээлий өмсөх шаардлагатай.	Ажилтнууд гадуураа зориулалтын хувцас, бээлий өмсөж, маск зүүдэг эсэхийг ажигла. Мэс заслын өрөө, жишээлбэл. амралтын өрөө, бусад захиргааны бүс эсвэл мэс заслын өрөөнөөс гадуур. (Тэд тэгэх ёсгүй). Ажилтнууд хагалгааны өрөөнд хувцас, маск өмсөх ёстой бөгөөд мэс засал хийхээс бээлийг өмнө ариутгасан байх ёстой.			
34) Автоклаваар ажиллаж байгаа төв ариутгалын хэсэг	Ариутгал нь тухайн газарт хийгдэх ёстой бөгөөд бохир болон	Ариутгалын хэсэгт очно уу.			

(эмнэлгийн болон мэс заслын багаж хэрэгслийг ариутгах, халдваргүйжүүлэх хэсэг) байна уу?	цэвэр/ариутгаснаар нь ялгаж, тусгаарлах хэрэгтэй. Хангамж, тоног төхөөрөмжийн эргэц нь бохирос цэвэр хүртэл байх ёстой.	Ерөнхий цэвэр байдлыг шалгана уу. Хангамж, тоног төхөөрөмж (бохир зүйл нь ариутгалын хэсэгт хүргэгдэж, ариутгагддаг, цэвэр газар байрлуулдаг байх). Автоклав хэр сайн ажиллаж байгааг ажилтнуудаас асуу. (Засвар үйлчилгээний бүртгэлийг шалгана уу).			
35) Ариутгалын үйл явц зөв хийгдсэн үү?	Эмнэлэг нь тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, хяналтын функц, засвар үйлчилгээний үйлдвэрлэгчдийн зөвлөмжийг дагаж мөрдөх ёстой. Багажийг буцалгахыг зөвлөдөггүй бөгөөд түргэн ариутгал хийх нь яаралтай тусламжийн хэрэгцээнд зориулагдсан байх ёстой.	Ариутгалын ажилтнуудаас тоног төхөөрөмжийг ариутгахад хийгддэг үйл явцын талаар асуух; зааврын дагуух алхмуудыг харуулсан журам эсвэл гарын авлага байх ёстой. Буцалгах эсвэл түргэн ариутгах аргыг хэрэглэж байгаа эсэхийг асуу. Нэг удаагийн хэрэглүүрийг дахин ашиглахгүй байгаа эсэхийг шалгаарай.			
36) Халдварт өвчтэй өвчтөнүүдийг тусгаарлах өрөө байдаг уу?	Халдвартай зарим өвчтөнүүдийг бусдаас тусгаарлах шаардлагатай бөгөөд ялангуяа халдвар нь агаараар дамждаг эсвэл халдвартай хэрэглээний шүүрэл байгаа бол.	Тусгаарлах өрөөнүүд байгаа эсэхийг тодорхойл, хэрэв байгаа бол сөрөг даралттай агаар дуслын халдвараас урьдчилан сэргийлэх сөрөг даралт байна уу			
37) Тус байгууллага нь өвчтөний тусламж үйлчилгээний хэрэгцээг хангахуйц эмийн хангамжтай юу?		Ажилтнуудаас нөөц хомсдсон эсэхийг асуу.			
38) Бүх эмийг нөөцөлж хадгалсан, дуусах хугацааны дотор ашиглаж, тараадаг уу?	Хугацаа нь дууссан эмүүд үйлчилгээ, үр дүнгүй байх талтай.	Хэд хэдэн эмийг хүчинтэй хугацаандаа нөөцөлсөн эсэхийг нь шалгаарай			
39) Эмийг зөв, найдвартай хадгалдаг уу?	Эмийн үйлчилгээ, үр нөлөөг хадгалахын тулд эмийг зохих нөхцөлд хадгалах ёстой. Мөн эмийг хуурамчаар үйлдэх, хулгайлах эрсдэлийг бууруулахын тулд	Эм хадгалах хөргөгчийг шалгана уу. Хадгалах температур заагч байгаа бол засвар үйлчилгээний хяналт хийдэг үү? (мөн хоол хүнс хадгалдаггүй байх ёстой). Эм			

	найдвартай газар хадгалах хэрэгтэй.	цоожтой эсвэл хяналттай газар хадгалагдаж байгаа эсэхийг шалгах.			
40)) Эмийн бараа материалын тогтолгоог ашигладаг уу?	Бараа материалын үр дүнтэй систем нь эм бэлдмэлийг зохистой хангахад тусалдаг.	Эмийн нөөцийг хугацаа нь дуусахаас өмнө хэрэглэж дуусахуйц байдлаар хэт илүүдэлтэй биш байхаар хэрэглээний түвшингийн дагуу тохируулан тогтмол нөөцлөх үйл явц байдаг. Үүнд хамгийн бага ба хамгийн их нөөцийн тоо хэмжээг жагсаасан агуулахын карт ашиглан хийж болно.			
41)) Яаралтай сэхээн амьдруулах төхөөрөмж / хэрэгсэл, эм зэрэг нь хялбар хүртээмжтэй байдаг уу?	Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж /хэрэгсэл нь Яаралтай тусламжийн хэсэг болон бусад тусламж үйлчилгээний хэсгүүдэд нэн даруй ашиглахад хүртээмжтэй байх ёстой (эмнэлгийн яаралтай тусламжийн онцгой нөхцөл байдал үүсч болзошгүй газар)	Яаралтай тусламжийн хэрэгсэл, хэрэглүүр бэлэн байна уу шалгах. Яаралтай тусламжийн хэрэгсэл/тоног төхөөрөмж ашиглахад хялбар хүртээмжтэй эсэхийг ажиглах. жишээлбэл. "Гэнэтийн ослын үед ашиглагдах тэргэнцэр" дотор.			
42)) Яаралтай сэхээн амьдруулах хэрэгсэл /төхөөрөмж, эм бэлдмэлийг шалгах, засвар үйлчилгээ хийх бүртгэл, тогтолцоо бий юу?	Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/ хэрэгсэл, хэрэглүүрийг тэр бүр ашигладаггүй тул шаардлагатай үед тэдгээрийн бэлэн байдал, ажиллагааг хангахын тулд туршилт, засвар үйлчилгээний хөтөлбөр шаардлагатай.	Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмжийн ажиллагааг тогтмол шалгах механизм байдаг эсэхийг тодруулах. Эм, хангамжийг хяналтын хуудасны дагуу хугацаанд нь хадгалдаг байна. Яаралтай тусламжийн хангамжийг ашиглалт хооронд найдвартай хадгалагдах ёстой.			
43)) Эмийн тасалгаа/кабинет, ялангуяа мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөлөх эмийн шүүгээ цоожтой юу?		Эмийн шүүгээ найдвартай эсэхийг шалгаарай.			
44)) Олон тунгаар хэрэглэх шилтэй бэлдмэл задалж, нээгдсэн огноотой юу? Заасан цаг	Битүүмж, лац гэмтсэн, хугарсан байх нь хуруу шилтэй бэлдмэл бохирдох нөхцөлийг үүсгэх талтай.	Олон тунтайгаар хэрэглэх хуруу шилтэй бэлдмэлийг ихэвчлэн задалж нээсний дараа эмийн картад тэмдэглэж хадгалдаг. Битүүмжийг нь задалж, нээсэн шилтэй бэлдмэл			

хугацааны хүрээнд хаядаг уу?		байгаа эсэх, тэдгээр дээр задалсан огноо, цаг тэмдэглэсэн эсэхийг шалгах.			
45) Эмнэлзүйн практик удирдамжийг ашигладаг уу?	Эмнэлзүйн удирдамж нь одоогийн судалгаанд үндэслэн тусламж үйлчилгээг стандартчилдаг. Тэдгээр нь протокол эсвэл схем, график хэлбэртэй байж болно.	Эмнэлгийн эмч нараас ямар төрлийн эмнэлзүйн удирдамж, протокол хэрэглэж байгааг асуу.			
46) Чанарын хувьд ямар төрлийн сайжруулалт хийсэн бэ?	Чанарыг сайжруулах зорилгыг амжилттай хэрэгжүүлэх явдал нь нэгжийн тус бүрийн түвшинд байдаг.	Ажилтнууд чанарыг сайжруулах үйл ажиллагаа, үр дүнгийн жишээг өгөх боломжтой.			
47) Осол эсвэл сөрөг үйл явдал тохиолдоход ажилтнууд үүнийг хэрхэн зохицуулах вэ? (Ямар процессыг дагаж мөрддөг вэ?)	Төрөл бүрийн ослыг хянаж байх нь байгууллагад эрсдэлийг тодорхойлж, дахин давтагдах магадлалыг бууруулах арга замыг олоход тусалдаг.	Ажилтнууд эхлээд өвчтөнийг асрах, дараа нь болсон явдлын талаар мэдээлэхийн тулд ямар арга хэмжээ авах зэргийг тайлбарлаж болно.			
48) Өвчтөнүүдийг шинжилгээ, оношилгээ, эмчилгээ эхлэхээс өмнө хэрхэн оношилж, тодорхойлох вэ?	Буруу оношилгоо ба эмчилгээний алдаа бараг бүх төрлийн тохиолдолд гарч болдог.	Ажилтнуудаасаа ямар байгааг асуух. Өвчтөнүүдийг хэрхэн оношилж, тодорхойлох вэ? Зөв боловсруулсан бодлого, горим нь хоёр өвчтөнг тэдгээрийн байршил болон өрөөний дугаарыг ил гаргахгүйгээр тодорхойлохыг шаарддаг. (Нярай хүүхэд насанд хүрсэн өвчтөнүүдийг тодорхойлсноос өөр байж болно)			
49) Ажилтнууд амаар эсвэл утсаар дуудлага, захиалга хүлээн авах үед ямар алхам хийх вэ?	Хамгийн их алдаа өвчтөний тусламж үйлчилгээний дуудлага амаар, мөн утсаар өгөгдөх үеийн харилцаа холбооноос үүсдэг.	Нэгж хэсгийн ажилтнуудаас утсаар дуудлага, захиалаг хүлээн авах, шинжилгээний хариу хүлээн авахад тэд юу хийдэг вэ гэдгийг асуух.			
50) Өндөр концентрацитай электролитийг бодлого, журмын	Өндөр концентрацитай электролитийн санамсаргүй осол	Бодлогын дагуу зөвшөөрөгдсөнөөс бусад тохиолдолд концентрацитай			

дагуу зохицуулдаг уу?	гэмтэл нь үхэлд хүргэдэг.	электролитийг нэгж дээр хадгалахгүй. Эдгээр газруудыг шалгана уу, жишээлбэл. Яаралтай тусламжийн хэсэг, түргэн тусламжийн тасагт тэдгээрийг зохих ёсоор хадгалж, шошготой байгааг шалгах.			
51} Хагалгааны өмнө хяналтын хуудас, хагалгааны дуусах хугацааны үйл явцыг ашигладаг уу?	Буруу газар, буруу үйл явц, буруу өвчтөнд мэс засал хийх нь сэтгэл түгшээсэн нийтлэг үзэгдэл юм.	Мэс заслын ажилтнуудтай мэс заслын өмнөх үйл явцын талаар ярилц. Тэд ДЭМБ-ын Мэс заслын аюулгүй байдлын хяналтын хуудсыг (эсвэл үүнтэй төстэй) мэддэг үү?			
52) Өвчтөнүүдийн унах эрсдлийг үнэлүүлсэн үү?	Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлж буй өвчтөнүүдийн гэмтлийн нэлээд хувийг унах тохиолдолд эзэлж байна.	Унах эрсдэлтэй өвчтөнүүдийг хэрхэн тодорхойлохыг ажилтнуудаас асуу.			
53) Хагалгааны өрөө зориулалтын хог хаягдлын системтэй юу?	Амьсгалах ионы мэдээ алдуулалтын бүх хэсэгт (жишээ нь хий ашиглах) тоноглогдсон хог хаягдлыг зайлуулах систем байх ба мэдээ алдуулах амьсгалын систем, эмийг дэмий үрэгдүүлэхээс сэргийлж, эрсдлийг бууруулах зорилготой.				
54) Тусгаарлах нь өрөөний тоног төхөөрөмж ба/эсвэл мэс заслын өрөөнүүд сөрөг даралтаар тоноглогдсон уу?	Сөрөг даралт нь халдварлахаас сэргийлдэг. Агааржуулалтын систем нь коридороос агаар орж ирэх зориулалтай бөгөөд тухайн өрөөний агаар бусад хэсэг рүү орох боломжгүй байлгах зориулалттай.				

Хавсралт 3. Нөхцөл байдлын үнэлгээний ярилцлагын асуумж
(Ярилцлагаар тулгамдсан асуулуудыг тодорхойлох)

ХҮЧТЭЙ ТАЛУУД (Бидний сайн үзүүлдэг үйлчилгээ)	СУЛ ТАЛУУД (Бидний сайн үзүүлдэг үйлчилгээ)
САНХҮҮЖИЛТ	
ХҮНИЙ НӨӨЦ	
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН	
БОЛОМЖУУД (Сайжруулахын тулд бид юу хийж чадах вэ?)	СУЛ ТАЛУУД (Энэ өөрчлөлтөөс гарч болох сөрөг үр дагавараас яаж сэргийлэх вэ?)
САНХҮҮЖИЛТ	
ХҮНИЙ НӨӨЦ	
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН	

Хавсралт 4. Үйлчлүүлэгчийн сэтгэл ханамжийн судалгааны асуумж

Зорилго:

Хүн амд хүргэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг иргэдээр үнэлүүлж, түүнд дүн шинжилгээ хийн цаашид хэрэгжүүлэх бодлого, үйл ажиллагааг тодорхойлоход оршино.

1. **Судалгаанд хамрагдаж буй аймаг, сум**
 1. Аймаг/Нийслэл
 2. Сум/дүүрэг
2. **Таны хүйс** 1. Эрэгтэй 2. Эмэгтэй
3. **Таны нас** (18-аас дээш насны хүмүүс судалгаанд хамрагдана)
4. **Таны ажил эрхэлдэг салбар**
 1. Ажилгүй
 2. Төрийн байгууллага
 3. Төрийн бус байгууллага
 4. Олон улсын байгууллага
 5. Хувийн хэвшил, компани
 6. Хувиараа бизнес эрхэлдэг
 7. Бусад.....
5. **Танд энэ эмнэлгээр үйлчлүүлэхэд ямар бэрхшээл тулгарч байна вэ?**
 1. Бэрхшээл тулгараагүй
 2. Удаан хүлээдэг
 3. Бичиг баримтгүй гээд үздэггүй
 4. Эрүүл мэндийн даатгалгүй
 5. Нэмэлт төлбөр шаарддаг
 6. Эмч, эмнэлгийн ажилтны зан харьцаа муу
 7. Цагийн хуваариа мөрддөггүй
 8. Ялгаварлан үздэг
 9. Хүнд сурталтай
 10. Бусад
6. **Та жилд энэ эмнэлгээр хэдэн удаа үйлчлүүлдэг вэ?**
 1. Нэг удаа
 2. Хоёроос гурван удаа
 3. Дөрөв ба түүнээс дээш
 4. Үйлчлүүлж байгаагүй
7. **Таны үйлчлүүлсэн эмнэлгийн үйлчилгээ хэр зэрэг түргэн шуурхай, зөлдөг байсан бэ?**
 1. Маш муу
 2. Муу
 3. Дунд
 4. Сайн

- 5. Маш сайн
- 6. Мэдэхгүй

8. Таны үйлчлүүлсэн эмнэлгийн дотоод орчин хэр тохилог, ая тухтай, цэвэрхэн байсан бэ?

- 1. Маш муу
- 2. Муу
- 3. Дунд
- 4. Сайн
- 5. Маш сайн
- 6. Мэдэхгүй

9. Эмч, эмнэлгийн ажилчдын харилцаа, ёс зүйг ямар гэж дүгнэдэг вэ?

- 1. Маш муу
- 2. Муу
- 3. Дунд
- 4. Сайн
- 5. Маш сайн
- 6. Мэдэхгүй

10. Та эмнэлгийн ямар асуудлыг нэн тэргүүнд шийдвэрлээсэй гэж хүсэж байна вэ? (3 хүртэлх асуудлыг нэрлэнэ үү)

- 1.
- 2.
- 3.

Танд баярлалаа

Хавсралт 5. Мэдээллийн технологи, програм хангамжийн өнөөгийн байдлын үнэлгээний асуумж

1. Интернэтийн хэрэглэгээ
 - a. Төрөл /Гар утас, WiFi, кабель, Шилэн кабель / _____
 - b. Хурд /Килобайт/ _____
 - c. Жилийн зардал /ойролцоогоор/ _____
 - d. Хэрэгцээ /хангадаг, хангадаггүй хурд удаан/ _____
2. Компьютерийн болон мэдээллийн төхөөрөмжийн тоо
 - a. Ширээний компьюттер _____
 - b. Зөөврийн компьюттер _____
 - c. Хэвлэгчийн тоо _____
3. Шинээр шаардлагатай компьютер, төхөөрөмжийн тоо
 - a. Ширээний компьюттер _____
 - b. Зөөврийн компьюттер _____
 - c. Хэвлэгчийн тоо _____
 - d. Бусад төхөөрөмж _____
4. Байгууллагын хэмжээнд ашиглаж байгаа програм хангамж талаар

Нэр	Хэрэгцээ хангаж байгаа эсэх	Чиглэл	Гацалт, гэмтлийн тоо

5. Шаардлагатай програм хангамж нэр

Нэр	Чиглэл

Хавсралт 6. Үнэлгээний асуумж авах албан бичиг

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ**

14210 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
Олимпын гудамж 2, Засгийн газрын VIII байр,
Утас: 26-36-95, Факс: (976-11) 32-35-41, 32-09-16
И-мэйл: moh@moh.gov.mn, http://www.mohs.mn

2022.03.04 № 7/988

танай _____-ны № _____-т

Асуумж авах тухай

21 АЙМГИЙН СУМ, ТОСГОН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГА НАРТ

ЭМЯ-ны Азийн хөгжлийн банкны хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлж буй "Эмзэг бүлгийн иргэдэд үзүүлэх эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр" төслийн хүрээнд Монгол улсын нийт сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвүүдийн үйл ажиллагааны суурь түвшинг тодорхойлж, мэдээллийг эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээг сайжруулах бодлого боловсруулах, төлөвлөхөд нотолгоо болгон ашиглах тул хавсралтад заасан "Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн үнэлгээний асуумж"-ийг 2022 оны 03 дугаар сарын 10-ны дотор цахимаар бөглөж ирүүлнэ үү.

Тодруулах асуудлаар "Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний хөгжил" зөвлөх багийн мэргэжилтэн П.Алтанхуяг (99889393 утсаар болон altankhuyag@mongol.net мэйл хаягаар)-тай холбоо барина уу.

САНХҮҮ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТӨСЛИЙН ЗАХИРАЛ

Б.МӨНХТУУЛ

144221582

Хавсралт 7. Булган, Хөвсгөл аймагт түргэвчилсэн үнэлгээний ажлын удирдамж

БАТЛАВ:

“ЭМЗЭГ БҮЛГИЙН ИРГЭДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖИЙГ САЙЖРУУЛАХ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР” ТӨСЛИЙН ЗОХИЦУУЛАГЧ А.МӨНХТАЙВАН

**“АНХАН ШАТНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ
ҮЗҮҮЛЭГЧ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТҮРГЭВЧИЛСЭН
ҮНЭЛГЭЭ” БУЛГАН, ХӨВСГӨЛ АЙМАГТ ХИЙХ АЖЛЫН УДИРДАМЖ**

Зорилго:

“Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр (ЭБИЭМТҮХСХОХ)” төслийн хүрээнд хөдөөгийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын үйл ажиллагаанд түргэвчилсэн үнэлгээ хийх

Зорилт:

- Булган, Хөвсгөл аймгуудын Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ (ЭМАШТҮ) үзүүлэгч байгууллагын үйл ажиллагаатай танилцах,
- Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх,
- ЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах,
- Төслийн хүрээнд Булган аймгийн Дашинчилэн сумын Эрүүл мэндийн төв (ЭМТ), Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын ЭМТ-ийн шинээр барих байрны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай мэдээллийг цуглуулах.

Хамрах хүрээ:

Булган аймгийн ЭМГ, Дашинчилэн, Орхон, Баяннуур сумын ЭМТ, Хутаг-Өндөр сум дундын эмнэлэг, “Эмийн цэцэглэн” өрхийн ЭМТ, Хөвсгөл аймгийн ЭМГ, Тариалан, Алаг-Эрдэнэ, Тосонцэнгэл, Хатгал сумын ЭМТ, Их-Уул сум дундын эмнэлэг, “Далай элбэрэлт” өрхийн ЭМТ.

Хугацаа:

2022 оны 3 дугаар сарын 21-25-ны өдрүүд.

Томилолтын багийн бүрэлдэхүүн:

Найжел МакКарли (NIGEL McCarley), “ЭМАШТҮ-ний хөгжил” зөвлөх багийн ахлагч
П.Алтанхуяг, “ЭМАШТҮ-ний хөгжил” зөвлөх багийн Чанарын удирдлагын мэргэжилтэн

12.00-14.30	Орхон сумын ЭМТ-ийн үйл ажиллагаатай танилцах, ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, СЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах	Сумын засаг дарга, ЭМТ-ийн дарга
14.30-16.30	Орхон сумаас Булган аймгийн Баяннуур төвд очих	Зөвлөх баг
16.30-18.30	Баяннуур сумын ЭМТ-ийн үйл ажиллагаатай танилцах, ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, СЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах	Сумын засаг дарга, ЭМТ-ийн дарга
18.30-20.30	Булган аймгийн Баяннуур сумаас Улаанбаатарт ирэх	Зөвлөх баг

Зөвшөөрсөн:

Ж. Бямбадорж,
Ерөнхий захирал

Хянасан:

Т. Хулан, "ЭБИЭМТҮХСХОХ" төслийн
ЭМАШТҮ-ний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн

С. Сонин, "ЭМАШТҮ-ний хөгжил" зөвлөх
багийн дэд ахлагч

Боловсруулсан:

П. Алтанхуяг, "ЭМАШТҮ-ний хөгжил" зөвлөх
багийн Чанарын удирдлагын мэргэжилтэн

Хавсралт 8. Дорноговь аймагт түргэвчилсэн үнэлгээ хийх ажлын удирдамж

БАТЛАВ:

"ЭМЗЭГ БҮЛГИЙН ИРГЭДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖИЙГ САЙЖРУУЛАХ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР" ТӨСЛИЙН ЗОХИЦУУЛАГЧ

А.МӨНХТАЙВАН

**"АНХАН ШАТНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ
ҮЗҮҮЛЭГЧ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТҮРГЭВЧИЛСЭН
ҮНЭЛГЭЭ" ДОРНОГОВЬ АЙМАГТ ХИЙХ АЖЛЫН УДИРДАМЖ**

Зорилго:

"Эмзэг бүлгийн иргэдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөр (ЭБИЭМТҮХСХОХ)" төслийн хүрээнд хөдөөгийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын үйл ажиллагаанд түргэвчилсэн үнэлгээ хийх

Зорилт:

- Дорноговь аймгийн Эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээ (ЭМАШТУ) үзүүлэгч байгууллагын үйл ажиллагаатай танилцах,
- Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ЭМАШТУ-ний өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх,
- ЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах,
- Төслийн хүрээнд Дорноговь аймгийн Эрдэнэ сумын ЭМТ-ийн шинээр барих байрны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай мэдээллийг цуглуулах.

Хамрах хүрээ:

Дорноговь аймгийн ЭМГ, Эрдэнэ сумын ЭМТ, аймгийн төвийн өрхийн ЭМТ.

Хугацаа:

2022 оны 3 дугаар сарын 27-28-ны өдрүүд.

Томилолтын багийн бүрэлдэхүүн:

Д.Чимэддагва, "ЭМАШТУ-ний хөгжил" зөвлөх багийн эрүүл мэндийн санхүүгийн мэргэжилтэн

П.Алтанхуяг, "ЭМАШТУ-ний хөгжил" зөвлөх багийн Чанарын удирдлагын мэргэжилтэн

Үйл ажиллагааны хөтөлбөр

Хугацаа	Үйл ажиллагаа	Хариуцах байгууллага
3-р сарын 27, Ням гараг.		
20.30-00.00	Улаанбаатар хотоос Дорноговь аймгийн төв рүү галт тэргээр явах	Зөвлөх баг
3-р сарын 28, Даваа гараг		
00.00-07.00	Дорноговь аймгийн төвд галт тэргээр очих	Зөвлөх баг
09.00-09.30	Аймгийн ЭМГ-ийн даргатай уулзаж, "ЭМАШТУ-ний хөгжил" зөвлөх багийн ажлын талаар танилцуулга хийх	Аймгийн ЭМГ-ын дарга
09.30-10.30	Аймгийн төвийн өрхийн ЭМТ-ийн үйл ажиллагаатай танилцах, ЭМАШТУ-ний өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, ӨЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах	Өрхийн ЭМТ-ийн дарга
10.30-12.30	Дорноговь аймгийн төвөөс Эрдэнэ суманд машинаар очих	Аймгийн ЭМГ-ын дарга
13.00-15.30	Эрдэнэ сумын ЭМТ-ийн үйл ажиллагаатай танилцах, ЭМАШТУ-ний өнөөгийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, шинээр барих байрны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулахад шаардлагатай мэдээллийг цуглуулах, СЭМТ-өөр үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах	Аймгийн ЭМГ-ын дарга ЭМТ-ийн дарга
15.30-18.00	Эрдэнэ сумаас Дорноговь аймгийн төвд очих	Аймгийн ЭМГ-ын дарга
19.30-00.00	Дорноговь аймгийн төвөөс галт тэргээр явах	Зөвлөх баг
3-р сарын 29, Мягмар гараг		
00.00-07.45	Улаанбаатар хотод галт тэргээр ирэх	Зөвлөх баг

Зөвшөөрсөн:

Ж. Бямбадорж, Монконсалт компанийн ерөнхий захирал

Хянасан:

Т. Хулан, "ЭБИЭМТҮХСХОХ" төслийн ЭМАШТУ-ний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн

С. Сонин, "ЭМАШТУ-ний хөгжил" зөвлөх багийн дэд ахлагч

Боловсруулсан:

П. Алтанхуяг, "ЭМАШТУ-ний хөгжил" зөвлөх багийн Чанарын удирдлагын мэргэжилтэн

Хавсралт 9. Дэлхийн банкны аргачлалаар хийсэн үнэлгээний товч тайлан

2022 оны 3-р сарын 30

Нийслэл, 3 аймгийн нийт 5 ӨЭМТ болон 10 СЭМТ-үүд дээр очиж, Дэлхийн банкны аргачлалаар үнэлгээ хийсэн нь ӨЭМТ, СЭМТ-ийн үзүүлж буй тусламж, үйлчилгээ, гүйцэтгэж байгаа үүрэг, үйл ажиллагааг илүү сайн ойлгож, төвийн удирдлага болон ажил хариуцсан мэргэжилтнүүдтэй тус бүрийн үйлчилгээ үзүүлэх үйл явц, чадавхийг хэлэлцэх боломжийг олгосон.

Энэхүү үнэлгээг 2022 оны 3 дугаар сарын 10-аас 3 дугаар сарын 28-ны хооронд зөвлөх багийн ахлагч Найджел, ЭМАШТҮ-ний чанарын удирдлагын мэргэжилтэн П.Алтанхуяг, санхүүгийн мэргэжилтэн Д.Чимэддагва, “Монконсалт” компанийн ажилтан админ Ангара нар хамтран хийсэн.

Дараах газруудад очиж ажилласан:

3-р сарын 10, Лхагва гараг.		
10.00-13.00	“Амин тус” ӨЭМТ, Хан-Уул дүүрэг, Улаанбаатар хот	ӨЭМТ-ийн дарга Д.Туул
14.00-16.00	“Орхон Түшээ Мөрөн” ӨЭМТ, Баянзүрх дүүрэг, Улаанбаатар хот	ӨЭМТ-ийн дарга Ё.Алимаа
3-р сарын 11, Пүрэв гараг.		
10.00-13.00	“Увидаст-Од” ӨЭМТ, Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот	ӨЭМТ-ийн ахлах сувилагч
3-р сарын 21, Даваа гараг.		
10.00-13.00	Булган аймгийн Дашинчилэн сумын ЭМТ	Сумын засаг дарга Луттөмөр, ЭМТ-ийн дарга Оюунчимэг
18.30-20.30	Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн дарга Дуламсүрэн
3-р сарын 22, Мягмар гараг		
9.00-11.30	Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн ахлах сувилагч
12.30-14.30	Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн их эмч Г.Дэлгэрмаа
16.00-18.00	Хөвсгөл аймгийн “Далай элбэрэлт” өрхийн ЭМТ	Өрхийн ЭМТ-ийн дархлаажуулалтын сувилагч
19.00-20.30	Хөвсгөл аймгийн Аймгийн эрүүл мэндийн газар	Аймгийн ЭМГ-ын дарга Үүрийнбаяр
20.30-21.30	Хатгал сумын ЭМТ-ийн дарга	Хатгал сумын ЭМТ-ийн дарга Өлзийбаяр
3-р сарын 23, Лхагва гараг		

11.00-13.30	Хөвсгөл аймгийн Хатгал сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн ахлах сувилагч
14.00-17.00	Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн нийгмийн ажилтан
3-р сарын 24, Пүрэв гараг		
10.00-12.30	Хөвсгөл аймгийн Их-Уул сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн дарга
16.00-19.00	Булган аймгийн Хутаг-Өндөр сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн дарга
3-р сарын 25, Баасан гараг		
9.00-9.30	Булган аймгийн Аймгийн эрүүл мэндийн газар	Аймгийн ЭМГ-ын дарга Нарантуяа
10.00-12.00	Булган аймгийн Орхон сумын ЭМТ	СЭМТ-ийн дарга
14.30-16.30	Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ	СЭМТ-ийн дарга Үүрийнтуяа
3-р сарын 28, Даваа гараг		
9.00-9.30	Дорноговь аймгийн эрүүл мэндийн газар	ЭМГ-ийн дарга Энхцэцэг
10.00-13.00	Дорноговь аймгийн Эрдэнэ СЭМТ	СЭМТ-ийн дарга Цэцэгсүрэн
15.00-18.00	Дорноговь аймгийн "Мишээлт мана-3" ӨЭМТ	ӨЭМТ-ийн дарга

Дэлхийн Банкны үнэлгээний аргачлалыг Монгол хэлээр орчуулан, холбогдох мэргэжилтнүүдэд урьдчилан тараан танилцуулж, тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа, өрөө тасалгаатай тойрч, хэсэгчилсэн ярилцлага хийх байдлаар үнэлгээг хийсэн.

Дэлхийн Банкны энэхүү үнэлгээний аргачлал нь "Байгууламжтай танилцах" болон удирдлага, сэргэжилтнүүдээс ярилцлага авах чиглэлээр үйлчилгээ үзүүлэх шилдэг дадлыг тусгасан хэд хэдэн "стандарт"-ын дагуу байгууллагын үнэлгээ хийдэг.

Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд зарим үзүүлэлтүүд "хамаарахгүй" тохиолдолд тухайлбал: мэс заслын ажилбартай холбоотой үзүүлэлтүүдийг хасч үнэлгээ хийсэн.

Дэлхийн банкны аргачлалаар сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ЭМАШТҮ-ний өнөөгийн байдалд дараах 4 чиглэлээр ярилцаж үнэлгээ өгсөн. Үүнд:

- Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй байр, орчны үнэлгээ
- Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны үнэлгээ
- Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ

1. “Амин тус” ӨЭМТ, Хан-Уул дүүрэг 10-р хороо

Үндсэн мэдээлэл:

Төвийн барилга 2002 онд баригдсан.

Орны тоо: 0

Ажилчдын тоо: 26 үүнээс 8 эмч, 9 сувилагч

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 15,500

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй байр, орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламж нь зөвлөгөө өгөх 7 өрөөнөөс бүрдсэн үйлчилгээ үзүүлэх маш хязгаарлагдмал орчинтой бөгөөд зохих хүлээлгийн өрөө байхгүй.
- Орох хаалганы зам налуу учир хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс үйлчлүүлэхэд хүндрэлтэй - энэ нь жижиг үүдний зайгаар тэргэнцрийг өргөж оруулж ирэх шаардлага үүсгэдэг.
- Ариун цэврийн өрөө байхгүй (ажилтан болон өвчтөнд зориулсан).
- Байгууламж доторх тэмдэглэгээ нь маш хязгаарлагдмал бөгөөд хананы дээд хэсэгт байрладаг тул ихэнх тохиолдолд унших боломжгүй байдаг.

- Магадлан итгэмжлэл, нөхөрлөлийн байгууллагууд, үйлчилгээ үзүүлэх, гомдол гаргах журам гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл байхгүй
- Байшин барилгын бүтэц нь тааруу байдалтай байна
- Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд жижиг, давчуу
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмж шаардлагын дагуу хадгалагдаж байгаа
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан
- Ажилтнууд нэрийн тэмдэг зүүж байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний бүртгэл зохих ёсоор хамгаалагдсан
- Ундны усны хангамж заримдаа доголдож байна
- Цахилгаан тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааны нөөц байхгүй

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байхгүй.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд найдвартай хадгалдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл, эм нь хүртээмжтэй бөгөөд авахад хялбар
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй.

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулаагүй
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаггүй
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөгүй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь -0
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаггүй
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаггүй
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Амин ус ӨЭМТ, Хан-Уул дүүрэг 10-р хороо - Дүгнэлт:

Барилга байгууламжийн бүтэц нь “ашиглахад тохиромжгүй”: Тус байгууламжид өндөр чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардагдах зай талбай дутмаг; үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд хүрэлцээ муутай, үндсэн тохижилт, тухайлбал, бие засах газар байхгүй. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, тахир дутуу хүмүүст үйлчлүүлэхэд тохиромжгүй, хүлээлгийн өрөө байхгүй. Бусад барилгад нэмэлт зай шаардлагатай. (төслийн санхүүжилтын хүрээнд шинэ байр барихаар төлөвлөгдсөн)

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

2. Орхон Түшээ Мөрөн” ӨЭМТ, Баянзүрх дүүрэг 17-р хороо**Үндсэн мэдээлэл:**

1999 онд баригдсан

Орны тоо: 0

Ажилчдын тоо: 15 үүнээс 6 эмч, 5 сувилагч

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 9,327

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй байр, орчны үнэлгээ:

- Зөвлөгөө өгөх хангалттай зай бүхий дотоод хуваалтаар тохижуулсан түрээсийн байранд үйлчилгээ үзүүлдэг.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан тусгай үйлчилгээ байхгүй
- Барилга, байгууламжийн доторх тэмдэглэгээ нь олон нийтэд зориулсан мэдээллийн схем байрлуулсан нь тод харагдаж байна.
- Магадлан итгэмжлэл, нөхөрлөлийн байгууллагууд, үйлчилгээ үзүүлэх, гомдол гаргах журам гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл байхгүй
- Барилга байгууламжийн бүтэц сайн нөхцөлд байна, хуучин байр нь цууралт өгч, мэргэжлийн хяналтын байгууллагаас үйлчилгээ явуулахыг хориглосон тул, түрээсийн байранд байрлаж байгаа,
- Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд нь гэрэлтүүлэг, агааржуулалт сайтай цэлгэр
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн боловч ариутгалын бодис гэх мэтийг ил задгай тавиур дээр хадгалж, зөв бэхэлдэггүй.
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан
- Ажилтнууд нэрийн тэмдэг зүүж байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг зохих ёсоор баталгаажуулдаг
- Ундны усны хангамж заримдаа доголдож байна
- Байгууламжид халуун усны хангамж байхгүй
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааны нөөц байхгүй

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.

- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй ч хааяа нөөцгүй болох тохиолдол байдаг
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалдаггүй
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл, эмийн хүртээмж муу- яаралтай тусламжийн тэргэнцэр байдаг ч яаралтай тусламжийн эм байдаггүй. Тэргэнцэр дээрээ яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж байрлуулсан.
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системгүй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулаагүй
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаггүй
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөгүй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 0

- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаггүй
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Орхон Түшээ Мөрөн ӨЭМТ, Баянзүрх дүүрэг 17-р хороо - Дүгнэлт:

Түрээсийн барилгын орчин нь үйлчилгээ үзүүлэхэд тохиромжтой хэдий ч хөгжлийн бэрхшээлтэй, тахир дутуу иргэдэд хүрч үйлчлэх боломжгүй байгаа нь хязгаарлах чухал хүчин зүйл юм.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

Яаралтай тусламжийн тэргэнцрийг зохих ёсоор засварлах, шалгах систем байхгүй байна.

3. “Увьдаст-Од”, ӨЭМТ, Сүхбаатар дүүрэг 17-р хороо

Үндсэн мэдээлэл:

2019 онд баригдсан

Орны тоо: 0

Ажилчдын тоо: 22

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 6000

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламж нь 2019 онд Турк улсын тусламжаар баригдсан бөгөөд үйлчилгээ үзүүлэх орчин үеийн, сайн бүтэцтэй орчинг бүрдүүлсэн.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн байгууламж руу орох замыг налуу замаар хийж, хөгжлийн бэрхшээлтэй/тахир дутуу хүмүүст зориулсан дотоод нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд зориулсан бие засах газар байдаг
- Байгууламж доторх хэд хэдэн шинэлэг тэмдэглэгээ (жишээ нь, үйлчлүүлэгчдэд зориулсан эрүүл мэндийн сургалт сурталчилгааны бүдүүвч самбарууд) байрлуулсан .
- Магадлан итгэмжлэл, нөхөрлөлийн байгууллагууд, үйлчилгээ үзүүлэх, гомдол гаргах журам гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл байхгүй
- Барилга, байгууламжийн бүтэц маш сайн нөхцөлд байна
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд нь гэрэлтүүлэг, агааржуулалт сайтай цэлгэр
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан (Гал түймрийн албаны зааврын дагуу)
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүж байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг зохих ёсны өрөөнд хадгалдаг (Архивын өрөө)

- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усны хангамж заримдаа доголдож байна- ялангуяа өвөл хөлдөлт үүсэх үед- нөөц сав байгаа
- Цахилгаан тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааны нөөц байхгүй бөгөөд төлбөрөө төлөөгүй тохиолдолд зарим хүндрэл учруулдаг.

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг

- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэг
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 80
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэг
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэг
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэг
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Увьдаст-Од, ӨЭМТ, Сүхбаатар дүүрэг 17-р хороо - Дүгнэлт:

Тус байгууламж нь саяхан ашиглалтад орсон (2019) бөгөөд тусламж үйлчилгээ үзүүлэх маш сайн орчинтой

Ярилцлагад хамрагдсан ажилтнууд нь маш өндөр ур чадвартай бөгөөд ажиглалтын талбайн бүхий л талаар ярилцах чадвартай байсан.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

Тус байгууламж нь Монгол Улсад өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг хөгжүүлэхэд маш сайн загвар болсон. (Үйлчлүүлж буй хүн амын тоо зэрэгтэй холбоотой зарим хэлэлцүүлэг шаардлагатай - одоогийн байгууламж нь 6,000 орчим хүн амд үйлчилнэ гэж мэдээлсэн боловч илүү их хүнд хүрэх боломжтой).

4. Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ

Үндсэн мэдээлэл:

Төвийн барилга 1988 онд баригдсан

Орны тоо: 23

Ажилчдын тоо: 30

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 3,102

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Байгууламжийн нөхцөл байдал муу, засвар хийх шаардлагатай (шинэ барилга барихаар төлөвлөж байгаа гэж мэдээлсэн)
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн байгууламж руу орох замыг налуу замаар хийж, хөгжлийн бэрхшээлтэй, тахир дутуу хүмүүст зориулсан дотоод нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан
- Магадлан итгэмжлэл, үйлчилгээ үзүүлэх гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл байна
- Үзлэгийн өрөөнүүд нь жижиг боловч гэрэлтүүлэг, агааржуулалт сайтай.
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал

- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан (Гал түймрийн албаны зааврын дагуу) мөн ажилтнууд жил бүр сургалтад суудаг
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүж байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усны хангамж хангалттай
- Байгууламжид халуун усны хангамж байхгүй
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар барилгын гадна байдаг. Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл хүрэлцээтэй.
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг

- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдсан
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэг
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаг
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 80
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлага
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэг
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэг
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Булган аймгийн Дашинчилэн СЭМТ - Дүгнэлт:

Байгууламжийн нөхцөл байдал муу, засвар хийх шаардлагатай (шинэ барилга барихаар төлөвлөж байгаа гэж мэдээлсэн)

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

5. Хөвсгөл аймаг, Тариалан сум

Үндсэн мэдээлэл:

1995 онд баригдсан

Орны тоо:

Ажилчдын тоо: 22

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 6,422

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Байгууламж нь 3 барилгаас бүрдэх бөгөөд муу нөхцөлтэй (шинэ барилга барихаар төлөвлөж байгаа гэж мэдээлсэн)
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн байгууламж руу орох замыг налуу замаар хийж, хөгжлийн бэрхшээлтэй/тахир дутуу хүмүүст зориулсан дотоод нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан

- Магадлан итгэмжлэл, нөхөрлөлийн байгууллагууд, үйлчилгээ үзүүлэх, гомдол гаргах журам гэх мэт байгууллагын талаарх хязгаарлагдмал мэдээлэл байна
- Барилгын бүтэц муу нөхцөлд байна
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд хэмжээний хувьд хязгаарлагдмал
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал
- Аюулгүй байдлын менежмент муу
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан (Гал түймрийн албаны зааврын дагуу)
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүж байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усны хангамж хангалттай
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.

- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдсан
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэг
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаг
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 70
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлага
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэг
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэг
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Хөвсгөл аймаг, Тариалан сум - Дүгнэлт:

Байгууламжийн нөхцөл байдал муу, засвар хийх шаардлагатай (шинэ барилга барихаар төлөвлөж байгаа гэж мэдээлсэн)

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

6. Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл СЭМТ

Үндсэн мэдээлэл:

2020 онд баригдсан

Ажилчдын тоо: 25

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 4,200

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламж нь нэг ширхэг, орчин үеийн хоёр давхар барилгаас бүрдэнэ

- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн байгууламж руу орох замыг налуу замаар хийж, хөгжлийн бэрхшээлтэй/тахир дутуу хүмүүст зориулсан дотоод нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан (Лифт суурилуулаагүй бөгөөд тэргэнцэртэй хүмүүсийг ажилчид хоёрдугаар давхарт өргөх шаардлагатайг тэмдэглэсэн).
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна
- Физик бүтэц маш сайн нөхцөлд байна
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан (Гал түймрийн албаны зааврын дагуу)
- Ажилтнууд нэрийн тэмдэг зүүж байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усны хангамж хангалттай (хангамж сайн)
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.

- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаггүй
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 75
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг

- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Хөвсгөл аймгийн Тосонцэнгэл СЭМТ - Дүгнэлт:

Тус байгууламж нь Монгол Улсад өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг хөгжүүлэхэд маш сайн загвар болсон. Байгууламж нь маш сайн нөхцөлд баригдсан (2020 онд баригдсан) боловч лифт байхгүйгээс хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийг 2 давхарт ажилтнууд өөрсдөө зөөж өргөх шаардлагатай болдог - энэ нь ажилтан болон үйлчилгээний хэрэглэгчийг хоёуланг нь гэмтэл бэртэл авах эрсдэлтэй болгодог.

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

7. Далай Элбэрэлт ӨЭМТ, Хөвсгөл аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

2008 онд баригдсан

Ажилчдын тоо: 22

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 14,000 (+ 2600 түр оршин суугч)

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Физик бүтэц нь муу нөхцөлтэй бөгөөд жижиг – модон байгууламж. Тус тасагт шөнөдөө 3-4 градус л дулаантай байдаг
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс байгууламж руу нэвтрэх нь маш хязгаарлагдмал бөгөөд зөвхөн гол хаалга руу ороход налуу замтай
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн хязгаарлагдмал талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээг Гал түймэртэй тэмцэх газраас жил бүр зохион байгуулдаг
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усны хангамж хангалттай
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнуудын болон үйлчлүүлэгчид зориулсан бие засах газар гол байгууламжийн гадаа байдаг.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг байдаггүй.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд/хөргөгчинд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаггүй
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 50
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг

- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэг
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэг
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Далай Элбэрэлт ӨЭМТ, Хөвсгөл аймаг- Дүгнэлт:

Байгууламж нь жижиг хавчигдмал зай талбайтай.

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

8. Хатгал СЭМТ, Хөвсгөл аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

2001 онд баригдсан

Орны тоо: 15

Ажилчдын тоо: 28

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 3,600 (+ 5000 зуны үеэр үйлчлүүлэх жуулчны тоо)

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Барилга, байгууламжийн бүтэц нь муу нөхцөлтэй бөгөөд жижиг – модон байгууламж. Тус тасагт шөнөдөө 3-4 градус байдаг. Хэтэрхий хүйтнээс болж, үйлчлүүлэгчид тус СЭМТ-г алгасч, шууд Аймгийн Нэгдсэн Эмнэлгээр үйлчлүүлдэг болно.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс байгууламж руу нэвтрэх нь маш хязгаарлагдмал бөгөөд зөвхөн гол хаалга руу ороход налуу замтай
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна
- Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан
- Олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай
- Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн хязгаарлагдмал талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээг Гал түймэртэй тэмцэх газраас жил бүр зохион байгуулдаг
- Ажилтнууд нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг

- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй байгууламж юм
- Ундны усны хангамжийг ойролцоох нуураас 200 литрийн саваар зөөвөрлөж хэрэглэдэг. Зөөвөрлөсөн савтай ус нь амбулаторийн өрөөнд ирдэг.
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг ч тус генератор нь чанаргүй/шаардлага хангаагүй
- Тус байгууламж нь өвчтнүүдэд рентген шинжилгээ (зохих хамгаалалтын хэрэгсэлтэй) болон шүдний эмчилгээний үйлчилгээ үзүүлдэг.

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламжийн байр байдал ерөнхийдөө маш хязгаарлагдмал хэдий ч ажилчид өөрсдийн чадамжаараа тусламж, үйлчилгээг стандартын дагуу хүргэж ажиллаж байна.
- Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүдэд угаагуур хязгаарлагдмал мөн усгүй.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар төв байгууламжийн гадаа байдаг бөгөөд хэрэглэхэд маш муу нөхцөлтэй байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой. Жуулчид хог хаягдлаа замбараагүй хаяхтай холбоотой зарим асуудал гардаг.
- Өрөөнүүд хүйтэн тул цэвэрлэгээ хийхэд хүндрэл учирдаг.
- Ариутгалын процедур байдаггүй (тоног төхөөрөмж байгаа боловч байгууламж дотор ашиглах зай байхгүй).
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд/хөргөгчинд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг

- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 60
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэг
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Хатгал СЭМТ, Хөвсгөл аймаг - Дүгнэлт:

Барилга, байгууламжийн бүтэц нь ашиглахад тохиромжгүй. Хуучин модон байгууламж учир шөнийн цагаар агаарын температур 3-4 градус орчим байдаг тул хэвтэн эмчлүүлэхэд тохиромжгүй. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, хөдөлмөрийн чадваргүй хүмүүсийн хэрэгцээг зохих ёсоор хангах дотоод чадавхи байхгүй. Үзлэгийн өрөөнүүд нь жижиг, зориулалтын дагуу тохиромжтой боловч амбулаторийн хэсэг нь давчуу.

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан. Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан бөгөөд олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

9. Алаг-Эрдэнэ СЭМТ, Хөвсгөл аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

2008 онд баригдсан

Орны тоо: 10

Ажилчдын тоо: 28

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 3,300

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс байгууламж руу нэвтрэх нь маш хязгаарлагдмал бөгөөд зөвхөн гол хаалга руу ороход налуу замтай
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна
- Ажилчдын нэр, зураг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан
- Олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай

- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн хязгаарлагдмал талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж, сар бүр тайлагнадаг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээг Гал түймэртэй тэмцэх газраас жил бүр зохион байгуулдаг
- Ажилтнууд нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй байгууламж юм
- Ундны усны хангамжийг ойролцоох нуураас 200 литрийн саваар зөөвөрлөж хэрэглэдэг. Зөөвөрлөсөн савтай ус нь амбулаторийн өрөөнд ирдэг.
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг ч тус генератор нь чанаргүй/шаардлага хангаагүй
- Тус байгууламж нь өвчтнүүдэд рентген шинжилгээ (зохих хамгаалалтын хэрэгсэлтэй) болон шүдний эмчилгээний үйлчилгээ үзүүлдэг.

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламжийн байр байдал ерөнхийдөө маш хязгаарлагдмал хэдий ч ажилчид өөрсдийн чадамжаараа сайн стандартад хүргэж ажиллаж байна.
- Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүдэд угаалтуур хязгаарлагдмал мөн усгүй.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар төв байгууламжийн гадаа байдаг бөгөөд хэрэглэхэд маш муу нөхцөлтэй байсан.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.

- Ариутгалын процедур байдаггүй (тоног төхөөрөмж байгаа боловч байгууламж дотор ашиглах зай байхгүй).
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд/хөргөгчинд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 50
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэг
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэг
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг

- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэг
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Алаг-Эрдэнэ СЭМТ, Хөвсгөл аймаг- Дүгнэлт:

Байгууламжийн бүтэц нь ашиглахад тохиромжтой. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, хөдөлмөрийн чадваргүй хүмүүсийн хэрэгцээг зохих ёсоор хангах дотоод чадавхи байхгүй. Үзлэгийн ерөөнүүд нь хэвийн, зориулалтын дагуу тохиромжтой.

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан. Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан бөгөөд олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

10. Их-Уул СЭМТ, Хөвсгөл аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

2020 онд баригдсан

Орны тоо: 20

Ажилчдын тоо: 33

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 4,400

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламж нь 2019/20 онд баригдсан бөгөөд үйлчилгээ үзүүлэх орчин үеийн, сайн бүтэцтэй
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан.
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна
- Ажилчдын нэр, зураг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн хангалттай талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж, сар бүр тайлагнадаг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- 20 метрийн гадна талын галын хоолойг байрлуулж галын аюулгүй байдлын арга хэмжээг авсан
- Ажилтнууд нэрийн тэмдэг зүүж байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй байгууламж юм
- Ундны усны хангамж хангалттай
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх 2 генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.

- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай хуванцар савнууд байдаг.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдсан
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэг
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаг
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 90
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй

- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлага
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэг
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэг
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэг
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Их-Уул СЭМТ, Хөвсгөл аймаг- Дүгнэлт:

Тус байгууламж нь 2019/20 онд баригдсан бөгөөд үйлчилгээ үзүүлэх орчин үеийн, сайн бүтэцтэй

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан. Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан бөгөөд олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай.

11. Хутаг-Өндөр СЭМТ, Булган аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

2002 болон 2016 (амбулаторийн хэсэг) онд баригдсан

Орны тоо: 21 (4 нь талбайгаас гадна)

Ажилчдын тоо: 39

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 5,100

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламж нь үйлчилгээ үзүүлэх хязгаарлагдмал орчинтой. Уг барилгыг 2023 онд шинэчлэхээр төлөвлөж байгаа гэсэн мэдээлэл байна
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан боловч лифт суурилуулаагүй бөгөөд тэргэнцэртэй хүмүүсийг ажилчид хоёрдугаар давхарт өргөх шаардлагатайг тэмдэглэсэн. Энэ нь ажилтан болон өвчтнийг гэмтэх эрсдэлд оруулна
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл хязгаарлагдмал
- Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж, сар бүр тайлагнадаг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усны хангамж хангалттай
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаггүй
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэг
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаг
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 85
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг

- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлага
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэг
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэг
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Хутаг-Өндөр СЭМТ, Булган аймаг - Дүгнэлт:

Барилга, байгууламжийг шинэчлэх шаардлагатай байна. 2023 онд шинэ барилга барихаар төлөвлөж байгаа гэсэн мэдээлэл байна

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан. Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан бөгөөд олон нийтийн санал асуулга авах хайрцагтай.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

12. Орхон СЭМТ, Булган аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

Төвийн барилга нь 1957 онд баригдсан

Орны тоо: 7

Ажилчдын тоо: 18

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 3,300

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламж нь үйлчилгээ үзүүлэх хязгаарлагдмал орчинтой бөгөөд барилгын байр байдал муу нөхцөлтэй. 2023 онд улсын төсвөөр шинэ барилга барихаар төлөвлөж байгаа гэсэн мэдээлэл байна
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл хязгаарлагдмал
- Ажилчдын нэр, зургийг нүдэнд тусах газарт байрлуулсан
- Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж, сар бүр тайлагнадаг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан
- Ажилтнууд нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй байгууламж юм
- Ундны усыг уг байгууламжаас 70 километрийн алсаас авдаг

- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө дунд түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэгийн өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байхгүй.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон өвчтөнд зориулсан бие засах газар байгууламжийн гадаа байдаг.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай хуванцар савнууд байдаг.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй ихэнх тохиолдолд хүрэлцээтэй байдаг (ойролцоогоор 70%-80%-г хангадаг)
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаггүй
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 65

- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Орхон СЭМТ, Булган аймаг - Дүгнэлт:

Барилга, байгууламжийг шинэчлэх шаардлагатай байна. 2022 онд шинэ барилга барихаар төлөвлөж байгаа гэсэн мэдээлэл байна

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

13. Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ

Үндсэн мэдээлэл:

Төвийн барилга 1983 (2020 онд засвар хийсэн) онд баригдсан

Орны тоо: 6

Ажилчдын тоо: 18

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 1,800

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламж нь үйлчилгээ үзүүлэхэд таатай орчинтой. Уг барилгыг 2020 онд шинэчлэн засвар хийсэн
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээлэл хязгаарлагдмал
- Үзлэг, зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж, сар бүр тайлагнадаг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй байгууламж юм
- Ундны усны хангамжийг худгаас байгууламж руу ус татах замаар авдаг
- Цахилгаан нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай хуванцар савнууд байдаг.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй ихэнх тохиолдолд хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж, хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдсан
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэг
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 80
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг

- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлсэн
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэг
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй

Булган аймгийн Баяннуур СЭМТ - Дүгнэлт:

Тус байгууламж нь үйлчилгээ үзүүлэх таатай орчинг бүрдүүлсэн. 2020 онд уг барилгыг шинэчлэх ажил хийгдсэн гэсэн мэдээлэл байна.

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх хязгаарлагдмал мэдээлэл нийтлэгдсэн.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

14. Эрдэнэ СЭМТ, Дорноговь аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

1999 онд баригдсан

Орны тоо: 8

Ажилчдын тоо: 20

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 2,440

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Тус байгууламжийн байр байдал тааруу, зарим хананд нь бүтцийн эвдрэл, томоохон ан цав үүссэн. Шинэ байгууламж барих гэж байгаа гэсэн мэдээлэл байна
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан нэвтрэх боломжтойгоор тохижуулсан
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн талбай хязгаарлагдмал
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж, сар бүр тайлагнадаг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээ авсан
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүхгүй байгаа нь ажиглагдсан
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усыг 18 км-ийн алсаас авч, уг байгууламж руу дамжуулах хоолойгоор хангадаг
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг.

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө хуучивтар боловч, эрүүл ахуйн шаардлага хангаж байна.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байхгүй.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай хуванцар савнууд байдаг.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедурыг үр дүнтэй гүйцэтгэдэг.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй ихэнх тохиолдолд хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд/хөргөгчинд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаг
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 90
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг
- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг

- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлага, Чанарыг сайжруулах талаар ярилцдаг сар бүр “чанарын өдөр” гэж байдаг
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэггүй
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй.

Эрдэнэ СЭМТ, Дорноговь аймаг - Дүгнэлт:

Тус байгууламжийн зарим хана цууралттай мөн бүтцийн хувьд асуудалтай. Удахгүй шинэ байртай болох төлөвлөгөөтэй.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.

"Чанарын өдөр"-ийг зохион байгуулдаг нь шинэлэг бөгөөд сайшаалтай.

15. “Мишээлт мана-3” ӨЭМТ, Дорноговь аймаг

Үндсэн мэдээлэл:

2019 онд баригдсан байрны 1 дүгээр давхарт байрладаг

Ажилчдын тоо: 22 Их эмч 8, сувилагч 9.

Үйлчлэх хүрээний хүн амын тоо: 12,000

Тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй орчны үнэлгээ:

- Барилга, байгууламж нь сайн нөхцөлтэй бетон байгууламж боловч зай талбай муутай.
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс байгууламж руу нэвтрэх нь маш хязгаарлагдмал бөгөөд зөвхөн гол хаалга руу ороход налуу замтай
- Магадлан итгэмжлэл; үйлчилгээ үзүүлэх, гэх мэт байгууллагын талаарх мэдээллийг тавьсан байна
- Зөвлөгөө өгөх өрөөнүүд жижиг боловч зориулалтын дагуу тохиромжтой
- Олон нийтийн хүлээлгийн хязгаарлагдмал талбайтай
- Аюулгүй байдлын менежмент сайн
- Осол гэмтэлтэй холбоотой мэдээллийг цуглуулж мэдээлдэг
- Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжид үзлэг хийсэн огноог заасан хяналтын наалт наасан
- Галын аюулгүй байдлын арга хэмжээг Гал түймэртэй тэмцэх газраас жил бүр зохион байгуулдаг
- Ажилтнууд энгэртээ нэрийн тэмдэг зүүсэн байна
- Өвчтөний цахим бүртгэлийг сувилагчийн цоожтой өрөөнд хадгалдаг
- Тус байгууламж нь тамхи татдаггүй орчин юм
- Ундны усны хангамж хангалттай
- Нийлүүлэлт тасарсан тохиолдолд яаралтай цахилгааныг нөөцлөх генератор байдаг

Халдвартай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаа:

- Байгууламж ерөнхийдөө өндөр түвшинд байгуулагдсан.
- Үзлэг, зөвлөгөөний өрөөнд ус, угаагуур зэрэг байна.
- Спиртийн агууламжтай гар ариутгагч байна.
- Ажилтнууд болон/эсвэл өвчтөнд зориулсан бие засах газар байна.
- Хувийн хамгаалах хэрэгсэл бэлэн, зохих ёсоор өмсдөг.
- Хурц үзүүртэй зүйл хаях зориулалттай савнууд байдаг ч тэдгээр нь картон хайрцаг байдаг тул хэрэглэгчдийг болзошгүй гэмтэл бэртлээс зохих ёсоор хамгаалж чаддаггүй.
- Эмнэлгийн хог хаягдлын сав бэлэн, зөв шошготой.
- Барилгын бүх шал цэвэрхэн.
- Ариутгалын процедур байдаггүй.
- Халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хяналтын мэргэжилтэн нь халдварт өвчний бүх тохиолдлыг бүртгэж, мэдээлэх үүрэгтэй.
- Халдвартай байж болзошгүй өвчтөнүүдийг тусгаарлах газартай.

Эмийн хангалт, зохион байгуулалтын үнэлгээ:

- Өвчтөний хэрэгцээг хангахад шаардлагатай эм зүй хүрэлцээтэй
- Эмийг хадгалах хугацаан дотор хэрэглэж, дуусахаас өмнө дахин нөөцөлдөг
- Эмийг цоожтой шүүгээнд, хөргөгчинд тусдаа хадгалж, тогтмол хянаж байдаг
- Эмийн бүртгэл хөтөлдөг
- Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмж/хэрэгсэл, эмийн хүртээмжтэй
- Тоног төхөөрөмжийг зохих ёсоор хадгалах, шалгах системтэй

Тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ:

- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын баг байгуулсан
- Улирал тутамд хуралдаж шийдвэр гаргадаггүй
- Багийн гишүүд сургалтанд хамрагдаагүй
- ХШҮ, арга зүйн дэмжлэг үзүүлдэггүй
- Ажилтнуудад чанарын сургалт зохион байгуулдаггүй
- Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлын төлөвлөгөөтэй
- Төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь - 80
- ЭМ-ийн ТҮ-ний стандарт, эмнэлзүйн удирдамж зааврыг мөрдүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг

- Үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авдаг
- Үйлчлүүлэгч, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс хамгаалах орчныг бүрдүүлэх санал гаргаж шийдвэрлүүлээгүй
- Тусламж, үйлчилгээний чанар, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдлын талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, сайн туршлагагүй
- Иргэдийн санал гомдлыг шийдвэрлэдэггүй
- Чанарын шалгуур үзүүлэлтэнд дүгнэлт хийдэггүй
- Сөрөг тохиолдлуудыг үр дүнтэй удирдаж, мэдээлдэг
- Ажилтнууд шинжилгээ, эмчилгээ хийхээс өмнө өвчтөний шинж тэмдгийг оношлох зөв процедурыг хийдэг
- Эмнэлгийн орчинд үйлчлүүлэгч унахаас сэргийлдэггүй
- Эрсдлийн үнэлгээ хийдэггүй.

“Мишээлт мана” ӨЭМТ, Дорноговь аймаг- Дүгнэлт:

Байгууламж нь жижиг хавчигдмал зай талбайтай.

Ажилтнууд болон үйлчилгээний талаарх мэдээллийг ил тод байрлуулсан.

Зүү гэх мэт "хурц" зүйлсийг устгахад зориулж картон хайрцаг ашиглах нь ажилтнуудыг гэмтэх эрсдэлд оруулдаг. Хурц зүйлсийг хатуу хуванцар саванд хаях нь хамгийн тохиромжтой.